

Aile Hekimliği Akademisi

8. AİLE HEKİMLİĞİ ARAŞTIRMA GÜNLERİ

Osman Turan Kültür ve Kongre Merkezi, KTÜ

7-10 NİSAN 2016 - TRABZON

BİLDİRİ KİTABI

KOMİTELER

Kongre Eş Başkanları

Prof.Dr. Güzel Dişçigil
Doç.Dr. Turan Set

Yönetim Kurulu

Prof.Dr. Dilek Güldal
Prof.Dr. Nafiz Bozdemir
Prof.Dr. Okay Başak
Prof.Dr. Cahit Özer
Prof.Dr. Vildan Mevsim
Doç.Dr. Serap Çifçili
Doç.Dr. Erkan Melih Şahin
Doç.Dr. B. Murat Yalçın
Doç.Dr. Altuğ Kut

Düzenleme Kurulu

Başkan: Yrd.Doç.Dr. Elif Ateş
Sekreter: Yrd.Doç.Dr. Lütfullah Çakır
Doç.Dr. Mehmet Işık
Doç.Dr. Ümit Avşar
Doç.Dr. Yasemin Çayır
Doç.Dr. Özgür Enginyurt

Bilimsel Kurul

Prof.Dr. Cahit Özer
Prof.Dr. Dilek Güldal
Prof.Dr. Güzel Dişçigil
Prof.Dr. Mustafa Mümtaz Mazırcıoğlu
Prof.Dr. Nilgün Özçakar
Prof.Dr. Okay Başak
Prof.Dr. Vildan Mevsim

Doç.Dr. Altuğ Kut
Doç.Dr. B. Murat Yalçın
Doç.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya
Doç.Dr. Davut Baltacı
Doç.Dr. Didem Sunay
Doç.Dr. Haluk Mergen
Doç.Dr. Mehmet Akman
Doç.Dr. Mehtap Kartal
Doç.Dr. Memet Işık
Doç.Dr. Nil Tekin
Doç.Dr. Nurver Turfaner Sipahioğlu
Doç.Dr. Özgür Enginyurt
Doç.Dr. Pemra Ünalın
Doç.Dr. Saliha Serap Çifçili
Doç.Dr. Tolga Günvar
Doç.Dr. Turan Set
Doç.Dr. Ümit Avşar

Yrd.Doç.Dr. Ahmet Yılmaz
Yrd.Doç.Dr. Burcu Kayhan Tetik
Yrd.Doç.Dr. Can Öner
Yrd.Doç.Dr. Dursun Çadırcı
Yrd.Doç.Dr. Elif Ateş
Yrd.Doç.Dr. Engin Burak Selçuk
Yrd.Doç.Dr. Hüseyin Çetin
Yrd.Doç.Dr. Lütfullah Çakır
Yrd.Doç.Dr. Necmi Arslan
Yrd.Doç.Dr. Pınar Döner
Yrd.Doç.Dr. Sergülen Aydın
Yrd.Doç.Dr. Ü. Zeynep Avşar
Yrd.Doç.Dr. Yasemin Çayır
Yrd.Doç.Dr. Zeliha Cansever

Uz.Dr. Didem Kafadar
Uz.Dr. Ediz Yıldırım
Uz.Dr. Fisun Sözen
Uz.Dr. Gökhan Eminsoy
Uz.Dr. Mahcube Çubukçu
Uz. Dr. M. Neslişah Tan
Uz.Dr. Onur Öztürk
Uz.Dr. Özlem Ciğerli
Uz.Dr. Tijen Şengezer
Uz.Dr. Vasfiye Demir
Uz.Dr. Yusuf Adnan Güçlü
Uz.Dr. Zehra Dağlı

BİLİMSEL PROGRAM

7 Nisan 2016, Perşembe

13:00-18:00	Kurslar	Niteliksel Araştırmalar
		Niceliksel Araştırmalar
		Uygulamalı SPSS

8 Nisan 2016, Cuma

09:00-11:00	Kurslar	Tüm kurslar bir önceki günden devam
11:00-12:00	Kayıt	
12:00-13:00	Öğlen Yemeği	
13:00-14:00	Açılış Konuşmaları	
	Dernek Başkanı	Prof.Dr. Dilek Güldal
	Kongre Eş Başkanları	Prof.Dr. Güzel Dişçigil Doç.Dr. Turan SET
	KTÜ Dekanı	Prof.Dr. Akif Cinel
	KTÜ Rektörü	Prof.Dr. Süleyman Baykal
14:00-15:00	Konferans	Eğitim Aile Sağlığı Merkezlerinde Araştırma
	Oturum Başkanı	Prof. Dr. Okay BAŞAK
	Konuşmacılar	Dr. Savaş Başar Kartal SB Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri Başkan Yrd.
15:00-15:30	Ara	
15:30-16:45	Sözlü Bildiri Oturumu	
	Oturum Başkanları	Prof.Dr. Dilek Güldal Doç.Dr. Turan Set
	Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Mehtap Kartal
15:30-15:55	Bafra'da Çalışan Aile Hekimlerinin Prediyabet Konusundaki Bilgi Ve Tutumları: Bir Eğitim Müdahale Çalışması	Erdoğan Yavuz, Ebru Kaynar Tuncel, Muhteşem Erol Yayla
15:55-16:20	Aile hekimliği Anabilim Dalı Araştırma Görevlilerinin Özgeçmiş ve Özgelecek Bildirimlerinin Değerlendirilmesi	Kübra Şahin, Şeyma Gül Yapıcı, Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu
16:20-16:45	Aile hekimi ne kadar aileden? Hekim görüşü	Ediz Yıldırım, Ayşegül Kabanlı, Neşe Bardakçı, Dilek Güldal
16:45-17:45	Bir Fikrim Var Oturumu	
	Oturum Başkanları	Prof.Dr. Cahit Özer Doç.Dr. Pemra Ünalın
	Bilimsel Sekreter	Doç.Dr. Memet Işık
16:45-17:00	Kronik Hastalığı Olan 65 Yaş ve Üstü Bireylerin Hastalık Bakımı ve İlaç Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi	Naciye Emel Elverici Ardıç, Turan Set
17:00-17:15	Lise Öğrencilerinde Antibiyotik Kullanımı ve Direnç Dair Farkındalık Oluşmasında Kısa Bir Eğitimin Etkisi	Vasfiye Demir, Manfred Maier, Tahsin Çelepkolu, Pakize Gamze Bucaktepe
17:15-17:30	Bel Ağrısı Olan Hastalarda Ağrının Niteliği ve Fonksiyonel Kapasitenin Değerlendirilmesi	Didem Kafadar
17:30-17:45	Cerrahi ve Doğal Menopozlu Kadınlarda Menopoz Semptomlarının Cinsel Fonksiyona Etkisi	Meryem Baştürk, Ayşegül Uludağ, Özden Peköz

9 Nisan 2015, Cumartesi	
08:30-10:00	Bir Fikrim Var Oturumu Oturum Başkanları Prof.Dr. Mümtaz Mazıcıoğlu Doç.Dr. Altuğ Kut Bilimsel Sekreter Doç.Dr. Haluk Mergen
08:30-08:45	Halsizlikle Başvuranlarda Halsizlik Algısı ve Hasta Yönetimindeki Rolü <u>Ceyhun Yurtsever, Turan Set</u>
08:45-09:00	Birinci Basamakta Derin Ven Trombozu Tanısında Klinik Risk Skorlaması ile D-dimer Düzeyinin Tanı Değerinin Araştırılması <u>Murat Alkan, Dilek Güldal, Handan Güleryüz, Aytaç Gülcü</u>
09:00-09:15	Tip 2 Diyabette Mikroanjyopati Gelişiminin Öngörülmesi: Enflamasyon Belirteçlerinin Mikroalbuminüri İle İlişkisi <u>Ahmet Ünal, Mustafa Ünübol, Okay Başak</u>
09:15-09:30	Hipotiroidi ve Subklinik Hipotiroidi Hastalarında L-tiroksin Tedavisinin Kognitif Fonksiyonlara Olan Etkisi Sabah Tüzün, <u>Merve Melikoğlu</u> , Bilgken Balafırlou, Halim Ömer Kaşıkçı, Ersin Engin Şimşek, Mehmet Sargın
09:30-09:45	Sigara Bırakmanın Solunum Fonksiyonları ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkileri <u>Engin Burak Selçuk, Nur Paksoy, Burcu Kayhan Tetik</u>
09:45-10:00	Ara
10:00-11:30	POSTER OTURUMLARI
1. Grup	Oturum Başkanı Yrd.Doç.Dr. Zeliha Cansever Sunum Değerlendirme Uzm.Dr. Neslişah Tan
10:00-10:15	Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencileri ve Akademisyenlerinde Performansa Bağlı Kas-İskelet Sistemi Ağrı Prevalansı <u>Ülkü Sur Ünal, Serap Çifçili</u>
10:15-10:30	Enfeksiyöz İshalde Multimorbidite Sebebiyle Kullanılan İlaçların Yol Açtığı Akut Böbrek Yetmezliği <u>Nimet Mısırlıoğlu, Oktay Oymak, Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu</u>
10:30-10:45	Sigara Bırakma Hastalarının Anksiyete-Depresyon Durumları ve Kullanılan İlacın Sigara Bırakma Üzerine Etkisi <u>Selman Eser, Leyla Doğan, Aylin Demirci, Murat Alkan, Vildan Mevsim</u>
10:45-11:00	Hekimlerin Vejetaryen/Vegan Beslenme ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışları <u>Ozan Fırat Kuz, Tolga Günvar</u>
11:00-11:15	Yaşlılarda Fonksiyonel Durumun Değerlendirilmesi; Kesitsel Bir Çalışma <u>Özden Peköz, Birol Çıbık, Erkan Melih Şahin, Ayşegül Uludağ, Yusuf Haydar Ertekin, Murat Tekin</u>

2. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. B. Murat Yalçın Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Burcu Kayhan Tetik Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Can Öner
10:00-10:15	Üsküdar Bölgesinde Birinci Basamağa Kayıtlı 40 Yaş ve Üstü Populasyonda Multimorbidite Prevalansı <u>Ömer Karahan</u> , Mehmet Akman, Sıla Yılmaz, Esmâ Özçelik
10:15-10:30	Obez Kadın Hastalarda Kilo Vermenin Yaşam Kalitesi Ve Depresyon Üzerine Etkisi <u>Zehra Aslan Aydoğdu</u> , Elif Ateş
10:30-10:45	Plansız Ev Doğumları: Doğum Öncesi ve Sonrası Bakım Hizmetlerine Erişimi ve Hizmet İçeriğini Etkiliyor mu? <u>Can Öner</u> , Binalı Çatak
10:45-11:00	Hekimlerin Obez Bireylere Hitap Tercihleri <u>Gönül Karakaya</u> , Hatice Kurdak
11:00-11:15	Hipertansiyon Hastalarında Fiziksel Aktivite Düzeyi, Fiziksel Aktivite Önündeki Engeller ve Fiziksel Aktivite Düzeyi ile İlgili Bilgi-Tutum-Davranış <u>Tuğba Günay</u> , Gürcan Balık, Ediz Yıldırım, Vildan Mevsim
11:15-11:30	Asistan Hekimlerin İyi Hallerinin Değerlendirilmesi Ve Uyku Kaliteleri İle İlişkisi <u>Gamze Akyol</u> , Gürcan Balık, Emre Mısır, Mehtap Kartal
3. Grup	Oturum Başkanı Prof.Dr. Okay Başak Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Ahmet Yılmaz Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Yasemin Korkut
10:00-10:15	Trabzon ilinde 40-69 yaş kadınlarda meme kanseri tarama yöntemleri ile ilgili eğitimin etkinliği ve mamografi bulgularının değerlendirilmesi <u>Salih Zekeriya Karslıoğlu</u> , Turan Set
10:15-10:30	Hastayı Bilgilendirmenin Hastanın Anksiyetesi Üzerine Etkisi <u>Zeliha Cansever</u> , Ebru Örsal, Müfide Öncel, Türkan Toka Özer, Bedri Seven
10:30-10:45	Fetal Anomali Nedeni ile Terminasyon Uygulanacak Gebelerde Psikiyatrik Özelliklerin Belirlenmesi, Problem Çözme Yetisi ve Aralarındaki İlişkinin Belirlenmesi <u>Ahmet Yılmaz</u>
10:45-11:00	Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Sigara Bırakma Polikliniği'ne Başvuran ve Sigara Bırakma Programı'na Alınan Hastaların 1 Yıllık İzlemi Vildan Mevsim, Aylin Demirci, Çiğdem Alkan, <u>Leyla Doğan</u> , Ceren Akkol
11:00-11:15	Obezite ve Stigmatizasyon ile yaşam kalitesinin ve benlik saygısının değerlendirilmesi <u>Hasan Hüseyin Şahin</u> , Mikail Özdemir, Pemra Cöbek Ünalın, Burcu Başaran, Emre Yılmaz
11:15-11:30	İlimiz Kapalı Cezaevi Erkek Tutuklularında D Vitamini Eksikliği ve Yetersizliği <u>Nuriye Dinç</u> , Yeltekin Demirel

4. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. Mehmet Akman Bilimsel Sekreter Uzm.Dr. Zehra Dağlı Sunum Değerlendirme Uzm.Dr. Didem Kafadar
10:00-10:15	Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Hekimlik Tercihleri ve Aile Hekimliği Uzmanlığına Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi <u>İrem Eçen, Aslıhan Çiflik Bolluk, Tuğba Günay, Mehtap Kartal</u>
10:15-10:30	Kadınların Akıllı Telefon Adet Takvimi Uygulamaları Hakkındaki Farkındalık Durumu <u>Yeliz Özendi, Arzu Uzuner, Esmâ Özçelik, Sunullah Soysal, Cansu Kanlıoğlu</u>
10:30-10:45	Aile Hekimliği Anabilim Dallarında Yapılan Uluslararası İndekslere (Web of Science) Giren Yayınların Değerlendirilmesi <u>Mehmet Kaya</u>
10:45-11:00	Birinci Basamakta Kanser Erken Tanısı Ve İzleminde Aile Hekimlerinin Yeri <u>Ali Ömer Koçak, Okay Başak, Şirvan Hande Erdoğan</u>
11:00-11:15	Neden Sigaradan Vazgeçemiyoruz? Tıp Fakültesinde Çalışan Asistan Hekimlerin Sigara Kullanma Alışkanlıkları, Bırakma Konusundaki Düşünceleri ve Davranışları <u>Özge Ceyla Ekseli</u>
11:15-11:30	Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavilerin Toplum ve Sağlık Çalışanları Açısından Değerlendirilmesi <u>Hüseyin Nejat Küçükdağ, Turan Set</u>
5. Grup	Oturum Başkanı Uzm.Dr. Tijen Şengezer Bilimsel Sekreter Uzm.Dr. Özlem Çiğerci Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Hüseyin Çetin
10:00-10:15	Periyodik Sağlık Muayenelerinin Erişkinlik Döneminde Uygulanma Sıklığı <u>Senem Buğdaycı, Burçin Kavaklı Geriş, Hatice Keleşmehmet, Arzu Uzuner</u>
10:15-10:30	Trafik Kazası Sonucu Akalazyaya Tanısı Alan Olgu Sunumu <u>Hilal Öztürk, Mevlüt Başkol, Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu</u>
10:30-10:45	Tıp Fakültesi 6. Sınıf Öğrencilerinin Erişkin Dönem Aşılıları Bilgi Düzeyi ve Aşılama Durumları <u>İlyas Erken, Sema Kılıç, Ozan Fırat Kuz, Gizem Limnili, Nilgün Özçakar</u>
10:45-11:00	Hastaneler Arası Kapasite Kullanım Karşılaştırması <u>Esat Veli Karakoç, Erdinç Ünal, Onur Bayazıt, Bektaş Murat Yalçın</u>
11:00-11:15	Obez Kadınlarda Menopozla İlişkili Semptomların Şiddeti <u>Öznur Erbağ, Ayşegül Uludağ, Erkan Melih Şahin, Murat Tekin, Yusuf Haydar Ertekin</u>
6. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. Nil Tekin Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Zeynep Avşar Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Engin Burak Selçuk
10:00-10:15	Üniversite Öğrencilerinde İçecek Tüketimi ile Obezite İlişkisi <u>Vildan Mevsim, Ayşe Özge Altın, Tolga Günvar, Emel Kuruoğlu, Azize Dilek Güldal</u>
10:15-10:30	Yaşlılarda Depresyon Sıklığı ve İlişkili Faktörler; Kesitsel Bir Balışma <u>Aylin Asa, Birol Çıbık, Erkan Melih Şahin, Ayşegül Uludağ, Murat Tekin, Yusuf Haydar Ertekin</u>
10:30-10:45	Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Yaşam Tarzının Ruhsal Durum ve Okul Başarısıyla İlişisine Eğitimin Etkisi <u>Burcu Aykanat, Turan Set</u>
10:45-11:00	Vitamin B12 Eksikliğine Bağlı Atrofik Glossit Olgusu <u>Ebru Atıcı, Burcu Başaran, Emre Yılmaz, Mehmet Akman</u>
11:00-11:15	İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 Öğrencilerinin Öğrenme Biçimlerinin Değerlendirilmesi <u>Engin Burak Selçuk</u>
11:15-11:30	İnsülin Direncinin Erken Tespiti <u>Betül Battaloğlu İnanç</u>

7. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. Çiğdem Apaydın Kaya Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Pınar Döner Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Necmi Arslan
10:00-10:15	Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsündeki Öğrenci ve Çalışanların Sağlıklı Yaşam Davranışlarının Belirlenmesi <u>Sevim Aksoy Kartcı, Çiğdem Apaydın Kaya, Senem Dede, Burçin Kavaklı, Ebru Atıcı, Serap Çifçil</u>
10:15-10:30	İzmir İlinde Adölesanlarda Problemlı İnternet Kullanımı ile Psikolojik Belirtilerin İlişkisi <u>Gürcan Balık, İsmail Çifçi, Azize Dilek Güldal</u>
10:30-10:45	Sigarayı Bırakmada İrade Her Şey mi? <u>Onur Öztürk, Mustafa Yasin Selçuk, Bektaş Murat Yalçın, Mustafa Ünal</u>
10:45-11:00	Malatya'da Birinci Basamakta Çalışan Hekimlerin Otizm Spektrum Bozukluğu ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi <u>Engin Burak Selçuk, Cansu Ülkü Tural, Burcu Kayhan Tetik</u>
11:00-11:15	Aile Hekimliği Asistanlarının, Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimini Seçme Nedenleri ve 3 Yıllık Eğitim Süresince Düşüncelerinde Meydana Gelen Değişiklikler <u>Merve Kayan, Saliha Serap Çifçili</u>
11:15-11:30	Karaciğer Transplantasyonu Sonrası Normal Gebelik Vakası <u>Necmi Arslan, Fatih Mehmet Fındık, Hamza Aslanhan</u>
8. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. Didem Sunay Bilimsel Sekreter Uzm.Dr. Mahcube Çubukçu Sunum Değerlendirme Yrd.Doç.Dr. Sergülen Aydın
10:00-10:15	Trabzon İlinde Diyabet, Hipertansiyon ve Obezite Prevalansı <u>Selman Demirci, Elif Ateş</u>
10:15-10:30	Aile Hekimliği Müfredatı Beceri Kapsamı Hakkında Uzmanlar Ne Düşünüyor: Bir Delphi Çalışması <u>Selahattin Köroğlu, Saliha Serap Çifçili, Pemra Ünal</u>
10:30-10:45	İzmir İlinde 18-45 Yaş Arası Yetişkinlerde Bitkisel İlaç Kullanım Sıklığının ve Nedenlerinin Değerlendirilmesi <u>Efsun Akın, Bahar Karateke, İrem Eçen, Tolga Günvar</u>
10:45-11:00	Hemodiyaliz Hastalarında Beslenmeyi Değerlendirmede Subjektif Global Değerlendirme ve Antropometrik Ölçümlerin İlişkisi <u>Zeynep Dağlı, Ayşegül Uludağ, Erkan Melih Şahin, Yusuf Haydar Ertekin, Murat Tekin</u>
11:00-11:15	Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Obeziteye İlişkin İnanç, Tutum ve Önyargılarının Değerlendirilmesi <u>İsmail Ekiz, Hatice Kurdak</u>
11:15-11:30	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çalışanlarında HBV, HCV ve HIV Seropozitifliğinin Araştırılması <u>Nagihan Yıldız Çeltek, Gülseren Oktay</u>
9. Grup	Oturum Başkanı Doç.Dr. Nurver Turfaner Sipahioğlu Bilimsel Sekreter Uzm.Dr. Ediz Yıldırım Sunum Değerlendirme Uzm.Dr. Fisun Sözen
10:00-10:15	Nadir Görülen Bir Endometriozis Türü: Karın Duvarı Endometriozisi Olgu Sunumu <u>Fatih Mehmet Fındık, Erkan Kıbrıslı, Gamze Akın, Pelin Değirmenci, Burcu Yücesoy, Ali Özler</u>
10:15-10:30	Trabzon İli 2012 Yılı Kuduz Riskli Temas Vakaları <u>Şükrü Özgün, Tolga Payas, Ekrem Yıldırım, Köksal Hamzaoğlu</u>
10:30-10:45	2007-2015 Yılları Arasında Türkiye Nedeni Bilinmeyen Ateş Olgularının Analizi <u>Ahmet Ünal, Ali Ömer Koçak</u>
10:45-11:00	Tıp Öğrencilerinde Tütün Bağımlılığı ve Bırakma Girişimleri: Engeller Ve Başarıyı Etkileyen Faktörler <u>Mavişe Esra Ünüvar, Güzel Dişçigil</u>
11:00-11:15	Yaşlılarda Aşılama Durumu ve Bilgilendirmenin Etkisi <u>Büşra Korkmaz, Güzel Dişçigil</u>

11:30-12:30	Konferans Oturum Başkanı Konuşmacı	Rehberlerin Işığında Makale Yazımı Prof.Dr. Güzel Dişçigil Prof.Dr. Gül Ergör Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
12:30-13:30	Öğle Yemeği	
13:30-15:10	Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanları Bilimsel Sekreter	Prof.Dr. Vildan Mevsim Doç.Dr. Serap Çiftçili Doç.Dr. Davut Baltacı
13:30-13:55	İstanbul'da Yaşayan İntörn ve Asistan Doktorların Yıldırma/Mobbing Konusundaki Düşünceleri <u>Pemra Cöbek Unalan, Arda Kekilli, Ceren Karabiber, Kübra Temel, Öykü Uslu, Pınar Günay, Serap Çiftçili</u>	
13:55-14:20	TURDEP-II Çalışmasının Sonuçları İle Örnek Bir Saha Deneyiminin Karşılaştırılması Ayşen Sümer Tapur, Mustafa Altıntop, Emin Öz, Emrullah Yılmaz, Hakan Alan, Hüseyin Güler, İsa Sezek, Serkan Saka, Tayfun Barış Kocaman, Erdiñç Yavuz, <u>Mahcube Çubukçu</u>	
14:20-14:45	Aile Hekimliği Polikliniği'nde Takip Edilen Obezite Hastalarında Uygulanan BATHE Kısa Görüşme Tekniğinin Klinik Etkileri <u>Selçuk Akturan</u>	
15:10-15:30	Ara	
15:30-17:15	Bir Fikrim Var Oturumu Oturum Başkanları Bilimsel Sekreter	Prof.Dr. Nilgün Özçakar Doç.Dr. Ümit Avşar Uzm.Dr. Gökhan Eminsoy
15:30-15:45	Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Somatik Şikayetlerle Başvuran Hastalarda Depresyon Prevelansı <u>Sümeyya Havva Kokaçya, Erhan Yengil, Pınar Döner, Cahit Özer</u>	
15:45-16:00	Türkiye'de Aile Hekimliği Alanında 2015 ve Öncesinde Yapılmış Olan Uzmanlık Tezlerinin Tespiti ve Konularının Aile Hekimliği Özellik ve Çekirdek Yeterlilikleri ile İlgisinin Değerlendirilmesi <u>İsmail Kasım, Rumeysa Ağbektaş, Seren Özkan, Yasemin Ünal, Yasemin Kızılkaya, İrfan Şencan, Adem Özkara</u>	
16:00-16:15	Hastaların Antibiyotik Kullanımına Yaklaşımları: Kalitatif Çalışma <u>Pınar Döner, Hilal Aksoy, Sümeyya Kokaçya, Nuran Şahin, Erhan Yengil, Cahit Özer</u>	
16:15-16:30	Türkiye'de Aile Hekimlerinin Prediyabet Konusundaki Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi <u>Erdiñç Yavuz, Cüneyt Ardıç, Erol Yayla</u>	
16:30-16:45	Kombine Oral Kontraseptif Kullanım Süresi ile Meme Kanseri İlişkisi: Olgu-Kontrol Araştırması <u>Emre Yılmaz, Arzu Uzuner, Mustafa Ümit Uğurlu, Burcu Başaran, Ahmet Özdemir Aktan</u>	
16:45-17:00	Trabzon İlinde 18 Yaş ve Üstü Kadınların D Vitamini Eksikliği Konusunda Bilgi ve Tutumlarına Eğitimin Etkinliği <u>Nahide Gökçe Çakır, Turan Set</u>	
17:00-17:15	Kontraseptif Yöntem Kullanımı ve Aleksitimi Varlığının Cinsel Yaşam Üzerindeki Etkileri <u>Sema Nur Şahin, Fatih Baz, Süheyla Atalay, Mehmet Akman, Yasin Bez</u>	

10 Nisan 2015, Pazar	
09:00-10:40	Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanları Prof.Dr. Dilek Güldal Yrd.Doç.Dr. Dursun Çadırcı Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Elif Ateş
09:00-09:25	"Fiziksel Aktivite Engelleri Anketi"nin Türkçe Geçerlilik-Güvenilirlik Çalışması <u>Gürcan Balık</u> , İrfan Yurdabakan, Azize Dilek Güldal
09:25-09:50	Gebe Kadınların Sigara Kullanımına Karşı Tutum ve Davranışları <u>Makbule Neslişah Tan</u> , Vildan Mevsim, Emel Kuruoğlu Kandemir
09:50-10:15	Sağlığın Sosyal Belirleyicileri Postpartum Depresyonu Etkiliyor mu? Tuba Duygu Coşkun, <u>Sergülen Aydın</u> , Binali Çatak
10:40-11:00	Ara
11:00-12:00	Bir Fikrim Var ve Sözlü Bildiri Oturumu Oturum Başkanları Doç.Dr. Tolga Günvar Doç.Dr. Yasemin Çayır Bilimsel Sekreter Yrd.Doç.Dr. Lütfullah Çakır
11:00-11:15	Standart Günler Metodu: Kolye ve Akıllı Telefon Uygulamalarının Karşılaştırılması <u>Esmâ Özçelik</u> , Arzu Uzuner, Ömer Karahan, Yeliz Özendi
11:15-11:30	Trabzon İlinde Yetişkinlerde Beslenme Alışkanlıkları, Demir Eksiliği ve Vitamin B12 Eksikliği Anemisi Durumu ve Beslenme Alışkanlıklarının Bunlar Üzerine Etkileri <u>Makbule Nurdan Özkaya</u> , Elif Ateş
11:30-11:45	Polikliniğe Başvuran Hastalarda Bitkisel Ürün Kullanımı <u>Gülseren Oktay</u> , Nagihan Yıldız Çeltek
11:45-12:10	Kronik Hasta Yönetiminin Değerlendirilmesi: PACIC (The Patient Assessment of Chronic Illness Care) Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması ve Geçerlik Çalışması <u>Okay Başak</u> , Handan Özdemir
12:10-12:35	Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği SWOT Analizi <u>Burcu Başaran</u> , Emre Yılmaz, Mehmet Akman, Sinem Satırlı Bal, Hasan Hüseyin Şahin, Çiğdem Apaydın Kaya
12:35-13:00	Kapanış

SÖZLÜ BİLDİRİLER

(Bildiri Sunum Sırasına Göre Düzenlenmiştir)

Bafra'da Çalışan Aile Hekimlerinin Prediyabet Konusundaki Bilgi ve Tutumları: Bir Eğitim Müdahale Çalışması

Erdinç Yavuz¹, Ebru Kaynar Tuncel², Muhteşem Erol Yayla³

¹Samsun Eğitim Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Samsun

²Bafra Toplum Sağlığı Merkezi, Samsun Halk Sağlığı Müdürlüğü, Samsun

³Adana Numune Eğitim Araştırma Hastanesi

İlk kez 1997 yılında kan şekeri seviyeleri diyabet tanımına ulaşmayan ancak normal olarak değerlendirilemeyecek kadar yüksek olan bireyler için "prediyabet" tanımlaması önerilmiştir. Prediyabetin asıl klinik önemi epidemiyolojik çalışmalar sonrasında ortaya çıkarılan artmış kardiyovasküler risktir. Bununla birlikte yaşam biçimi değişiklikleri (diyet ve egzersiz) ve medikal tedavi ile prediyabetli hastalarda diyabete ilerleyişin geciktirilebildiği çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir. TURDEP 2 çalışmasının sonuçlarına göre Türkiye'de 20 yaş üstü populasyonun %28'i (yaklaşık 14 milyon kişi) prediyabetlidir. Aile hekimleri hastaları ile kurdukları temasın özellikleri nedeniyle prediyabetin teşhisi ve aşık diyabete ilerlemesinin geciktirilmesi konusunda paha biçilmez bir konuma sahiptir. Bu yüzden Samsun İli Bafra İlçesi'nde çalışan aile hekimlerinin prediyabet konusundaki bilgi ve tutumlarını değerlendirmeyi amaçladık.

Materyal-Metod: Bu iki seans şeklinde düzenlenen bir eğitim müdahale çalışmasıdır. 14 Kasım Dünya Diyabet günü etkinlikleri kapsamında Bafra Toplum sağlığı Merkezi tarafından aile hekimlerine "prediyabet" konulu bir eğitim verilmesi planlandı. İki grup şeklinde 13 ve 20 Kasım 2015 günü Bafra İlçesi'nde çalışan 42 aile hekimi eğitim toplantılarına davet edildi. Kırkbeş dakika süren eğitim öncesi ve sonrasında Türkiye Endokrinoloji ve Metabolizma Derneği'nin 2015 Diyabet Kılavuzu kullanılarak hazırlanan 11 çoktan seçmeli bilgi sorusu ve 5-nokta Likert skalası ile 9 tutum sorusundan oluşan anketler uygulandı. Eğitim öncesi ve sonrası aile hekimlerinin aldığı puanlar karşılaştırıldı.

Sonuçlar: Toplamda yaş ortalamaları 41.62 ± 3.58 olan 38 aile hekimi (Katılım oranı: %90; 23 Erkek, 15 Kadın) eğitimlere katıldı. aile hekimlerinin 8'i (%21) belde-kırsal hekimi iken 30 hekim (%79) ilçe merkezinde çalışmaktaydı. Ön test doğru cevap ortalaması 3.27; son test doğru cevap ortalaması 9.55 idi. ($p < 0.01$) Aile hekimlerinin tamamı çalıştıkları birimde Oral Glukoz Tolerans Testi'nin yapılamadığını belirtti. Bir hekim dışında tüm aile hekimleri HbA1c testini kullanabildiğini rapor etti. **Tartışma:** Prediyabet tanı ve tedavisi aile hekimliği pratiğinin önemli bir konusudur. Çalışmamız örneklemimizdeki aile hekimlerinin prediyabet konusundaki bilgi düzeylerinin düşük olduğunu ancak eğitim ile bu düzeylerin anlamlı olarak yükseltilebileceğini göstermiştir.

Aile Hekimliği Anabilim Dalı Araştırma Görevlilerinin Özgeçmiş ve Özgelecek Bildirimlerinin Değerlendirilmesi

Kübra Şahin, Şeyma Gül Yapıcı, Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu
Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Kayseri

Giriş: Aile hekimliği anabilim dallarında farklı kökenlerden gelen diğer disiplinlere göre nispeten çok sayıda araştırma görevlisi (AG) bulunmaktadır. Bu çalışmada bir aile hekimliği anabilim dalında bulunan araştırma görevlilerinin özgeçmişleri ile uzmanlık sonrası planlarını içeren özgelecekleri değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma aile hekimliği anabilim dalınca hazırlanan formlar kullanılarak Nisan 2015 tarihinde Kayseri'de Erciyes Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı'nda yürütülmüştür. Anabilim Dalının iç değerlendirmesi için toplanan verilerin değerlendirilerek yayınlanması konusunda araştırma görevlilerinin bireysel onayları alınmıştır. Her araştırma görevlisinin demografik verileri, özgeçmiş, uzmanlık sonrası planları, gittiği rotasyonlardan ve kendi bölümünden beklentileri sorgulanmıştır. Elde edilen tanımlayıcı veriler araştırma görevlilerinin demografik özellikleri ve genel özellikleri açısından Ki-kare testi ile karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Araştırma görevlilerinin %69.2'si kadın, %30.8'i ise erkekti. AG'nin yaş ortalaması:29.9 (ss:4.1). TUS klinik puanı ortalaması: 54.9(ss:3.0). Alınması gereken rotasyonların AG'lerce önem sırası değerlendirildiğinde ilk sırada alınması gereken rotasyon; Pediatri ve Dahiliye %38.5, psikiyatri %15.4, KBB %7.7 olarak belirlendi. Rotasyon için gidilen bölümlerde AG'lerin çoğu yataklı servis yerine öncelikli olarak poliklinikte çalışmayı istemektedirler(%84.6). Ayrıca rotasyona gittikleri bölümde Aile Hekimliği bakış açısına uygun olarak çalışmak istemekte, gittikleri bölümün kendileri ile doğrudan alakası olmayan işlerini yürütmek istememektedirler. Aile hekimliği bölümünden en önemli beklentileri ise polifarmasiden kaçınan, teorik ve pratik olarak donanımlı, kendini sürekli geliştirebilecek bir eğitim almaktır(%69.2). AG'lerin mezun oldukları fakülte ile doğum yerleri arasında korelasyon saptanmadı(p=0.4). AG'lerin özellikleri yaş, cinsiyet, doğum yeri, mezun olduğu fakülte açısından karşılaştırıldığında aralarında fark bulunmadı(p>1). Hobi türleri karşılaştırıldığında erkeklerin tamamı sportif faaliyetlere yönelirken kadın AG'lerin %88.9'u sosyal ve kültürel faaliyetleri yapmayı tercih etmektedirler(p=0.007).

Sonuç: Çalışmamızda az sayıda AG'nin yer alması ve kadın erkek AG'nin sayısı arasında 3 katı kadar fark olması sonuçların genellenmesi ve cinsiyet açısından değerlendirmeyi etkilediğini düşünüyoruz. Bu çalışmanın ileride tüm anabilim dallarını kapsayacak şekilde geliştirilerek AG'lerin özgeçmişlerinin daha detaylı değerlendirilebileceğini, geleceğe yönelik beklentilerinin alınmasıyla ileriye yönelik planlanmanın daha net bir şekilde yapılabileceğini düşünüyoruz.

Aile Hekimi Ne Kadar Aileden? Hekim Görüşü

Ediz Yıldırım¹, Ayşegül Kabanlı², Neşe Bardakçı³, Dilek Güldal¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

²Bornova 3 No.lu Koşukavak Aile Sağlığı Merkezi, İzmir

³Bornova 17 No.lu Altındağ-1 Aile Sağlığı Merkezi, İzmir

Giriş: Hasta – hekim ilişkisi tıp uygulamasının temelini oluşturur. Aile hekimliği ilişkiler üzerinden tanımlanır ve bu ilişkiler muayene odası ile sınırlı değildir. Bir aile hekimi hastasını ev yaşamı, çevresi ve ilişkileri ile birlikte tanımalıdır.

Bu çalışmada amacımız aile hekimlerinin hastalarını muayene odasının ötesinde ne kadar tanıdıklarını araştırmaktır.

Yöntem: İzmir ili Bornova semtinde kesitsel analitik bir çalışma yürütüldü. 113 Aile hekimiyle yüz yüze görüşme gerçekleştirildi. Anket demografik özellikler yanında hekimlerin hastalarıyla tanışıklık düzeyleri, hastalarının tıbbi öyküleri ile ilgili bilgi düzeyleri, hasta – hekim iletişimi ve hastaların duyduğu güven ile ilgili sorular içeriyordu. Veriler SPSS programı 16.0 versiyonu kullanılarak analiz edildi; tanımlayıcı analizler yanında, ki-kare testi, student t testi ve korelasyon analizi uygulandı.

Bulgular: Hekimlerin hastaları ile tanışıklık düzeyleri, tıbbi durumları ile ilgili bilgileri, iletişimle ilgili ve sosyal ilişkileri ile ilgili görüşleri sırayla 2.40, 2.89, 2.70 (minimum 1, maksimum 4) ve 2.00 (minimum 1, maksimum 5) idi. 3500 ve daha az kayıtlı hastası olan hekimler sosyal ilişkiler ve iletişimle ilgili daha yüksek puanlara sahipti. Hiç yer değiştirmemiş olan hekimlerin sosyal ilişkiler, iletişim, tanışıklık ve genel ortalama puanları diğerlerine oranla daha yüksekti. Sosyoekonomik olarak gelişmiş bölgelerde sosyal ilişkiler ve iletişim daha iyiydi. Kadın hekimlerin güven, tıbbi özellikler, tanışıklık ve genel ortalama puanları erkek hekimlere oranla daha yüksekti.

Sonuç: Aile hekimleri hastalarını tanıma konusunda kendilerini yeterli hissetmiyorlar.

Kronik Hastalığı Olan 65 Yaş ve Üstü Bireylerin Hastalık Bakımı ve İlaç Kullanım Durumlarının Değerlendirilmesi

Naciye Emel Elverici Ardıç¹, Turan Set²

¹Trabzon Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği, Trabzon

²Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Trabzon

Giriş: Sosyal, ekonomik, tıbbi, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin sonucu olarak tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de yaşlı nüfus oranı artmış ve artmaya devam etmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu 2014 sonu verilerine göre yaşlı nüfus %8 olarak tespit edilmiştir. Yaşlı nüfusun 2023 yılında %10.2, 2050 yılında %20.8'e yükseleceği tahmin edilmektedir. Artan yaşlı nüfus ile birlikte kronik hastalık ve çoklu ilaç kullanımı da artış göstermektedir.

Çalışmamızın amacı, kronik hastalığı olan yaşlı bireylerin kronik hastalık bakımı ve ilaç kullanım durumlarının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırma Trabzon ilinde kesitsel olarak yapılacaktır. Araştırmamızın evrenini, bir veya daha fazla kronik hastalığı olan 65 yaş ve üstü bireyler oluşturacaktır. Katılımcılar basit rastgele örnekleme yöntemi ile seçilecektir. İştme bozukluğu, konuşma bozukluğu, demans, mental yetersizlik gibi araştırmaya engel olacak iletişim sorunu olan yaşlılar çalışma dışı bırakılacaktır. Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılara, sosyodemografik özellikleri, kronik hastalıkları, kullanmakta oldukları ilaçları, ilaç uyumlarını ve kronik hastalık bakımını değerlendirme ölçeği-hasta formunu içeren bir anket yüz yüze görüşme tekniği ile uygulanacaktır. Toplanan verilerin analizinde SPSS istatistik programı kullanılacaktır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Yaşlılarda çoklu ilaç kullanımı ve kronik hastalık bakımı ile ilgili tanımlayıcı istatistikler yapılacaktır. Kronik hastalığı olan yaşlı bireylerin kronik hastalık bakımı ve ilaç kullanımı ile ilgili hangi boyutlarda sorun yaşadığı analiz edilecektir.

Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma

- 1- Örneklem seçimi konusundaki önerileriniz nelerdir?
- 2- Anket içeriği ve kullanılan ölçekler konusundaki görüşleriniz nelerdir?
- 3- Araştırmanın yöntemi ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Soruları:

Lise Öğrencilerinde Antibiyotik Kullanımı ve Dirence Dair Farkındalık Oluşmasında Kısa Bir Eğitimin Etkisi

Vasfiye Demir¹, Manfred Maier², Tahsin Çelepkolu¹, Pakize Gamze Bucaktepe¹

¹Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Diyarbakır

²Viyana Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Viyana

Antibiyotiklerin sık ve yanlış kullanılmaları ülkemizde olduğu gibi dünyada da önemli bir sorundur. Bu durum antibiyotiklere karşı direnç gelişimine neden olan ciddi bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sorunun kontrolü ve çözülmesi için gerek hekimlerin gerekse toplumun her kesiminin içinde yer aldığı bilgilendirme ve farkındalık yaratacak kampanya ve çalışmalar yürütülmelidir. Bizim çalışmamızda amacımız ülkemizde antibiyotik kullanımının oranlarının en yüksek olduğu Diyarbakır ilinde, sosyoekonomik ve kültürel seviyesi düşük ve yüksek olan iki okulda, lise öğrencilerine antibiyotik kullanımı ve direnç konusunda kısa bir eğitim vererek farkındalık yaratmak ve verilen eğitimin etkisini ölçmektir.

Bu çalışma müdahalenin eğitim olduğu, pre ve post-testle müdahale grubunda müdahalenin etkinliğinin değerlendirileceği küme randomize kontrollü bir çalışma olarak planlanmıştır. Etik kurul, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Valilik izinlerini takiben Diyarbakır ili merkez ilçelerinde sosyokültürel ve sosyoekonomik seviyenin düşük ve yüksek olduğu rastgele iki lise seçilmesi, her iki okul için örneklem sayılarının müdahale ve kontrol grubu için ayrı olarak belirlenmesi, bu sayıların sınıf bazında tabakalandırılması ve yine sınıfların rastgele yöntemle seçilmesi planlanmıştır.

Öncelikle her iki gruba pre-test uygulanması, pre-testi takiben sadece müdahale grubuna eğitim verilmesi planlanmıştır. Pre-test olarak sosyodemografik veri formu, son antibiyotik kullanım deneyimi ve kendi kendine tedavi hakkındaki tutum ve düşünceleri, antibiyotik kullanımı ve antibiyotik direnci bilgi düzeyleri ve antibiyotiklere dair bilgilerinin kaynaklarını değerlendiren dört bölümden oluşan toplamda 52 soru; post-test olarak ise pre-testteki kendi kendine tedavi hakkındaki tutum ve düşüncelerin, antibiyotik kullanımı ve direncine dair bilgi düzeylerinin değerlendirildiği bölümün tekrarlandığı 40 soru uygulanması planlanmıştır.

Eğitim materyalleri ise sınıflarda yapılacak powerpoint sunu, antibiyotiklere dair bilgilendirmeyi içeren basılı kısa bir not ve okulda asılacak posterlerden oluşacaktır. Eğitimden bir ay sonra okullara tekrar gidilecek hem müdahale hem de kontrol grubuna post test uygulanarak antibiyotik kullanımı ve direncine dair farkındalık oluşmasında verilen kısa eğitimin etkinliği ölçülecektir.

Çalışma için SPSS 18.00 paket programı ve gereken analizler kullanılacaktır.

Bel Ağrısı Olan Hastalarda Ağrının Niteliği ve Fonksiyonel Kapasitenin Değerlendirilmesi

Didem Kafadar

Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul

Giriş: Bel ağrısı en sık görülen muskuloskeletal sistem bozukluklarından biridir. Kronik bel ağrısını değerlendirmek için çeşitli ölçek ve enstrumanlar geliştirilmiştir. Bel ağrısı olan hastalarda nosiseptif ve muskuloskeletal sistem ağrılarını ve ağrı şiddetini ayırt etmede hastanın kendi ağrısını ifade şekli kültürel farklılıklara bağlı olarak değişebilmektedir. Bu çalışmada hastanın kendi ağrısını ifade şekli ile klinikte kullanılan Türkçe'ye çevrilerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış bazı ölçeklerin karşılaştırılarak hastanın fonksiyonel kapasitesi ve ağrının niteliğinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Metod: Bu amaçla polikliniğe bel ağrısı ile başvuran hastaların yakınmalarını değerlendirmek için rutin araştırma yanında araştırmacıların hazırladığı soru formu ile görsel analog skala (visual analog scale, VAS), Roland-Morris Özürlülük Anketi (Roland-Morris Disability Questionnaire -RMDQ) ile Korku Kaçınma İnanışlar Anketi (Fear avoidance beliefs questionnaire -FABQ) ve ayrıca nosiseptif komponentler için Pain Detect Ağrı anketi kullanılması planlandı. Anketlerin kullanımı için gerekli izinler ile etik kurul onayı ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalardan yazılı onam alınacaktır.

Bulgular: Çalışma başlangıç aşamasındadır. İstatistiki tanımlama ve analizler yapılacaktır. Sonuç: Bel ağrısı subjektif bir yakınmadır ve değerlendirmek için objektif ölçülere gerek duyulmaktadır. Fonksiyonel değerlendirme, tedavi programı geliştirme ve bel ağrısı olan hastaların iyileşme sürecini takip etmede kullanmak için ölçekler klinik kullanımda faydalıdır. Özellikle bir işte çalışan hastalarda ağrının şiddetinin mobiliteye ne kadar etkili olduğunun değerlendirilmesi gerekebilir. Değerlendirmeler sonucu hastaların tedavisi ve izlemi multidisipliner yaklaşımla gerçekleştirilmelidir.

Cerrahi ve Doğal Menopozlu Kadınlarda Menopoz Semptomlarının Cinsel Fonksiyona Etkisi

Meryem Baştürk, Ayşegül Uludağ, Özden Peköz

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Çanakkale

Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) tanımına göre menopoz; ovaryum aktivitesinin yitilmesi sonucunda menstrüasyonun kalıcı olarak sonlanmasıdır. Menopoz döneminde, östrojen hormonunun azalmasına bağlı olarak kadınlarda hormonal, fiziksel ve duygusal değişimler meydana gelmektedir. Dünyada, menopoz yaşı yaklaşık 45-55 yaşları arasında iken ülkemizde 45-47 yaşlarında olduğu belirtilmektedir. Menopoz doğal yollar ile oluşabildiği gibi histerektomi ve bilateral ooferektomi (BSO) sonrası cerrahi yol ile de gelişebilir. Cerrahi menopozun anksiyete, depresyon gibi psikolojik belirtiler ve cinsel yaşam üzerinde daha fazla yan etkiye yol açtığı ve belirtilerin daha şiddetli yaşandığı bildirilmiştir. Bu çalışmada cerrahi ve doğal menopoz arasında menopozal semptomların kadın cinsel fonksiyonlarına olan etkilerinde farklılık olup olmadığını araştırmak amaçlanmıştır. Çalışmada menopozal semptom şiddetini ölçmek için literatürde pek çok bilimsel yayında kullanılan Menopoz Semptomları Değerlendirme Ölçeği; orijinal adı Menopause Rating Scale (MRS) olan MSDÖ kullanılacaktır. yine Literatürde kadın cinsel fonksiyonlarının araştırılmasında pek çok yayında FSFI (Female Sexual Function Index) (Kadın Cinsel Fonksiyon İndeksi) kullanılmıştır. FSFI Ölçeği Türkçe Geçerlilik ve Güvenirlik çalışması Dilek Aygün ve arkadaşları tarafından 190 cinsel uyarılma bozukluğu tanısı olan kadına uygulanmış olup, Cronbach alfa değeri 0,98 ve 1 ay arayla yapılan test tekrar güvenilirliği $r=0,75$ olarak saptanmıştır. Bu çalışmada da FSFI ölçeği kadın cinsel fonksiyonlarını ölçmek amacı ile kullanılacaktır. Çalışma, tanımlayıcı desende planlanmıştır ve çalışmaya 50-65 yaş arası doğal yol veya cerrahi olarak (TAH+BSO veya BSO operasyonları ile) menopoza giren ve ÇOMÜ Aile Hekimliği AD. polikliniğine ayaktan başvuran hastalar alınacaktır. Çalışmada örneklem alınmayacak, sadece çalışmaya katılımı kabul eden hastalar çalışmaya alınacaktır. Hastalara çalışmanın amacı anlatılacak ve katılımları için sözlü ve yazılı onamları alınacaktır. Onam veren kadınlara araştırmacı tarafından yüzyüze sosyodemografik bilgiler içeren anket uygulanacak ardından Menopoz Semptomlarını Değerlendirme Ölçeği (MSDÖ) ve Kadın Cinsel Fonksiyon İndeksi olan FSFI (Female Sexual Function Index) yüz yüze uygulanacaktır. İstatistiksel analizler SPSS programı kullanılarak verilerin normal dağılıma uygun olup olmadığı belirlenerek uygun testler seçilip yapılacaktır. $p<0.05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilecektir.

Halsizlikle Başvuranlarda Halsizlik Algısı ve Hasta Yönetimindeki Rolü

Ceyhun Yurtsever, Turan Set

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Giriş ve Amaç: Halsizlik, birinci basamakta en sık görülen yedinci belirtidir. Buna karşın günlük pratikte çoğu zaman halsizlik şikayetinin içeriği ve nasıl algılandığı sorgulanmamakta, etki edebilecek ek faktörler araştırılmamakta ve doğrudan laboratuvar tetkiklerine yönelinmektedir. Hâlbuki yapılan çalışmalarda pozitif öykü ya da fizik muayene olmaması halinde kapsamlı laboratuvar değerlendirme yapılmasının halsiz hastanın değerlendirilmesinde çok az tanısız yarar sağladığı gösterilmiştir.

Birinci basamakta erken ve etkin bir yönetim halsizliğin kronikleşmesini önleyebilir. Bu da uzun vadede hastaların sosyal ve mesleki yaşamının olumsuz etkilenmesini, iş devamlılığının ve veriminin düşmesini engelleyecektir. Bu açıdan hastaların halsizlik algılarının iyi anlaşılması ve halsizlikle ilişkili olabilecek faktörlerin ortaya konması hasta yönetimine önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu çalışmada halsizlik şikayeti ile başvuran hastalarda halsizlik algısının değerlendirilerek halsizlik şiddeti, sosyodemografik özellikler, öykü, fizik muayene ve laboratuvar bulgularıyla ilişkisinin araştırılması ve halsizlik algısının hasta yönetimindeki rolünün değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalında kesitsel olarak yapılacaktır. Polikliniğe başvuran hastalar arasında en az 1 aydır halsizlik şikayeti olanlar tespit edilecek ve çalışmaya katılmayı kabul eden bireylere araştırmacılar tarafından oluşturulan halsizlik algısı formu ve sosyodemografik bilgiler anketiyle birlikte Yorgunluk Şiddet Ölçeği ve Bireysel Dayanıklılık Kontrol Listesi uygulanacaktır. Hastaların bu şikayetiyle ilgili poliklinikten edinilecek öykü, fizik muayene ve laboratuvar bulguları da çalışmaya dahil edilecektir. Çalışmanın örneklem hacmi %81'lik bir güçle 140 olarak hesaplanmıştır. Hastaların halsizlik algısına göre 4 gruba ayrılması planlanmaktadır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS paket programı ile analiz edilecektir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Halsizlik ve halsizlik algısı ile ilgili tanımlayıcı istatistikler yapılacaktır. Halsizlik algısına göre halsizlik şiddeti karşılaştırması yapılacaktır. Halsizlik algısını etkileyen faktörler analiz edilecektir.

Sonuç: Araştırma şu an etik kurul onay aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- 1)Halsizlik algısına göre gruplandırma önerileriniz nelerdir?
- 2)Öykü, fizik muayene ve laboratuvar olarak değerlendirme önerileriniz nelerdir?
- 3)Araştırmanın yöntemi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Birinci Basamakta Derin Ven Trombozu Tanısında Klinik Risk Skorlaması ile D-dimer Düzeyinin Tanı Değerinin Araştırılması

Murat Alkan¹, Dilek Güldal¹, Handan Güleryüz², Aytaç Gülcü²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş - Amaç: Derin ven trombozu (DVT), venöz sistem içinde fizyolojik gereksinim olmaksızın pıhtı oluşmasını anlatan durumdur. DVT, dünyada ve ülkemizde sık görülen, mortalite ve morbiditesi yüksek, klinik belirtilerinin çeşitliliği nedeniyle tanı konması güç olabilen önlenebilir bir halk sağlığı sorunudur. Tanı sonrası yapılan etkin tedavinin mortalite oranını düşürdüğü gösterilmiştir. DVT'ye karşı alınan önlemlerin maliyeti, bu hastalıklar geliştiğinde yapılan tedavi maliyetine göre daha ekonomiktir.

Hastalar sıklıkla yakınmaları için birinci basamağa başvururlar. Tanı genellikle venöz doppler (VD) ile konulur ancak özel bir eğitim gerektiren bu tanı yönteminin birinci basamakta kullanılması maliyet etkin değildir. Birinci basamakta bu hastalara kesin tanı konması ya da sağlıklı bir tarama yapılabilmesi için tanı gücü yüksek bazı yöntemler geliştirilmesi hem hastalar açısından hem de maliyetler açısından önemlidir.

Bu projede birinci basamakta kullanılabilir, maliyet etkin ve güçlü bir testin geliştirilmesi; bu doğrultuda birinci basamakta DVT'den şüphelenilen olgularda d-dimer (DD) düzeyi ve birinci basamak klinik risk skorlaması tanı değerinin VD ile karşılaştırılarak araştırılması amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmaya 1 Temmuz – 31 Aralık 2016 tarihleri arasında Dokuz Eylül Üniversitesi Aile Hekimliği Gaziemir Eğitim ve Araştırma Merkezi ve Radyoloji Anabilim Dalı Doppler USG Birimi'ne başvuran hastalardan dahil etme kriterlerine sahip 400 hasta dahil edilecektir. Bu hastalara demografik veriler ve risk faktörlerini içeren bir anket, DVT tanısı koymaya yönelik birinci basamak klinik risk skorlaması ve parmak delme yöntemi ile bakılan DD testi uygulanacak, daha sonra VD yapılacaktır.

Sonuç: VD ile karşılaştırılarak geçerlilik – güvenilirlik araştırılacaktır. Veriler SPSS programına girilerek tanımlayıcı analizler yanı sıra sensitivite, spesifite, pozitif prediktif değer, negatif prediktif değer, pozitif ve negatif olabilirlik oranları hesaplanacak, ROC analizi ve Bland Altman testi yapılacaktır.

Tip 2 Diyabette Mikroanjiyopati Gelişiminin Öngörülmesi: Enflamasyon Belirteçlerinin Mikroalbuminüri İle İlişkisi

Ahmet Ünal¹, Mustafa Ünübol², Okay Başak¹

¹Adnan Menderes Üniversitesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Aydın

²Adnan Menderes Üniversitesi, Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bilim Dalı, Aydın

Giriş: Diyabetes mellitus tüm dünyada önemli morbidite ve mortaliteye yol açan ciddi bir sağlık problemidir. Diyabet sıklığı hızla artmaktadır. Yapılan tahminlere göre 2035 yılında 592 milyon insanın diyabet hastası olması beklenmektedir. Ülkemizde sonuçları 2002’de yayınlanan ve %7.2 olan diyabet prevalansının %13.7’ye çıktığı görülmektedir. Diyabette en önemli mortalite nedeni kardiyovasküler komplikasyonlar, morbiditenin ise en sık nedeni mikrovasküler komplikasyonlardır. Eritrosit dağılım genişliği (RDW) kalp yetmezliği hastalarında mortalite açısından yüksek riski göstermede anlamlı olduğu gösterilmiştir. Malignite, kronik böbrek hastalıkları ve obesitede güçlü bir mortalite göstergesidir. Bu çalışmada da çeşitli hastalıklarda bağımsız risk göstergesi olan RDW’nin ve MPV’nin diyabet kontrolü ve renal komplikasyonları öngördürücülüğü açısından çalışılması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Tek merkezli ve retrospektif olarak planlanan çalışmada Adnan Menderes Üniversitesi Endokrin ve Metabolizma Hastalıkları kliniğine 1 Ocak 2015–31 Aralık 2016 tarihleri arasında başvuran diyabetik hastaların laboratuvar verileri ile sosyodemografik ve fiziksel özelliklerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu tarihler arasında başvuran tüm hastalar öncelikle çalışmaya dahil edilecektir. Konjenital ya da akkiz trombosit hastalığı, anemisi, malign hastalık öyküsü, bağ dokusu hastalığı, serebrovasküler hastalık öyküsü, kronik karaciğer hastalığı, tiroid hastalığı, koroner arter hastalığı, kalp yetmezliği, aktif infeksiyonu ve aktif stres durumu olanlarla sigara, anti agregan, anti koagülan, anjiyotensin reseptör blokörü (ARB), anjiyotensin converting enzim inhibitörü (ACEİ) kullananlar ve diyalize giren hastalar çalışma dışı bırakılacaktır. Kayıtlardan hastaların başvuru sırasındaki boy, kilo, kan basıncı değerleri kaydedilecek ve vücut kitle indeksi hesaplanacaktır. Hastaların ölçülen HbA1c, hemogram, kreatinin, 24 saatlik idrarda mikroalbumin ve kan lipid düzeylerinin kaydedilmesi planlanmıştır. Ayrıca hastaların aldığı diyabet, hiperlipidemi ve hipertansiyon tedavileri de kaydedilecektir. Veriler toplandıktan sonra istatistiksel analizler SPSS paket program aracılığıyla yapılacaktır. Çalışmanın gerekli etik kurul izinleri ise Adnan Menderes Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan alınacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Konu henüz yeterince çalışılmış değildir. Literatürde yer alan araştırma sonuçları sınırlıdır. Bazı enflamasyon belirteçlerinin diyabet prognozu ve komplikasyon gelişimini öngörmedeki etkinliğine ilişkin kanıtlar, diyabet hastalarının birinci basamakta aile hekimleri tarafından yönetilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

Tartışma

1-Sizce hangi parametreler karşılaştırılabilir?

2-Hasta seçiminde belli bir yaş aralığı seçilmeli midir?

3-Bu alanda genel olarak geriye dönük çalışmalar bulunmakta olup, ileriye dönük çalışmalar planlanabilir mi, sonuçlarda fark beklenir mi?

Soruları:

Hipotiroidi ve Subklinik Hipotiroidi Hastalarında L-tiroksin Tedavisinin Kognitif Fonksiyonlara Olan Etkisi

Sabah Tüzün¹, Merve Melikoğlu¹, Bilgken Balafırlou¹, Halim Ömer Kaşıkçı¹, Ersin Engin Şimşek¹, Mehmet Sargın²

¹Kartal Dr Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, İstanbul

²İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş: Subklinik hipotiroidi ve aşık klinik hipotiroidi hastalarında hafıza, dikkat, psikomotor hız gibi kognitif fonksiyonların etkilendiğini gösteren çalışmalar olmakla beraber bunun aksini gösteren çalışmalarda mevcuttur. Bu çalışma ile hipotiroidi ve subklinik hipotiroidi hastalarında L-tiroksin tedavisinin kognitif fonksiyonlara olan etkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tiroid polikliniği'ne Haziran-Aralık 2016 tarihleri arasında başvuran hipotiroidi ve subklinik hipotiroidi tanısı alan ve tiroid fonksiyon testlerinden tiroid stimulan hormon (TSH) veya serbest T4 (s-T4) anormalisi saptanan hastaların dahil edilmesi planlanmaktadır. Bu çalışma prospektif olup tüm hastalara sosyodemografik özelliklerini içeren bir anket formu uygulanacaktır. Ardından hastalara standart mini mental test uygulandıktan sonra uygun dozda L-tiroksin tedavisi başlanması planlanmaktadır. Hastalar tüm takipleri esnasında TSH ve s-T4 düzeyleri ile değerlendirilecektir. Katılımcılar L-tiroksin tedavisi başladıktan 6 hafta sonra tekrar değerlendirilecek olup tiroid fonksiyon testlerinin normale dönmesi halinde tekrar standart mini mental test uygulanması planlanmaktadır. Hipertiroidi, gebelik, tip 1 diyabetes mellitus ve tip 2 diyabetes mellitusu olan hastalar çalışmaya dahil edilmeyecektir. Toplamda ulaşılması gereken ve temsil gücü olan katılımcı sayısı %50 prevalans, %5 kabul edilebilir hata payı ve %95 güven düzeyinde 384 kişi olarak öngörölmüş ve %10 veri kaybı göz önüne alınarak 423 kişi hedeflenmektedir.

Tartışma Soruları:

- 1- Standart Mini Mental Test kognitif fonksiyonların değerlendirilmesi için yeterli midir?
- 2- Kognitif fonksiyonların değerlendirilmesinde kullanılabilir bir ölçek mevcut mudur?
- 3- Dışlama kriterlerine eklenebilecek durumlar nelerdir?

Sigara Bırakmanın Solunum Fonksiyonları ve Yaşam Kalitesi Üzerine Etkileri

Engin Burak Selçuk, Nur Paksoy, Burcu Kayhan Tetik
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Sigaraya yönelik mücadelelere rağmen sigara bırakma oranları hala istenilen düzeylerde değildir. Sigara kullananların solunum fonksiyonlarında ve yaşam kalitesinde olan değişiklikler, birçok hastalığın klinik gidişi hakkında bilgi verebilmektedir. Çalışmada sigara içen bireylerde SF-36 Yaşam Kalitesi Değerlendirme Ölçeği, Fagerström Nikotin Bağımlılık Ölçeği ve Solunum Fonksiyon Testi (SFT) uygulanacak ve sigara bıraktıktan bir ve üç ay sonraki kontrollerde bakılan SFT ile SF 36 sonuçları karşılaştırılarak, sigara bırakmanın yaşam kalitesi ve solunum fonksiyonları üzerine etkisi değerlendirilecektir.

Yöntem: Elde edilen ön veriler SPSS Ver. 17 kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmada kesikli ve sürekli değişkenler için tanımlayıcı istatistikler (ortalama, standart sapma, yüzdeler) kullanılmış ve anlamlılık düzeyi $p \leq 0.005$ kabul edilmiştir.

Bulgular: Olguların 82'si erkek, 22'si kadın, yaş ortalaması 34.5 ± 11.6 yıl idi. Katılımcıların % 38.8'i lise, %35'i üniversite mezunu ve %41.4'ünün geliri 500-1000 tl arasında idi. Genel sağlık durumları sorgulandığında %43.8' iyi olduğunu, geçen sene ile sağlığını kıyaslaması istendiğinde ise % 43.4'ü geçen seneden daha iyi olduğunu söyledi. Fagerström bağımlılık skoru değerlendirmesinde katılımcıların % 44.6' sı günde 10-20 arası, % 20.8'i günde 30 ve daha fazla sayıda sigara içtiklerini ifade etti. Bağımlılık düzeyinin ölçülmeye çalışıldığı "İlk sigaranızı sabah kalktıktan ne kadar süre sonra içiyorsunuz" sorusuna % 45.5' i ilk 5 dakika içinde derken, "En fazla vazgeçmek istemediğiniz sigara hangisidir" sorusuna % 57 ile sabah ki ilk içilen sigara cevabını verdiler. Katılımcıların FEV1/FEC oranı erkeklerde 98.46 ± 9.14 kadınlarda 94.09 ± 8.66 ve erken hava yolu darlığını gösteren FEF 25/75 %'si erkeklerde 84.57 ± 11.72 , kadınlarda 74.04 ± 20.55 idi. Katılımcıların toplam bağımlılık skoru 6.0 ± 3.0 olarak hesaplandı.

Sonuç: Bireyin sigara içme süresi uzadıkça ortaya çıkan semptomlar hastanın yaşam kalitesini bozmakta ve bireyi mutsuzluğa itmektedir. Bu kadar büyük bir sağlık problemi karşısında etkin önleme ve tedavi hizmetlerinin sağlanması zorunludur. Aile hekimi olarak hizmet verdiğimiz nüfustaki bireylerin sigara içme durumlarını sorgulamak, bırakmak istemeyen bireyleri bırakmaya teşvik etmek, bırakmayı düşünen bireylere yardımcı olmak sorumluluklarımız arasındadır.

İstanbul'da Yaşayan İntörn ve Asistan Doktorların Yıldırma/Mobbing Konusundaki Düşünceleri

Pemra Cöbek Unalan¹, Arda Kekilli², Ceren Karabiber², Kübra Temel², Öykü Uslu², Pınar Günay², Serap Çifçili¹

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi 6.sınıf öğrencisi

Giriş: İş yerinde, bir veya daha fazla çalışan tarafından, diğer bir çalışana karşı, sistemli ve sürekli olarak yürütülen, bireyi sindirmek amacıyla yapılan her türlü kötü muamele, tehdit, aşağılama gibi psikolojik ve fiziksel saldırı eylemleri mobbing olarak kabul edilmektedir. Sağlık hizmetlerinde çalışanlar, diğer hizmet alanları ve mesleklere göre daha riskli çalışan grubunu oluşturmaktadır. Bu çalışma İstanbul'da yaşayan İntörn ve Asistan doktorların mobbing/yıldırma konusundaki düşünceleri ve deneyimlerini araştırmak amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Niteliksel tipteki bu araştırmada yarı yapılandırılmış form eşliğinde birebir görüşme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcılar, amaçlı örneklem yöntemiyle farklı tipteki 3 ayrı kurumdandır. Görüşmeciler ortak bir eğitim almışlardır. Etik kurul ve ayrıca her kurumun araştırma kurulundan onay alınmıştır. Görüşmelerin tamamı katılımcıların kendi istedikleri alanlarda en az 10dakika süreyle, ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan toplam 38 görüşmenin transkriptleri oluşturulmuş, triangulasyon amacıyla araştırmacılar bağımsız gruplar halinde kodlar oluşturarak çözümlemeler yapmıştır. Uzlaşıyla kodlardan temalar ve alt temalar oluşturulmuştur.

Bulgular: Araştırma sonunda ortaya çıkan 5 ana; 1-Mobbing Algısı=şağılanma, 2-Mobbing'e Gösterilen Reaksiyon, 3-Kıdem-Otorite-Ortam, 5-Uygulayanın Tavrı (uslup, mizac), 6-Mobbing'in Önlenmesi. Katılımcıların mobbing'in tanımı, nasıl başa çıkılabileceği, ne olduğu veya ne olmadığı hakkında çeşitli yorumları olmuştur. Bir çok katılımcının ifadesi kıdemli tarafından yapılan kötü muamelenin mobbing olduğu yönündedir ama bunun aksine kıdemlinin azarlamalarını mobbing olarak görmeyenler veya kendini rahatsız eden her şeyi mobbing olarak görenler de vardı. Katılımcıların bir çoğu kıdem arttıkça herkesin üstlerinden öğrendiği gibi devam ettirdiğini söylediler ve bu sebepten mobbing'in engellenmesi için üst kıdemlilerden itibaren kesilmesi gerektiğini belirttiler. Katılımcılar mobbing'in kendilerine 'duygusal çökkünlük', 'bezme', 'yetersizlik hissi', 'kendini anlamsız hissetme', 'çaresizlik', 'mutsuzluk', 'çalıştığı ortamdan nefret etme', 'cesaret kırıcı' hissettirdiğini belirttiler. Bu sürecin sonunda katılımcıların bir kısmının mobbing'i gerekçelendirerek normalleştirdiği, iş hayatının bir parçası olarak görüp alıştığı ve kabullendiği görüldü.

Sonuç: Araştırmamızın sonucunda hastane ortamında mobbing'in ciddi bir problem olduğu, mobbing'le başa çıkılmadan çalışanların duygusal durumlarının düzelmeyeceği ve düzgün bir çalışma ortamı sağlanamayacağı görülmüştür.

TURDEP-II Çalışmasının Sonuçları İle Örnek Bir Saha Deneyiminin Karşılaştırılması

Ayşen Sümer Tapur¹, Mustafa Altuntop², Emin Öz³, Emrullah Yılmaz⁴, Hakan Alan⁵, Hüseyin Güler⁶, İsa Sezek⁷, Serkan Saka⁸, Tayfun Barış Kocaman⁹, Erdinç Yavuz¹⁰, Mahcube Çubukçu¹⁰

¹Havza Çakıralan Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

²Çarşamba Sungurlu Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

³Canik Başalan Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

⁴Vezirköprü Bahçekonak Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

⁵Terme Kozluk Aile Sağlığı Merkezş, Samsun

⁶Ladik Merkez Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

⁷İlkdım Yeşilkent Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

⁸Ayvacık Döngel Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

⁹Vezirköprü Cumhuriyet Aile Sağlığı Merkezi, Samsun

¹⁰Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Samsun

Tip 2 Diyabetin yirminci yüzyılın en büyük epidemisi olduğu öne sürülmektedir. Gerçekten son iki dekatta Tip 2 Diyabet prevalansı global olarak alarm verici hızla artmıştır. 2014 yılında dünya çapında 387 milyon Tip 2 Diyabetli (prevalans: %8.3) varken 2015 yılında bu rakama 205 milyon kişinin daha eklendiği tahmin edilmektedir. Dahası bu hastaların %46.3'ünün henüz tanı almadığı bildirilmiştir. Türkiye'de Tip 2 Diyabet konusunda en iyi bilinen prevalans çalışması ilki 2001 yılında gerçekleştirilen Türkiye Diyabet Epidemiyoloji Çalışması'dır (TURDEP). Bu çalışmaya göre Türkiye'de Tip 2 Diyabet'in prevalansı %7.2'dir. Bu hastaların %32.3'ü araştırmacılar tarafından yeni tanı diyabet olarak belirlenmiştir. Bu çalışmadan on yıl sonra yapılan ve 20 yaş üstü 26.499 kişinin katıldığı TURDEP-II Çalışması'na göre Tip 2 diyabet prevalansı %13.7'e yükselmiştir. Bunların %45.45'i yeni tanı konan Tip 2 diyabetiklerdir. Bu çalışmamızda Samsun İli'nde birinci basamakta çalışan gönüllü hekimlere bağlı popülasyonda Tip 2 Diyabet tanısı alan hastaların sıklığını TURDEP-II Çalışmasının sonuçları ile karşılaştırmayı amaçladık.

Materyal ve Metodlar: Samsun'da çalışmakta olan dokuz aile hekiminin Aile Hekimleri Bilgi Sistemleri programları aracılığı ile TURDEP çalışmalarının örnekleme uyan 20 yaş üstü hastalarında Tip 2 Diyabet tanısı alıp almadığı (ICD 10 kodu: İnsüline bağlı olmayan diyabetes mellitus) retrospektif olarak taranarak bu tanının sıklığı araştırılmıştır. Aile hekimine hiç başvurmayan hastalar örneklemden çıkarılmıştır.

Sonuçlar: Çalışmaya katılan 9 aile hekiminin toplamda 25,628 kayıtlı hastası vardı. Bu hastaların 8,869 kadın, 9,744 erkek olmak üzere 18,613'ü 20 yaş üstündeydi. Bu hastaların da 1,888'i aile hekimine hiç başvurmamıştı. Sonuç olarak 16,725 hastanın kayıtları tarandı. 1,452 Tip 2 diyabetli hasta (%8,68) saptandı. Bu hastaların 809'u kadın (%55.7), 643'ü erkekti (%44.3).

Tartışma: Sonuçlarımız bilinen diyabet oranını %7,47 olarak hesaplayan TURDEP-II çalışmasının sonuçları ile karşılaştırıldığında daha yüksektir. Bu durum çalışmanın üzerinden geçen yaklaşık beş yıl boyunca artan diyabet prevalansına bağlanabilir. Yine TURDEP-II Çalışması ile uyumlu olarak bu çalışmada da Tip 2 Diyabet tanısı alan kadınların sayısı erkeklere göre daha fazladır.

Aile Hekimliği Polikliniği'nde Takip Edilen Obezite Hastalarında Uygulanan BATHE Kısa Görüşme Tekniğinin Klinik Etkileri

Selçuk Akturan

Erzincan Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Erzincan

Giriş: Obezite, tüm dünyada ve Türkiye’de en fazla görülen kronik hastalıklardan biri olması ve sıklığının giderek artması nedeniyle birinci basamak sağlık sunumunda önemli bir yere sahiptir. Obezite gibi kronik hastalıkların giderek artması ve ekonomik olarak ülkeleri ciddi bir yükün altına sokması, kronik hastalıkların bakımı ve yönetimiyle ilgili çeşitli yönetim modellerinin oluşturulmasını zorunlu kılmıştır. Ayrıca önerilen tüm kronik hastalık yönetim modellerinde ortak olan nokta, hastaların öz-yönetim becerilerinin geliştirilmesi ve hastaların güçlendirilmesidir. Ancak, obezite ile birlikte gözlenen emosyonel problemler kişinin kendi bakımlarına katılmalarını engellemekte ve hastalığın kontrolünü güçleştirmektedir. Ayrıca, obezite hastalarının alması gereken hizmetlerden biri olan psikososyal desteğin, vakit yetersizliği veya yoğunluk nedeniyle verilemediği bilinmektedir. Oysa, obezite gibi kronik hastalıklarda psikososyal–emosyonel yaklaşımın problem temelli yaklaşımdan daha uygun bir yaklaşım olduğu bildirilmiştir. Hastanın şikayetlerinin altındaki psikososyal nedenlerin ortaya çıkarılması ve hasta- hekim ilişkisinin geliştirilmesine yönelik hekime zaman kazandıran, yoğun iş temposunda bile uygulanabilen bazı terapötik görüşme tekniklerinin birinci basamakta da kullanılabilmesi önerilmektedir. Hatta, kısa psikoterapötik görüşmelerin aile hekimlerinin günlük pratiğinde önemli bir yer tutması gerektiği düşünülmektedir. BATHE tekniği birinci basamakta aile hekimlerinin kullanımı için geliştirilen, psikiyatrik ve diğer psikososyal sorunlarda kullanılan ve yaklaşık 5-7 dakika süren bir kısa görüşme tekniğidir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı birinci basamakta kullanılan kısa görüşme tekniklerinden olan BATHE terapötik görüşme tekniği kullanımının obez hastalar üzerine etkisinin araştırılmasıdır.

Metod: Araştırma, Kasım 2014 ile Kasım 2015 tarihleri arasında Erzincan Tercan Devlet Hastanesi Aile Hekimliği Polikliniği’ne Obezite nedeniyle başvuran hastalar ile gerçekleştirilmiştir. Kasım 2014 ile Nisan 2015 tarihleri arasında başvuran 42 hasta, Mayıs 2015- Kasım 2015 tarihleri arasında başvuran obez 38 hasta iki grup olarak değerlendirilmiştir. Mayıs 2015 sonrasında takip edilen hastaların hekim görüşmelerinde BATHE terapötik görüşme tekniği kullanılmıştır ve müdahale grubu olarak nitelendirilmiştir.

Birinci Basamak Sağlık Kuruluşlarına Somatik Şikayetlerle Başvuran Hastalarda Depresyon Prevelansı

Sümeyya Havva Kocaçya, Erhan Yengil, Pınar Döner, Cahit Özer
Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Depresyon birinci basamakta görülen en sık psikiyatrik hastalıklardan biridir. Birinci basamak sağlık kuruluşlarına başvuran hastaların yaklaşık %20'sinde depresif semptomlar mevcuttur(1). Depresyonlu hastaların yaklaşık üçte ikisi birinci basamak sağlık kuruluşuna vücut ağrıları, halsizlik gibi somatik şikayetlerle başvurmaktadır (2). Bu nedenle birçok aile hekimi depresyon tanısı koymak yerine, altta yatan nedenleri tesbit edebilmek için uzun süre incelemeler ve tetkikler yapmaktadır (3). Aslında somatik şikayetlerle başvuran hastalarda depresyon tanısı koyabilmek oldukça zordur (4).

Bu çalışmada Hatay il merkezi birinci basamak sağlık kuruluşlarına somatik şikayetlerle başvuran hastalarda depresyon prevalansını belirlemek ve hangi semptomların depresyonu yordayacağını incelemek amaçlanmıştır.

Materyal-Metod: Mustafa Kemal Üniversitesi Etik kurulundan onay ve Halk Sağlığı Müdürlüğü'nden gerekli izinler alındıktan sonra çalışmaya başlanılacaktır. Hatay il merkezinde belirlenen aile sağlığı merkezlerine 5 gün boyunca başvuran ve çalışmaya katılmayı kabul eden tüm 18 yaş üstü hastalara bir sosyodemografik form, somatik yakınmalarını sorgulayan bir anket uygulanacaktır. Ayrıca hastalar kendileri Beck Depresyon Ölçeği'ni dolduracaktır. Gebeler, okuma yazması olmayanlar, zeka geriliği olanlar ve 75 üstü hastalar çalışma dışı bırakılacaktır. Elde edilen veriler SPSS 23 programı ile değerlendirilecektir.

Bulgular: Çalışma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Amerikan Psikiyatri Birliği'nin 2013 yılında yayınlanan son hastalık sınıflamasında (DSM-5) artık "Ağrı bozukluğu", "Somatizasyon Bozukluğu" tanıları kullanımdan kaldırılmıştır. Böylece somatik semptomların ön planda olduğu hastalıklarda tanı karmaşası az da olsa ortadan kalkmıştır. Hangi somatik şikayetlerin depresyon hastalığını yordayacağını saptamak önemlidir. Böylece aile hekimi, belirli somatik şikayetlerde depresyon hastalığını daha gözönünde bulunduracak ve gereksiz birçok tetkik ve zaman kaybının önüne geçilebilecektir.

Tartışma soruları:

1. Depresyonda en çok hangi somatik semptom görülür?
2. Birinci basamak sağlık kuruluşuna hangi somatik şikayetle başvurulursa hekimin aklına depresyon gelmelidir?

Türkiye'de Aile Hekimliği Alanında 2015 ve Öncesinde Yapılmış Olan Uzmanlık Tezlerinin Tespiti ve Konularının Aile Hekimliği Özellik ve Çekirdek Yeterlilikleri ile İlgisinin Değerlendirilmesi

İsmail Kasım, Rumeysa Ağbekaş, Seren Özkan, Yasemin Ünal, Yasemin Kızılkaya, İrfan Şencan, Adem Özkara
Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Ankara

Araştırmanın Amacı ve Önemi: Ülkemizde Aile Hekimliği uzmanlık eğitimi başladığından bu yana 2000'e yakın aile hekimliği uzmanı yetiştirilmiştir. Bunların yaklaşık 700'ü üniversitelerden 1000'den fazlası da S.B. Eğitim ve Araştırma Hastanelerinden uzmanlık almıştır. Üniversitelerden uzmanlık alanların tezleri YÖK'te arşivlenmiş ve araştırmacıların kullanımına sunulmuştur. Fakat S.B Eğitim ve Araştırma Hastanelerinden uzmanlık alanların tezleri için böyle bir arşiv sistemi oluşturulmamıştır.

Amacımız Türkiye'de Aile Hekimliği alanında 2015 ve öncesinde yapılmış olan uzmanlık tezlerinin tespiti ve konularının Aile Hekimliği özellik ve çekirdek yeterlilikleri ile ilgisinin değerlendirilmesi ve bunun zaman içindeki değişiminin tespit edilip, üniversiteler ve S.B Eğitim ve Araştırma Hastanelerinde Aile Hekimliği Kliniği kurulmadan önce ve sonraki değişimlerinin tespiti. Sekonder amacımız Aile Hekimliği alanında 2015 ve öncesinde yapılan uzmanlık tezlerinin bir arşivinin oluşturulup bilimsel camianın kullanımına açılmasıdır.

Metod: İki kaynaktan tezlere ulaşıldı. Üniversite hastanelerinden verilen tezler YÖK sitesinden (447). Eğitim ve araştırma hastanelerinden verilen tezler milli kütüphanede olduğu görülen 1138 tezden 871'ine ulaşıldı. Aile Hekimliği alanında 2015 ve öncesinde ülkemizde yapılmış ve ulaşılabilen bu tezlerin başlık ve abstraktları listelendi ve tezlerin arşivi çıkartıldıktan sonra Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Kliniği'nin eğitim sorumlusu ve iki başasistanından oluşan 3 kişilik değerlendirme kurulu tarafından birbirinden bağımsız olarak her bir tezin başlık ve abstraktı(abstraktı olmadığında metod ve sonuçlarının) değerlendirilip her bir değerlendirici tarafından aile hekimliği özellik ve çekirdek yeterlilikleri ile ilgisi aşağıdaki ölçüğe göre puanlandırılacaktır.

0->ilgisi yok

1->az ilgili

2->ilgili

3 değerlendiricinin değerlendirmesi sonucunda bir tez 0'dan 6'ya kadar puan alabilecektir.

Hastaların Antibiyotik Kullanımına Yaklaşımları: Kalitatif Çalışma

Pınar Döner¹, Hilal Aksoy², Sümeyya Kokaçya¹, Nuran Şahin¹, Erhan Yengil¹, Cahit Özer¹

¹Mustafa Kemal Üniversitesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Hatay

²Pamukkale H. Cafer Özer Toplum Sağlığı Merkezi

Giriş: Akılcı ilaç kullanımı tanımı ilk defa Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 1985 yılında “hastaların klinik ihtiyaçlarına uygun ilaçları, kişisel gereksinimlerini karşılayan dozlarda, yeterli bir süre boyunca, kendilerine ve topluma en az maliyet ile kullanmaları” şeklinde yapılmıştır. Akılcı ilaç kullanımı; doğru teşhisin konulması, prognozun belirlenmesi, tedavi amaçlarının saptanması, tedavi seçeneklerinin gözden geçirilmesi, uygun tedavinin seçimi, ilaç tedavisinin doğru şekilde planlanması ve takip basamaklarından oluşur. Bu basamakları uygularken hekimin tedaviyi doğru düzenlemesinin yanında hastaların doğru bilgilendirilip tedavi sürecine katılımlarının sağlanması da önemlidir. Akılcı olmayan ilaç kullanımının en sık karşılaşılan örneklerinden biri de antibiyotiklerin uygunsuz kullanımudur. Antibiyotiklerin yanlış kullanımı, giderek artan antibakteriyel direnç nedeniyle tedavide başarısızlıklara neden olmakta ve maliyet artışı gibi önemli problemleri de beraberinde getirmektedir. Akılcı olmayan ilaç kullanımı tedaviden yarar görmeme, ilaç yan etkisinde artış, antibiyotik direnci, ilaç bağımlılığı, tedavi maliyetinde artış, uygunsuz hasta talepleri, ilaç bulma sıkıntısı ve sağlık sistemine olan güvende azalma gibi sonuçlar doğurmaktadır.

Amaç: Ülkemizde birinci basamakta hastaların akılcı antibiyotik kullanımı konusundaki bilgi ve düşüncelerini araştıran mevcut kantitatif çalışmalar olmakla birlikte sayısı sınırlıdır. Bu çalışma ile hastalarının antibiyotik kullanımı ile ilgili tutum ve davranışlarının daha ayrıntılı olarak açıklanması amaçlanmıştır.

Yöntem: Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile hekimliği polikliniğine 15 Nisan-15 Mayıs tarihleri arasında herhangi bir nedenle başvuran ve antibiyotik kullanımı ile görüşmeyi kabul eden gönüllüler ile yüzyüze yarı yapılandırılmış görüşmelerin yapılması amaçlanmıştır.

Tartışma Soruları:

1. Hastalarla görüşme sürecinden önce kantitatif verileri de değerlendirebileceğimiz bir anket uygulanması halinde anketi uyguladığımız popülasyondan ne kadarının kalitatif çalışmada yer alması önemlidir/gerekli midir?
2. Kalitatif çalışma ile kantitatif çalışmayı birlikte değerlendirmek için anketimizde yer alan sorularla yüzyüze olan görüşmemizdeki sorular birebir örtüşmeli midir?
3. Kalitatif ve kantitatif çalışmamızdaki veriler birbiri ile örtüşmüyorsa ne gibi bir yol izlenmelidir? Ayrı ayrı mı sonuçlar yayınlanmalıdır?

Türkiye'de Aile Hekimlerinin Prediyabet Konusundaki Bilgi ve Tutumlarının Değerlendirilmesi

Erdinç Yavuz¹, Cüneyt Ardic², Erol Yayla³

¹Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Samsun

²Rize Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile hekimliği Anabilim Dalı, Rize

³Adana Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Adana

İlk kez 1997 yılında kan şekeri seviyeleri diyabet tanımına ulaşmayan ancak normal olarak değerlendirilemeyecek kadar yüksek olan bireyler için "prediyabet" tanımlaması önerilmiştir. Prediyabetin asıl klinik önemi epidemiyolojik çalışmalar sonrasında ortaya çıkarılan artmış kardiyovasküler risktir. Bununla birlikte yaşam biçimi değişiklikleri (diyet ve egzersiz) ve medikal tedavi ile prediyabetli hastalarda diyabete ilerleyişin geciktirilebildiği çeşitli çalışmalarla gösterilmiştir. TURDEP 2 çalışmasının sonuçlarına göre Türkiye'de 20 yaş üstü populasyonun %28'i (yaklaşık 14 milyon kişi) prediyabetlidir. Aile hekimleri hastaları ile kurdukları temasın özellikleri nedeniyle prediyabetin teşhisi ve aşık diyabete ilerlemesinin geciktirilmesi konusunda paha biçilmez bir konuma sahiptir. Bu yüzden aile hekimlerinin prediyabet konusundaki bilgi ve tutumlarını değerlendirmeyi amaçladık.

Materyal ve Metodlar: Türkiye'de 21,384 aile hekimi görev yapmaktadır (Sağlık Bakanlığı Sağlık İstatistikleri Yıllığı-2014). Web tabanlı bir örneklem büyüklüğü hesaplayıcısı ile %95 güvenirlilik aralığında 378 aile hekimine ulaşılması gerektiği (randomizasyon sonrası) hesaplanmıştır. Tüm ülkede çalışan aile hekimlerinin randomizasyonu çok zor olacağından oluşturulacak bir araştırma ağı ile gönüllü araştırmacıların çalıştığı illerdeki aile hekimleri randomize edilecektir. Çalışma için katılımcıların demografik özelliklerini sorgulayan sorular ile (yaş, cinsiyet, kırsal ya da şehir merkezinde çalıştıkları, kaç yıldır aile hekimliği yaptıkları) prediyabet konusunda bilgilerini ölçen çoktan seçmeli 11 soru yüz yüze anket şeklinde iletilecektir. Ayrıca tutumlarının değerlendirilebilmesi için 5 noktalı Likert skalası ile 11 soru daha sorulacaktır. Son olarak katılımcılara Oral Glukoz Tolerans Testi ve HbA1c tetkikini kullanıp kullanamadıkları ve prediyabet saptadıkları hastalardaki tedavi yaklaşımını irdeleyen sorular yöneltilecektir. Elde edilen sonuçlara göre ulusal çapta bir prediyabet tanı ve tedavi eğitimi gerekliliği tartışılacaktır.

Kombine Oral Kontraseptif Kullanım Süresi İle Meme Kanseri İlişkisi: Olgu-Kontrol Araştırması

Emre Yılmaz¹, Arzu Uzuner¹, Mustafa Ümit Uğurlu², Burcu Başaran¹, Ahmet Özdemir Aktan²

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı

Giriş: Meme kanseri Türkiye'de ve dünyada kadınlarda en sık görülen kanserdir. Dünyada kanser nedeniyle ölümlerde meme kanseri kadınlarda yine ilk sıradadır. Meme kanseri hormon-bağımlı bir kanser türüdür ve ilk menarş yaşı, ilk doğum yaşı, laktasyon öyküsü, menopozal durum, kombine oral kontraseptif kullanımı ve diğer hormon ilişkili faktörler meme kanseri insidansını etkiler. Meme kanseriyle ilişkisi araştırılan etkenlerden biri olan kombine oral kontraseptifler üretildikleri 1960'lı yıllardan bu yana üreme çağındaki kadınlar tarafından yaygın olarak kullanılmakta olup, kullanımı ile ilgili yan/istenmeyen etkiler, kanserle ilişkiler konusunda pek çok araştırma/kanıt mevcuttur.

Amaç: Bu çalışma, amacı kombine oral kontraseptif kullanım süresi ile meme kanseri arasındaki ilişkiyi saptamak olan olgu-kontrol tipi bir araştırmadır.

Yöntem: Araştırma Marmara Üniversitesi Pendik EAH. Aile Hekimliği ve Genel Cerrahi Anabilim Dalı işbirliğiyle 01.03.2016–01.09.2016 tarihleri arasında gerçekleştirilecektir. Olgu grubu genel cerrahi kliniğinde meme kanseri tanısı alan, son iki yıl içinde ameliyat olan/tedavi gören ya da görmekte olan ve çalışmaya katılmayı kabul eden hastalardan oluşacaktır. Kontrol grubu ise aile hekimliği polikliniklerine herhangi bir nedenle başvuran, yaş, eğitim, gelir durumu vb. özellikleri açısından meme kanseri olan gruptaki katılımcılarla benzerlik gösteren, bilinen meme kanseri tanısı olmayan ve meme muayenesinde şüpheli bulgusu olmayan kadınlardan oluşacaktır. Hasta grubunda 96, kontrol grubunda 286 kişiye ulaşılması planlanmaktadır. Her iki gruba da 38 sorudan oluşan ve hastaların sosyo-demografik özelliklerinin yanı sıra özgeçmişlerinin, soy geçmişlerinin, reproduktif dönem ve kontrasepsiyon öykülerinin de sorgulandığı bir anket formu uygulanması planlanmaktadır. Araştırmaya hafıza ile ilgili zihinsel sorunu olan hastalar dahil edilmeyecektir. Veriler spss programı kullanılarak analiz edilecek; sıklık dağılımları, ortalama değerler hesaplanacak; karşılaştırmalı analizlerin yanı sıra odds oranı hesaplanacaktır. Çalışma için etik kurul onayı Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nden alınmıştır.

Yöntem konusunda önerileriniz var mıdır?

Hasta grubun tanı/tedavi süresi kaç yıl öncesine kadar olanlar dahil edilmelidir?

Trabzon İlinde 18 Yaş ve Üstü Kadınların D Vitamini Eksikliği Konusunda Bilgi ve Tutumlarına Eğitimin Etkinliği

Nahide Gökçe Çakır, Turan Set

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Trabzon

Giriş: D vitamini yağda çözünen bir hormon öncülü olup sağlık üzerinde kanserden korunma da dahil pek çok olumlu etkisi gösterilmiştir. Vitamin D eksikliği osteoporoz, osteomalazi ve raşitizme neden olur. Vitamin D eksikliği ayrıca kardiyovasküler hastalık, metabolik sendrom ve kanser yanında multipl skleroz, romatoid artrit, tip 1 diyabet gibi birçok otoimmün sistem hastalıkları riskini artırır. Günlük D vitamini ihtiyacının %80-90'ı güneş ışınlarından elde edilmekte olup besin ve gıdalardan oldukça düşük bir miktar alınmaktadır. Mevsimler, günün saati, cam, deri koruyucular, geleneksel giyim tarzı, yaşlanma, yaşanılan enlem bölgesi ve obezite D vitamini eksikliği üzerine etkilidir. Ülkemizde ve dünyada D vitamini eksikliği/yetersizliği yaygın olarak görülmektedir. Günümüzde de çeşitli nedenlerle güneş ışınlarından yeterince faydalanılmadığı aşikar olup, bu durumda D vitamininden zenginleştirilmiş yiyecekler veya D vitamini destek tedavisinin önemi artmaktadır.

Amaç: Çalışmamızın amacı 18 yaş ve üstü kadınların D Vitamini eksikliği ile ilgili bilgi ve tutumlarının belirlenmesi ve bu konuda verilecek eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Bu araştırma Trabzon ilinde kesitsel bir çalışma olarak yapılacaktır. Araştırmanın evrenini Trabzon ilinde yaşayan 18 yaş ve üzerindeki kadınlar oluşturacaktır. Örneklem seçimi basit rastgele örnekleme yöntemiyle yapılacaktır. Daha önce D vitamini düzeyine bakılmış olanlar çalışmaya alınmayacaktır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olan kadınlara demografik özellikler ile D vitamini hakkında bilgi ve tutumlarını sorgulayan bir anket yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacaktır. Daha sonra 20'şer kişilik gruplar halinde D vitamini ile ilgili yarım günlük eğitim verilecek, eğitim sonrası katılımcıların bilgi ve tutumları tekrar değerlendirilecektir. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS paket programı ile analiz edilecektir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Katılımcıların D vitamini hakkındaki bilgi ve tutumları ile ilgili tanımlayıcı istatistikler yapılacaktır. D vitamini ile ilgili verilecek eğitimin bilgi ve tutumlarına olan etkisini değerlendiren analizler yapılacaktır.

Sonuç: Araştırma tasarım aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Bu araştırmanın türü ile ilgili değerlendirmeniz nedir?
- 2) Katılımcılara ankette hangi sorular sorulmalıdır?
- 3) Katılımcılar nasıl seçilmelidir?

Kontraseptif Yöntem Kullanımı ve Aleksitimi Varlığının Cinsel Yaşam Üzerindeki Etkileri

Sema Nur Şahin¹, Fatih Baz², Süheyla Atalay¹, Mehmet Akman¹, Yasin Bez²

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Psikiyatri Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Genel olarak istenmeyen gebelikleri önlemek amacıyla kullanılan kontrasepsiyonun, çiftlerin “tatmin edici bir cinsel yaşam” sürmelerini ne oranda etkilediğini gösteren çalışmalar kısıtlıdır. Aleksitimi, ilk kez Sifneos tarafından kişinin kendisinin ve diğer insanların duygularını tanıma güçlüğü olarak tanımlanmıştır. Geçmiş çalışmalar cinsel işlev bozukluğu olan hastalarda aleksitimi prevalansının fazla olduğunu göstermiştir. Bu çalışmamızda, kontraseptif yöntem kullanan kadınlarda aleksitimi varlığı, çift uyum durumunu tespit etmeye ve kullanılan kontrasepsiyon yönteminin cinsel yaşam üzerindeki etkisini tespit etmeyi amaçladık.

Yöntem: Çalışmamız prospektif gözlemsel bir çalışmadır. Çalışma evrenini T.C. Sağlık Bakanlığı Marmara Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği polikliniğine, aile planlaması için başvuran, bir kontrasepsiyon yöntemi kullanmaya karar veren ve dahil edilme kriterlerini (ilk kez yöntem kullanacak olan veya son üç aydır yöntem kullanmayan veya yeni bir yönteme başlayacak olan, çalışmaya katılmayı kabul eden, okuma yazma bilen ve verilen yönergeyi anlayarak uygulayabilecek mental yeterliliğe sahip, tıbbi (KVS hastalık ve eşdeğeri, hipotiroidi, üriner inkontinans, aktif cinsel yolla bulaşan hastalık varlığı) hastalığı bulunmayan, aktif cinsel yaşantısı olan 18 yaş üstü menopoza girmemiş kadınlar) karşılayan gönüllü hastalar oluşturacaklardır. Katılımcılar yöntem başladığında ilk görüşmede, üçüncü ve altıncı ay sonrasında değerlendirileceklerdir. İlk görüşmede hastanın sosyodemografik bilgileri alınarak fiziksel ve pelvik muayeneye birlikte aile planlaması hakkında genel bilgilendirme yapılacaktır. İlk görüşmede ve kontrol görüşmelerinde Hastane Anksiyete ve Depresyon Ölçeği (HAD), Toronto Aleksitimi Ölçeği (TAÖ-20), Kadın Cinsel İşlev Ölçeği (FSFI) ve Çift Uyum Ölçeği(ÇUÖ) uygulanacaktır.

Bulgular: Sosyodemografik veri formu ve kullanılan ölçekler istatistiksel analizi yapılacaktır. Tanımlayıcı ve karşılaştırmalı analizlerle her bir hastanın izlemlerdeki durumları ve değişimleri değerlendirilecektir. Katılımcıların cinsel yaşamının seçilen kontraseptif yöntem göre nasıl bir değişim gösterdiği bulgularla ortaya konacaktır.

Tartışma:

- 1) Çalışmanın evrenine ÇUÖ, TAÖ-20, HAD Ölçeği ile ilk görüşmede ve izlemlerde değerlendirilerek eşler de alınabilir miydi?
- 2) Kronik hastalığı stabil olan kadınlar da evrene eklenebilir miydi?
- 3) Cinsel doyum ile ilgili niceliksel analizler yerine kalitatif veriler de değerlendirilerek aynı sonuca ulaşılabilir miydi?

"Fiziksel Aktivite Engelleri Anketi"nin Türkçe Geçerlilik-Güvenilirlik Çalışması

Gürcan Balık¹, İrfan Yurdabakan², Azize Dilek Güldal¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Fiziksel hareketsizlik dünya genelinde ölüme neden olan risk faktörleri sıralamasında dördüncü sırada yer almaktadır. Yapılan araştırmalarla yeterli düzeyde fiziksel aktivite yapmayan bireylerin ölüm riskinin, haftada 4-5 gün ve günde 30 dakika hafif veya orta şiddette fiziksel aktivite yapan bireylere göre %20-30 arasında arttığı tespit edilmiştir. Dünya genelinde fiziksel hareketsizlik prevalansı %28-81 arasında değişirken, Türkiye’de bu oran kadınlarda %87, erkeklerde %77 olarak saptanmıştır. Günümüzde teknolojik gelişime paralel olarak gerek çalışma hayatı, gerekse ulaşım ve serbest zaman aktiviteleri içerisinde hareketin yeri giderek azalmaya başlamış; alışverişini bile internet üzerinden yapmayı tercih eden modern toplumda, tüm dünya ve ülkemiz için fiziksel hareketsizlik önemi gittikçe artan bir halk sağlığı problemi haline gelmiştir. Ülkemizde genç yetişkinlerde fiziksel aktivite önündeki engellerin araştırılması önemli olmakla birlikte, literatürde bu alanda kullanılacak Türkçe bir ölçeğin bulunmadığı gözlenmiştir. Bu nedenle Suraya ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olan “Fiziksel Aktivite Engelleri Anketi”nin Türkçe geçerlilik-güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Çeviri ve tekrar çeviriyi takiben anket hastaneye başvuran 18-45 yaş arası 352 hasta ve hasta yakınına uygulanmıştır. Veriler SPSS 22 paket programında analiz edilerek ölçüt geçerliliği için Faktör analizi, güvenilirlik için ise Split half ve Cronbach α analizleri yapılmıştır.

Bulgular: Örneklemeye baktığımızda %46,6’sı erkek (n:164), %53,4’ü kadın (n:188) idi. Minimum yaş 18 (n:3), maksimum 45 (n:8) iken ortalama yaş 31,32; ortanca ve mod 30 idi. Ölçüt geçerliliği için yapılan faktör analizinde KMO Bartlett testi KMO değeri 0,877, güvenilirlik testlerinden Split half Spearman-Brown değeri 0,915 ve test iki yarısı arası korelasyon 0,844 bulunmuştur. Cronbach α değeri 0,871 bulunmuş ve sorular tek tek çıkartılarak bakıldığında Cronbach α değerleri 0,859 minimum ve 0,871 maksimum değerler arasında kalmıştır. Ölçek toplanabilirliği için bakılan Tukey testi F değeri 43,333 (p=0,000) ve Hotelling’s T testi F değeri 23,263 (p=0,000) bulunmuştur.

Sonuç: Yapılan analizlerle “Fiziksel Aktivite Engelleri Anketi”nin çok yüksek düzeyde Türkçe geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Gebe Kadınların Sigara Kullanımına Karşı Tutum Ve Davranışları

Makbule Neslişah Tan¹, Vildan Mevsim¹, Emel Kuruoğlu Kandemir²

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

²Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Fakültesi Bilgisayar Bilimleri Bölümü Bilgisayar Bilimleri Anabilim Dalı

Giriş: Gebelikte sigara içilmesi; gerek sağlıklı nesillerin yetişmesini engellemesi, gerekse anne ve bebek açısından gelişebilecek olumsuzluklara yol açabilmesi nedeniyle bir takım önlemlerin alınmasını gerektiren önemli bir sağlık sorunudur. Bu çalışmada; gebelik dönemlerinde sigara içen ve içmeyen kadınların, sigara içmeye karşı tutum ve davranışlarındaki farklılıkların nedenlerini tespit etmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Kesitsel analitik bir araştırma olarak planlanan çalışmaya, İzmir metropol ilçelerde, rastgele örneklem yöntemiyle seçilen ASM'lere başvuran, doğum yaptıktan sonraki ilk 6 ay içinde olan 494 anne katılmıştır. Katılımcılara sosyodemografik bilgi formu ve araştırmacılar tarafından yürütülen bir nitel araştırmada soruları geliştirilen; kadınların gebelikte sigara içilmesi ile ilişkili tutumlarını ölçen 4 alt ölçekten oluşan, 5'li likert olarak değerlendirme yapan soru formu uygulanmıştır (1=kesinlikle katılmıyorum, 3=emin değilim, 5=kesinlikle katılıyorum). Sigara içmeye karşı tutumları ölçen 40 sorunun cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0.866 olarak bulunmuştur.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalaması 27.0 ± 4.8 idi. Katılımcılar 17-42 yaş aralığı arasındaydı. Çalışmaya dahil olan 494 katılımcıdan %15,2 (n=75) gebelikte bir süre veya devamlı olarak sigara kullanmıştı. Gebelik öncesi sigara içenlerin %51,3'ü gebe olduğunu öğrendikten sonra sigarayı bırakmıştı. Eğitim düzeyi düşük, eşi sigara içen, çevresel sigara dumanına daha fazla maruz kalan, 30 yaş üstü içicilerde gebelikte sigara içme düzeyi anlamlı derecede yüksek bulundu ($p<0,005$). Gebelikte sigara içenler, tutum sorularının çoğuna düşük puan vermiştir. Genel olarak katılımcılar sigara içen gebeleri desteklememektedir. Eşinin sigara içmesi; katılımcılar için en önemli, gebelikte sigara içme nedeniydi (median=4). Katılımcılar sigara içen gebelerin bırakmaya isteksiz olduğu için sigarayı bırakmadıklarını ancak kendilerine ve bebeklerine zarar vereceğinin farkında olurlarsa bırakabildiklerini düşünüyorlardı (sırasıyla median= 5; 5; 5)

Sonuç: Gebelikte sigara içiciliği; önemli bir sağlık sorun olmasına rağmen gebeler içmeye devam etmektedir. Çalışma; gebelik döneminde sigara içmeye devam eden gebelerin içmeyen gebelere göre farklı nedenleri olabileceğini veya durumu inkar ettiklerini düşündürmektedir. Bu durumun farklı çalışmalar ile incelenmesi gereklidir.

Tartışma Soruları:

1) Bulguların değerlendirilmesi ve istatistiksel analizler için ek öneriniz var mıdır?

Sağlığın Sosyal Belirleyicileri Postpartum Depresyonu Ekiliyor Mu?

Tuba Duygu Coşkun¹, Sergülen Aydın¹, Binali Çatak²

¹Kafkas Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Kars

²Kafkas Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, Kars

Amaç: Bu çalışmanın amacı postpartum depresyon insidansını ve bu insidansı artırabilen risk faktörlerini, Kars'taki 16 aile sağlığı biriminde belirlemektir.

Yöntem-Gereçler: Kars merkezinde bulunan 4 aile sağlığı merkezinden (toplam 16 aile sağlığı birimi), 27.03.2015-24.12.2015 tarihleri arasında kendi aile hekimliği birimine başvuran, 0-12 aylık bebekleri olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 409 kadın çalışmaya dahil edildi. Araştırma için 2 anket kullanıldı; birinci anket, annelerin ve ailelerinin sosyodemografik, sosyoekonomik, biyodemografik özelliklerini, sağlık durumunu ve sağlık servisi kullanımını tespit etmek içindi; ikincisi ise Edinburgh Postpartum Depresyon Skalası idi. EPPDS için cut-off değeri 12 alındı. Verilerin istatistiksel analizi için SPSS paket programı kullanılmıştır (20.0 versiyonu). Tanımlayıcı tablolarda frekans ve yüzdeler; analitik tablolarda ikili karşılaştırmalarda Khi-kare testi (önemlilik düzeyi olarak $p<0.05$); PPD'a etki eden faktörlerin belirlenmesinde ise lojistik regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Bu çalışmada, PPD insidansının %24.9 olduğu bulunmuştur. Yapılan ikili analizlerde kadının yaşı ve eğitimi ($p=0,025$; $p=0.036$), kadının eşinin işi ($p=0,003$), kadının işi ($p=0,012$), eve giren gelir ($p=0,001$), yaşayan çocuk sayısı ($p=0.031$) ve ruhsal hastalık öyküsü ($p=0,001$) ile PPD arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. Ruhsal hastalık öyküsü bulunan kadınlarda PPD daha fazladır. Backward LR Lojistik Regresyon Analizine göre 3 ve üzeri çocuğa sahip olan kadınlarda PPD 1,9 (CL: 1,2–2,9) kat; evin gelirine aynı ve/veya nakdi katkısı olmayan kadınlarda 1,8 (OR: 1,1–2,9), eve giren gelir evin geçimine yetmeyenlerde 1,7 (OR: 1,2–2,6) kat daha fazladır. Sonuç: Araştırmada kırsalda yaşam, özel sektörde çalışma durumu, gelir düzey düşüklüğü, ruhsal hastalık öyküsü ve evlenme şekli PPD için risk faktörü olarak belirlenmiştir. Belirlenen risk faktörleri hakkında, primer sağlık bakım sunucularının duyarlılığının artırılması, doğum sonrası bakım yönetim rehberinin aktif kullanımının sağlanması, sağlık bakım kullanıcılarının PPD hakkında sağlık okur yazarlığının artırılması, multisektörel yaklaşım için sektörler arası iş birliğinin sağlanması ve ili temsil edecek çalışmalar yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Standart Günler Metodu: Kolye ve Akıllı Telefon Uygulamalarının Karşılaştırılması

Esmâ Özçelik, Arzu Uzuner, Ömer Karahan, Yeliz Özendi
Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği ABD

Giriş: Doğal aile planlaması, “çiftlerin doğurganlık bilinci ile gebeliği önlemeyi veya oluşturmayı sağlayan bazı kuralları birlikte uygulaması” olarak tanımlanır. Standart Günler Metodu (SGM) da doğal aile planlaması yöntemlerinden biridir ve kadının menstrüel siklusundaki fertil pencerenin zamanlanmasına dayanır. SGM’de fertil günlerde çiftler cinsel ilişkiye girmezler veya bariyer yöntemlerle korunurlar, bu günler dışında korunmasız cinsel ilişkide bulunabilirler. “CycleBeads”(kolye), SGM’nin kullanım materyalidir, menstrüel siklusunu temsil eden, fertil olunan ve olunmayan günleri gösteren farklı renkte boncuklar ve bir lastik halkadan oluşur. Yöntemin doğru kullanımında %95, tipik kullanımında ise %88 başarı gösterilmiştir.

“Akıllı” telefon uygulamaları gündelik yaşamın her alanında olduğu gibi sağlık alanında da yaygınlaşmaktadır. Kontrasepsiyon yöntemleriyle de ilgili akıllı telefon uygulamaları mevcuttur. Akıllı telefona uygulanmış “CycleBeads” de bunlardan biridir.

Amaç: Bu araştırmada SGM’nin kullanım materyali olan kolye yöntemi ile SGM’nin akıllı telefon uygulaması olan “CycleBeads”in Türkçe versiyonunun etkinlik, memnuniyet, kullanım kolaylığı açısından karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Yöntem:

Randomize kontrollü bir çalışma olarak planlanmıştır. 15-49 yaş aralığında, akıllı telefon kullanan, cinsel aktif, geri çekme yöntemi ile korunan veya gebe kalmak istemediği halde doğum kontrol yöntemi kullanmayan kadınlar çalışmaya dahil edilecektir. Katılımcılar, akıllı telefonların üreme sağlığı amaçlı kullanımını ve konu hakkındaki farkındalığı sorgulayan tanımlayıcı bir ön anket çalışması yapılarak belirlenecektir. Katılımcılar araştırmaya eşleriyle davet edilecektir.

Daveti kabul ederek gelenler sıra ile 1. ve 2. müdahale gruplarına randomize olarak kaydedilecektir. Birinci müdahale grubu kolye yöntemini, ikinci müdahale grubu akıllı telefon uygulamasını kullanacaktır.

Yöntem kullanımının izlemi, 1. ve 4. ayda telefon görüşmesi veya yüz yüze görüşme ile yapılacaktır.

Sorular:

- 1- Akıllı telefon uygulaması SGM’deki istenmeyen gebelik oranını düşürecek mi ?
- 2- Akıllı telefon uygulaması kullanıcılarıyla kolye yöntemi kullanıcıları arasında memnuniyet farkı var mı ?
- 3- Akıllı telefon uygulaması SGM’nin etkinliğini arttıracak mı ?
- 4- Kullanım kolaylığı açısından SGM’nin kolye materyali ile akıllı telefon uygulaması arasında fark var mı ?

Trabzon İlinde Yetişkinlerde Beslenme Alışkanlıkları, Demir Eksiliği ve Vitamin B12 Eksikliği Anemisi Durumu ve Beslenme Alışkanlıklarının Bunlar Üzerine Etkileri

Makbule Nurdan Özkaya, Elif Ateş

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Trabzon

Giriş: Sağlığın temel belirleyicilerinden biri yeterli ve dengeli beslenmedir. Bireylerin sağlığının korunup geliştirilmesi hususunda, beslenme danışmanlığı önemli yer tutmaktadır. Aile hekimlerinin, toplum yönelimli bakımın ilkesi doğrultusunda önemli ve öncelikli görevleri arasında yer alan beslenme danışmanlığını etkin bir şekilde yapabilmeleri için öncelikle kendi popülasyonlarının beslenme durumlarını tanımaları gerekmektedir. Bir toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini sağlayacak ulusal besin ve beslenme plan ve politikalarının oluşturulabilmesi için o ülkeye ilişkin beslenme, besin tüketimi ve sağlık verilerinin bulunması gereklidir. Günümüzde giderek artan beslenme alışkanlıklarındaki olumsuz değişiklikler beraberinde vitamin ve mineral eksikleri (Vitamin B12 ve Demir Eksikliği Anemisi) gibi sorunlara yol açabilmektedir. Dünya nüfusunun dörtte birini etkileyen demir eksikliği anemisi için; Türkiye verileri ve bölgesel sağlıklı verilere ulaşamamıştır. Biz araştırmamızda Trabzon ilindeki insanların beslenme alışkanlıklarını ortaya koymayı ve bağlantılı olarak oluşabilecek özellikle vitamin B12 ve demir eksikliği anemisi durumunu belirlemeyi amaçladık.

Yöntem: Araştırmamızı Kesitsel Analitik olarak planladık. Çalışmamızın evreni Trabzon ilinde yaşayan 20-75 yaş arası bireyler. Örneklemi tabakalı örneklem metodu ile ilçelerden ve merkezden olacak şekilde toplam 288 kişi olarak belirledik. Bireylere çalışma ekibimiz tarafından hazırlanan yeme alışkanlıklarının bulunduğu bir anketi yüz-yüze görüşme tekniği ile uygulanmasına karar verdik. Çalışmaya katılmayı kabul eden bireylerden Hemogram, serum Vitamin B 12, demir, demir bağlama kapasitesi, ferritin düzeylerini içeren laboratuvar tetkikleri isteyeceğiz.

Bulgular: Trabzon ilindeki beslenme alışkanlıkları ve bunun vitamin B12 ve demir eksikliği üzerine etkisini ortaya çıkarmayı planladık.

Sonuç: Araştırma tasarımı aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Araştırmamızın tipi niteliksel olarak tasarladık, nicel mi olmalı?
2. Araştırma sorumuz beslenme alışkanlıklarının vitamin B 12 ve demir eksikliği anemisi üzerine etkisi idi; yöntemde paylaştığımız yolla bu ilişkiyi verecek sonuçlara ulaşabilir miyiz?
3. Araştırmamızda kullanılacak tetkiklerin maliyeti nasıl karşılanabilir?

Polikliniğe Başvuran Hastalarda Bitkisel Ürün Kullanımı

Gülseren Oktay, Nagihan Yıldız Çeltek

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, TOKAT

Giriş: Bitkisel ürünlerin kullanım geçmişi; binlerce yıla dayanmaktadır. Modern tıbbi tedavilerin hızlı gelişmesine karşın bitkisel ürünler özellikle yazılı görsel basının etkisiyle giderek artan oranda kullanılmaya devam etmektedir. Bu çalışmada da; Gaziosmanpaşa Üniversitesi Aile Hekimliği polikliniklerine başvuran hastaların bitkisel ürün kullanma durumlarını ve bilgi düzeylerini ölçmeyi amaçladık.

Materyal-Metod: Bu çalışma; Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile hekimliği polikliniklerine herhangi bir nedenle başvuran 18 yaşından büyük hastalar üzerinde planlanmıştır. Hastaların demografik bilgileri, özgeçmişleri ve soygeçmiş bilgileri kaydedilecek ve literatürü gözden geçirerek hazırladığımız anket formunu doldurmaları istenecektir. Örneklem sayısı belirlenirken de evrendeki birey sayısı bilinmediği için $n=t^2pq/d^2$ formülü kullanılarak örneklem sayısı hesaplanmıştır. Dünya Sağlık Örgütü kişilerin % 80'inin doğal tedaviye inandığını açıklamış buna istinaden görülüş sıklığı $p:0,80$, olayın görülmeyiş sıklığı $(1-p) q:0,20$, $t:1,96$, + %5 sapma payıyla $d:0,05$ olup $n=t^2pq/d^2$ formülü ile örneklem sayısı 245 olarak hesaplanmıştır. Veriler değerlendirilirken, kantitatif veriler ortalama ve standart sapma, kalitatif veriler sayı ve yüzde olarak gösterilecek. Anket sonuçlarından elde edilen kantitatif verilerin değerlendirilmesi ki- kare testi ile yapılacak. Verilen analizi Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) versiyon 18. program (SPSS Inc, Chicago, IL) ile yapılacak. Tüm istatistik analizlerde $p<0.05$ olarak kabul edilecek.

Bulgular: Çalışma kapsamında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Etik kurulundan onay alınmış ve çalışmanın yürütülmesi için gerekli izinler alınmıştır. Çalışma veri toplama aşamasındadır.

Sonuç: Çalışma veri toplama aşamasında olduğu için sonuçlar henüz elde edilmemiştir.

Tartışma:

- 1.Bitkisel tedavilere toplumun bakışı nedir?
- 2.Bitkisel ürünler ile tedavide en önemli sorun/sorunlar nelerdir?

Kronik Hasta Yönetiminin Değerlendirilmesi: Pacic (The Patient Assessment Of Chronic Illness Care) Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması ve Geçerlik Çalışması

Okay Başak, Handan Özdemir

Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, Aydın

Giriş ve amaç: 2005 yılında Glasgow ve arkadaşları tarafından geliştirilen, kronik hastalara sunulan sağlık hizmetinin hasta bakış açısından değerlendirildiği ‘Patient Assesment of Chronic Illnes Care (PACIC)’ ölçeği, kronik bakım modeline dayanır. Bu çalışmanın amacı, kronik hasta bakımını hasta bakış açısından değerlendiren PACIC ölçeğinin toplumumuzun sosyokültürel özelliklerine ve ülkemiz sağlık sisteminin birinci basamak örgütlenmesine özgü olarak Türkçeye uyarlanması ve bu şekilde oluşturulan Türkçe Modifiye PACIC ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliğinin çalışılmasıdır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamız iki aşamalı gerçekleştirildi. Birinci aşamada PACIC ölçeği Türkçe çevirisi toplumumuzun sosyokültürel özelliklerine ve ülkemiz sağlık sisteminin birinci basamak örgütlenmesine uyumlu olarak modifiye edildi. Bunun için ‘Delphi’ yöntemi kullanıldı. İkinci aşamada ise, oluşturulan Modifiye Türkçe PACIC ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapıldı. Bunun için metodolojik tipte bir araştırma planlandı. Çalışma Aydın ili merkez ilçesinde 18 yaş üstü erişkin nüfusta gerçekleştirildi. Örneklem grubunun belirlenmesi için olasılıksız rastgele örnekleme yöntemi kullanıldı. Çalışmaya bulaşıcı olmayan kronik hastalıklarından en az birinin en az bir yıl önce tam konduğu kişiler alındı.

Bulgular: Uyarlama çalışması sonrasında 27 maddelik Türkçe Modifiye PACIC ölçeği geliştirildi. Ölçeğin kapsam geçerlik indeksi 0,80 olarak bulundu. Madde toplam puan korelasyonları 0,27 ile 0,68 arasında değişmekteydi. Cronbach alfa katsayısı ise 0,93 ve iki aylık test-tekrar test korelasyonu 0,94’tü. Açıklayıcı faktör analizi ölçeğin beş faktörlü yapıda olduğunu gösterdi. Ölçek 500 kronik hastaya uygulandı. Yaş ortalaması 60,2±13,3 olan katılımcıların çoğunluğu evli (%80,8), eğitim durumu sekiz yılın altında (%64,4) ve emekli (%43) idi. En sık görülen hastalıklar sırasıyla hipertansiyon (%58,8), kardiyovasküler hastalık (%33,2) ve diyabet (%29,6). Ölçek toplam puan ortalaması 2,78±0,83’tü. Katılımcıların eğitim ve gelir düzeyi, ilgili uzman hekime başvurma, kentte yaşama, hasta eğitimi ve yaşam tarzı değişikliği önerisi alma ve kanser hastası olma özellikleri ölçek puanlarını olumlu yönde etkilemekteydi (p<0,05).

Sonuç: Kronik hasta bakımını hasta bakış açısından değerlendirmek için geliştirilen Türkçe Modifiye PACIC ölçeğinin geçerli ve güvenilir olduğu saptanmıştır.

Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği SWOT Analizi

Burcu Başaran, Emre Yılmaz, Mehmet Akman, Sinem Satırlı Bal, Hasan Hüseyin Şahin, Çiğdem Apaydın Kaya

Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: SWOT Analizi ile bir kurumun, tekniğin, sürecin, durumun veya kişinin güçlü (Strengths) ve zayıf (Weaknesses) yönleri belirlenir, sağlayabileceği fırsatlar (Opportunities) ortaya çıkarılır ve olası tehditler (Threats) belirlenir. Bu çalışmanın amacı, Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği'nin SWOT analizini yapmaktır.

Metot: Araştırma nitel bir çalışmadır. Çalışma, Marmara Üniversitesi Aile Hekimliği Anabilim Dalında görev yapan 5 öğretim üyesi ve 29 uzmanlık öğrencisi ile yürütülmüştür. Tüm katılımcılar ilgili Yönetmeliği okuduktan sonra kura ile 4 gruba ayrılmışlardır. Ardından her bir grup SWOT analizinin bir bileşeni için 1 saat çalışmış ve ortaya çıkan görüşler tüm grupla paylaşılmış ve diğer grupların da görüşleri alınmıştır. Tüm görüşler 2 yazıcı tarafından kaydedilmiştir. Farklı araştırmacılar tarafından içerik analizi yapıp SWOT tablosu oluşturulmuştur.

Bulgular: Yönetmeliğin SWOT analizi ile saptanan en göze çarpan bulgular şöyledir:

Güçlü yanlar: muayene odasının fiziki şartlarının ve asgari malzemelerinin iyi tanımlanması, gruplandırma ile alt yapı ve donanımın teşvik edilmesi, hastaneye sevk durumunda aile hekimine geri bildirim zorunlu olması, evde bakım hizmetlerinin mesai saatlerine eklemesi, kapsamlı bir hizmet tanımı yapılması;

Zayıf yanlar: herhangi bir teşvik olmaksızın sorumlu hekimin ek görev olarak yöneticilik ve denetleyicilik de yapması gerekliliği, Psikolog, fizyoterapist, diyetisyen gibi diğer sağlık sunucularının tanımlanmamış olması, hizmet sunumuna uygun binanın, alt yapının, gezici hizmetler için gerekli donanımın, kira ve cari giderlerin aile hekiminden beklenmesi, negatif performansın olması, pozitif performansın olmaması, nöbet olması;

Tehditler: sözleşme ile çalışılması, yardımcı personelin hangi mevzuatla çalıştırılacağı net belirtilmemesi, yeni açılan ASM'lere hekimin nüfus bağlamak zorunda kalması, Aile Hekimliği Uzmanları dışındaki diğer uzmanların da aile hekimliği yapabilmeleri, ASM'lerin gruplanması, *Fırsatlar:* Randevu sistemiyle hasta bakılıyor olması, mesai saatlerinin çalışılan koşullara göre ayarlanabilmesi, periyodik sağlık muayenelerinin zorunlu olması, Eğitim ASM tanımının yapılmış olması.

Sonuç: Yeni bir yönetmelikte SWOT analizi ile çıkan güçlü noktaların değişmemesi ve gelişmesi için çaba harcanmalıdır. Zayıf olan noktalar güçlendirilmeli, olası tehditlerin giderilmesine çalışılmalı, oluşturduğu fırsatlar değerlendirilmelidir.

POSTER BİLDİRİLER

(Bildiri Sunum Sırasına Göre Düzenlenmiştir)

Güzel Sanatlar Fakültesi Öğrencileri ve Akademisyenlerinde Performansa Bağlı Kas-İskelet Sistemi Ağrı Prevalansı

Ülkü Sur Ünal, Serap Çifçili

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: “İşe bağlı kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları (İKİR)” işle ilgili risk faktörleri sonucunda ortaya çıkan tüm kas-iskelet sistemi rahatsızlıklarını içeren bir terimdir. Konuyla ilgili çalışmalar genellikle endüstri, ofis çalışanları üzerinedir; müzisyenlerle ilgili çalışmalar da yapılmıştır ve İKİR yerine “performansa bağlı kas-iskelet sistemi rahatsızlıkları (PKİR)” adını almıştır. Ancak literatürde sanatın diğer dallarıyla uğraşan sanatçılarla ilgili çalışmalar yetersiz sayıdadır. Bu çalışmada amaç, güzel sanatlar fakültesindeki öğrencilerde ve akademik personelde PKİR ağrı prevalansını tespit etmektir.

Yöntem: Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencileri ve akademik personeli çalışmanın popülasyonunu oluşturmaktaydı ve katılım gönüllülük esaslıydı. Katılımcıların demografik bilgileri, ek hastalık varlığı, ilaç kullanımını sorgulandı. Postür değerlendirmesi için Tüm Vücut Hızlı Değerlendirme (*Rapid Entire Body Assessment-REBA*); ağrı değerlendirmesi için Modifiye İskandinav Anketi (*the Modified Nordic Questionnaire*) uygulandı. REBA, katılımcıların çalıştıkları esnada araştırmacı tarafından gözlemlenmesi, Modifiye İskandinav Anketi araştırmacı aracılığıyla katılımcılar tarafından yanıtlanması suretiyle uygulandı.

Bulgular: Çalışmaya 197 kişi (140 kadın, 57 erkek) katıldı. Yaş ortancası 22’ydi (18-66). Katılımcıların %35.5’inin ek hastalığı vardı; en sık ek hastalık grubu solunum yolu hastalıklarıydı (n=19). Katılımcıların %24.9’unun kullandığı en az bir ilaç vardı. En sık kas-iskelet sistemi ilaçları (n=17) kullanılmaktaydı. Genel REBA ortancası 5’ti (2-11). En yüksek REBA ortanca değerine sahip bölüm “Heykel”di. REBA skoru en yüksek olan sanatsal aktivite “mermer yontma”ydı (REBA skoru 11). Katılımcıların %88.8’i vücutlarının en az bir lokalizasyonunda ağrı çektiklerini ifade etti; en sık belirtilen lokalizasyon “bel”di (n=101) ve en sık haftada 1-2 kez ve aktiviteyle artan ağrı şeklinde görüldüğü ifade edildi. REBA ve ağrı ilişkisi incelendi; REBA skoruyla her ağrı lokalizasyonunun ağrı sıklığı ve şiddeti arasında bir ilişki olup olmadığına yönelik analizler yapıldı, anlamlı bir ilişki saptanmadı.

Sonuç: Genel REBA skoru ortanca değerinin, ‘orta riskli olan bu hareketin araştırılması ve sonrasında değiştirilmesi’ anlamına gelen 5 olması ve popülasyonun %88.8’inin ağrı çektiğini ifade etmesi sanatçıların kendi iş ortamlarında karşı karşıya kaldıkları sağlık problemlerine dikkat çekmiştir.

Enfeksiyöz İshalde Multimorbidite Sebebiyle Kullanılan İlaçların Yol Açtığı Akut Böbrek Yetmezliği

Nimet Mısırlıoğlu¹, Oktay Oymak², Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu¹

¹Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Kayseri

²Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Nefroloji Bilim Dalı, Kayseri

Giriş: Akut böbrek yetmezliği (ABY), böbrek fonksiyonlarında saatler veya günler içinde bozulmanın yol açtığı üre ve kreatinin gibi azot artı ürünlerinin birikmesi tablosudur. Olguların yaklaşık %50'si glomerüler kanlanmayı azaltan hemodinamik bozukluklar nedeni ile gelişen prerenal azotemi grubu içindedir.

Hipovolemiye adaptasyon yanıtı olarak, A-II aracılığıyla, efferent arteriyol vazokonstriksiyonu ile glomerül içi basınç yükseltilir ve filtrasyon eski konumuna getirilmeye çalışılır. Renin-anjiyotensin sistemi aktif ancak hipotansif veya etkin kan volümü azalmış (özellikle kalp yetmezliği olan) hastalarda ACE inhibitörü veya A-II reseptör antagonisti (ARB) kullanımı ABY gelişimine yol açabilir ve prerenal azoteminin intrinsik renal azotemiye ilerlemesine neden olabilir. Bu olgu sunumunda prerenal azotemi etiyojisinde, gastrointestinal sistem kayıpları ve buna ilave olarak ARB kullanımının oluşturduğu klinik tablo ele alınacaktır.

Olgu: 5 yıldır kalp yetmezliği, hipertansiyon ve atrial fibrilasyon nedeniyle takip edilen warfarin, diltiazem, spironolakton, ASA, olmesartan kullanan 74 yaşında kadın hasta 4 gündür, günde 3-4 kez, bol sulu kıvamda, kanlı, sümüksü yapılar içeren ishal nedeniyle acile başvurdu. Gaytada E. histolytica kistleri görüldü. Hastanın BUN/Cr: 60.2/7.75mg/dl ÜA:12mg/dl, idrar mikroskopisinde; beyaz küre:31p/hpf, bakteri:30 p/hpf, arteryal kan gazında; PH:7.28, HCO3:14mmol/L (Batin ultrasonografisinde bilateral böbrek boyutları normal olan hastanın bir hafta önce yapılan tetkiklerinde BUN/Cr:24/0.9 mg/dl idi).

Tedavisinde ilk olarak olmesartan kesildi, sıvı ve elektrolit dengesi düzenlendi. Takibinde yeterli idrar çıkışı olması üzerine yüklenme bulgularına dikkat edilerek hidrasyona devam edildi. İdrar yolu enfeksiyonu ve gastroenterite yönelik tedavileri düzenlendi. Ek olarak mikroskopik bakıda idrar sedimentinde granüler silendirler görülmesi renal hasara ilerlediğini düşündürdü. Dördüncü gününde böbrek fonksiyonları normal olan hasta warfarin dozu ayarlanarak taburcu edildi. Sonuç: Olgumuzda aile hekimliği uzmanı olarak toplumda sık karşılaştığımız birkaç hastalık birden bulunmaktadır. Hasta hikayesi alırken kullanılan ilaçların sorgulanmamasının (bu vakada ACEİ, ARB) iyatrojenik ABY'ne kadar giden sonuçlara yol açabileceği görülmüştür. Bu hastada sınırda böbrek fonksiyonları ilaç yan etkisi nedeniyle beklenenden hızlı bozulmuştur.

Sigara Bırakma Hastalarının Anksiyete-Depresyon Durumları ve Kullanılan İlacın Sigara Bırakma Üzerine Etkisi

Selman Eser, Leyla Doğan, Aylın Demirci, Murat Alkan, Prof. Dr. Vildan Mevsim
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Günümüzde sigara en önemli halk sağlığı problemlerindedir. Son yıllarda sağlık bakanlığının sigara bırakma üzerine ciddi eğilmesi ve ücretsiz ilaç hizmeti ile ilaçlı sigara bırakma yöntemi önem kazanmıştır. Depresyon- anksiyete toplumda sık görülmekte ve ilaç seçiminin depresyon ve anksiyeteye göre değişmektedir. Sigara bırakmak için sigara bırakma polikliniğine başvuran hastaların anksiyete depresyon durumlarının sigara bırakmadaki başarı üzerine etkisi saptamak amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırma kesitsel analitik desende bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırma DEÜ aile hekimliği sigara polikliniğinde yürütülecektir. Araştırmaya 1 Mayıs 2014'ten itibaren başvuran tüm hastalar alınacaktır. Hastaların poliklinik dosyalarından anksiyete-depresyon durumları ve demografik özellikleri ile ilgili bilgileri toplanacak ve sigara içme durumları ile ilgili bilgi telefonla hastalara ulaşarak alınacaktır.

Ana bağımlı değişkenler sigara içme durumları, bağımsız değişkenler ise demografik bilgiler, HAD anksiyete -depresyon skorları, tedavi planları, fagerström nikotin bağımlılık testi olarak değerlendirilecektir. Hastaların 1. yıldaki sigara bırakma durumları değerlendirilecek. Veri analizi için SPSS 22 kullanılacak. İstatistiksel analiz olarak tanımlayıcı analizler(% , frekans, oran) ve ki-kare analizi, T testi, lojistik regresyon kullanılacaktır.

Bulgular: Araştırma fikir aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma fikir aşamasındadır.

Tartışma soruları: Farklı istatistik analizler kullanılabilir mi?

Hekimlerin Vejetaryen/Vegan Beslenme ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışları

Ozan Fırat Kuz, Tolga Günvar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Vejetaryen beslenme, hayvansal gıdalarla beslenmeme temelinde ve alınmayan hayvansal gıdaların çeşitlerine göre alt başlıklara ayrılan bir beslenme biçimiyken, veganlık hiçbir hayvansal gıdayla beslenmeyip, hayvansal ürünlerin kullanıldığı veya üretiminde hayvan deneyleri yapılmış hiçbir ürünün de kullanılmadığı bir yaşam biçimidir. Ülkemizde vejetaryen/vegan beslenenlerin prevalansı ile ilgili yapılmış bir çalışma yoktur; ancak dünyada vejetaryen/vegan beslenme prevalansı ve bu konuya olan ilgi artmaktadır. Amerikan Beslenme Birliği'nin yıllar içinde bu beslenme tiplerine olan negatif tutumu ılımlı bir noktaya gelmiştir ve sağlık etkileri üzerine yapılan araştırmalar desteklenmektedir. Vejetaryen/vegan beslenmenin kanserler, mortalite, kronik hastalıklar gibi birçok faktöre etkileri üzerine yapılmış birçok çalışma mevcuttur. Bu çalışmadaki amacımız; İzmir ili merkez ilçeleri ASM'lerinde çalışan birinci basamak hekimlerinin vejetaryen/vegan beslenme ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını saptamaktır.

Gereçler ve Yöntem: Kesitsel analitik tipte planlanan araştırmanın evrenini, İzmir ili merkez ilçeleri ASM'lerinde çalışan 796 birinci basamak hekimi oluşturmaktadır. %50 prevalans, %95 güven aralığı ve %5 hata payıyla örneklem büyüklüğü 247 olarak hesaplanmıştır. Bu hekimlere vejetaryen/vegan beslenme ile ilgili bilgi, tutum ve davranış ölçmek amacıyla hazırladığımız anket soruları dağıtılacaktır. Veriler, bu hekimlerden yüz yüze anket yöntemi ile toplanacaktır.

Bulgular: Bağımlı değişken, vejetaryen/vegan beslenme ile ilgili bilgi, tutum ve davranış düzeyleri; bağımsız değişkenler ise yaş, cinsiyet, medeni durum, doğum yeri, yaşanılan yer, hekimlik yılı, evcil hayvanla yaşama/yaşamama, gelir düzeyi, beslenme şekli ve ailede vejetaryen/vegan birey olması/olmaması olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Toplam 796 hekimden, veri toplanacak kişileri seçme konusunda önerileriniz nelerdir?
- 2) Bağımsız değişkenler açısından önerileriniz nelerdir?

Yaşlılarda Fonksiyonel Durumun Değerlendirilmesi; Kesitsel Bir Çalışma

Özden Peköz, Birol Çıbık, Erkan Melih Şahin, Ayşegül Uludağ, Yusuf Haydar Ertekin, Murat Tekin
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Çanakkale

Amaç: Bu çalışmada Çanakkale il merkezinde bulunan bir beldede 65 yaş ve üzeri yaşlılarda fonksiyonel durum değerlendirmesi yapmak amaçlandı.

Materyal-Metod: Bu çalışmanın evrenini Çanakkale il merkezinde bir beldede bulunan 65 yaş ve üzeri yaklaşık 120 yaşlı bireye ulaşılması planlandı. Katılımcıların fizik muayeneleri ve ölçümleri yapıldıktan sonra araştırmacılar tarafından hazırlanan anket uygulandı. Bilişsel fonksiyonları değerlendirmek için Standardize Mini Mental Test (SMMT) ile Günlük Yaşam aktivitelerini belirlemek için Günlük Yaşam Aktivitesi ölçeği kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan 116 yaşlı bireyin 56'sı (%48,3) erkek, 60'ı (%51,7) kadındı. Katılımcıların yaş ortalaması $74,1 \pm 6,5$ [65-91] olup erkeklerin yaş ortalaması ($73,7 \pm 6,2$) ile kadınların yaş ortalaması ($74,4 \pm 6,8$) arasında anlamlı farklılık yoktu.

Çalışmaya katılanların 78'i (%67,2) Temele Günlük Yaşam Aktivitelerini (TGYA)'yı tam bağımsız yapabilirken, 31 hasta (%26,8) orta derecede bağımlı, 4 hasta (%3,4) ileri derecede bağımlı ve 3 hasta da (%2,6) tam bağımlı idi. Katılımcıların 98'i (%84,5) Enstrümental Günlük Yaşam Aktivitelerini (EGYA) yaparken bağımsız, 11 hasta (%9,5) yarı bağımlı ve 7 hasta (%6,0) ise tam bağımlı idi. Yaş ile TGYA ve EGYA arasında negatif korelasyon bulunmaktaydı ($p < 0,05$). TGYA ve EGYA ortalama puanları kadınlarda erkeklerden, dullarda evlilerden ve çalışmayanlarda emeklilerden anlamlı düşüktü. Katılımcıların öznel gelir algısı EGYA ile pozitif korele idi ($p < 0,05$). TGYA ile öznel gelir algısı arasında anlamlı korelasyon yoktu ($\tau-b=0,070$, $p=0,367$).

SMMT skoru, TGYA ($r=0,581$, $p < 0,001$) ve EGYA ($r=0,653$, $p < 0,001$) ile pozitif korele idi. Katılımcıların kullandıkları ilaç sayısı ve ilaç doz sayısı TGYA (sırasıyla $\tau-b=-0,348$, $p < 0,001$; $\tau-b=-0,288$, $p < 0,001$) ve EGYA (sırasıyla $\tau-b=-0,264$, $p < 0,001$; $\tau-b=-0,227$, $p=0,002$) ile negatif korele idi.

Sonuç: Dünyada ve ülkemizde sağlık alanındaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler, hastalıkların erken tanı ve tedavisi ile azalan ölüm hızı, insan ömründe uzamaya ve toplam nüfus içinde 65 yaş ve üzeri nüfusta artışa neden olmuştur. Bu nedenle 65 yaş ve üzeri yaşlılarda fonksiyonel durum değerlendirilmesi ve yine bu grupta fonksiyonel durumun iyileştirilmesi çalışmaları önem kazanmaktadır.

Üsküdar Bölgesinde Birinci Basamağa Kayıtlı 40 Yaş ve Üstü Populasyonda Multimorbidite Prevalansı

Ömer Karahan¹, Mehmet Akman¹, Sıla Yılmaz², Esmâ Özçelik¹

¹Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Çok sayıda kronik hastalığa sahip olmak, hastanın işlevselliğini ve yaşam kalitesini azaltmaktadır. Multimorbiditenin epidemiyolojisini anlamak; müdahale imkanlarını geliştirmek, hastalık yükünü azaltmak, önlemek ve sağlık hizmetlerini hastaların ihtiyaçları doğrultusunda düzenlemek açısından önemlidir. Çalışmanın amacı İstanbul ili Üsküdar ilçesinde Aile Sağlığı Merkezlerine (ASM) kayıtlı 40 yaş ve üzeri bireylerde multimorbidite prevalansını saptamaktır.

Yöntem: Hastalar Üsküdar ilçesi ASM'lerine kayıtlı 40 yaş ve üzeri tüm bireylerden basit rastgele örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Hastaların sadece multimorbidite durumlarına ait bilgileri doktorlardan istenmiştir. Hastaların son bir senede gerçekleştirdikleri ASM ve hastane ziyaretleri, hastalara konulan teşhisler ve reçete edilen ilaç etken maddeleri kayıt altına alınmıştır. İlaç etken maddeleri, herhangi bir hastanın aldığı tanıya yönelik ilaç kullanımının olup olmadığını tespit amacıyla kayıt altına alınmıştır. Prevalans hesaplamasında; ilaç tedavisi teyit edilmiş olan tanılar dikkate alınmıştır.

Bulgular: Multimorbidite durumlarına ait bilgilerini aldığımız 1187 bireyin yaş ortalaması 55,5±12,2 ve % 50,2'si (n=596) kadındı. Çalışmamızda multimorbidite prevalansı % 27,8 (n=330) bulunmuştur. Kadınlarda multimorbidite prevalansının erkeklerden istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksek olduğu saptanmıştır. (% 36,1 vs % 19,5; p<0,001). 65 yaş ve üstü hastalarda multimorbidite prevalansı anlamlı olarak yüksek tespit edilmiştir (% 55,9 vs % 19,5; p<0,001). En sık görülen ilk 3 hastalık sırasıyla; hipertansiyon (% 26,8), diyabetes mellitus (%11) ve depresyon (%7,6) dur. Multimorbid hastalar bir yıl içerisinde ASM ve hastanelere multimorbid olmayan hastalara göre daha fazla ziyaret gerçekleştirmişlerdir (sırasıyla 7,01 vs 1,6 ve 5,5 vs 2,1; p<0,001).

Sonuç: Çalışmamızda bulduğumuz multimorbidite prevalansı, 40 yaş ve üstü her 4 bireyden birinin multimorbidite ile mücadele ettiğini göstermektedir. Kadınlarda ve 65 yaş üstü bireylerde bu oran ciddi artış göstermektedir. Multimorbiditeli hastalar, hastaneleri ve ASM'leri daha sık ziyaret etmektedirler.

Obez Kadın Hastalarda Kilo Vermenin Yaşam Kalitesi Ve Depresyon Üzerine Etkisi

Zehra Aslan Aydoğdu, Elif Ateş

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Giriş: Obezite, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından vücutta sağlığa zarar veren aşırı yağ birikimi olarak tanımlanmaktadır. DSÖ tarafından Asya, Avrupa ve Afrika'nın 6 ayrı yöresinde yapılan ve 12 yıl süren MONICA çalışmasında 10 yılda obezite prevalansında %10-30 arasında bir artış saptanmıştır. Türkiye'de Sağlık Bakanlığı'nca yapılan 'Türkiye Beslenme ve Sağlık Araştırması-2010' raporuna göre obezite sıklığı %30,3 olarak bulunmuştur. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Türkiye Sağlık Araştırması verilerine göre 2008 ve 2014 yılları arası obezite sıklığı %15,2'den %19,9'a yükselmiştir.

İspanyada 20,212 kadın erişkinde yapılan, 7 yıllık prospektif kohort çalışma verilerine göre obez hastalarda depresyon insidansı %10,3 olarak belirlenmiş. Yapılan çalışmalarda obezite ve depresyonun yakın ilişkili olduğu görülmüştür. Obez kişilerde depresyon gelişme riskinin %55 olduğu, depresyon varlığının ise zaman içinde obezite gelişme riskini %58 arttırdığı saptanmıştır. Çalışmamızda obez hastaların kilo vermesinin depresyon düzeyleri ve yaşam kaliteleri üzerine etkisinin araştırılmasını amaçladık.

Yöntem: Araştırmamızı kohort dizaynında kesitsel analitik olarak planladık. Araştırmamızın evreni Karadeniz Teknik Üniversitesi Aile Hekimliği polikliniğine Mayıs 2016 ile Ocak 2017 tarihleri arasında başvuran obez bireyler olacaktır. Örneklemi, çalışmaya katılmaya gönüllü bireyler arasından seçeceğiz. Çalışmamızın örneklem hacmini %95 güvenilirlikle 65 olarak belirledik. Hastalarımıza çalışmamızın başında depresyon durumunu değerlendirmek üzere Beck Depresyon ölçeği, yaşam kalitesini değerlendirmek için SF-12 anketi uygulayacağız. Beslenme ve egzersiz önerilerinin yer aldığı danışmanlık sonrası hastalarımızı 6 ay süresince 15 günde bir izleyeceğiz. Bu sürenin sonunda ölçekleri tekrar ederek sonuçları karşılaştıracacağız.

Bulgular: Kilo vermenin depresyon skorları ve yaşam kalitesi skorları üzerine etkisini ortaya çıkarmayı planladık.

Sonuç: Araştırma tasarımı aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Araştırmamızın tipi başta deneysel, sonra kesitsel analitik mi yoksa prospektif klinik kohort mu?
2. Depresyon saptadığımız hastalarının tedavi başlanması sonucu etkiler mi? Tedavi başlanmama etik dışı değil mi? Antidepresan kullanan ve kullanmayan kişiler, gruplarda homojen olması durumunda çalışma yapılabilir mi?
3. 6 aylık izlem kilo vermenin depresyon üzerindeki etkisini araştırmak için yeterli mi?

Plansız Ev Doğumları: Doğum Öncesi ve Sonrası Bakım Hizmetlerine Erişimi ve Hizmet İçeriğini Etkiliyor Mu?

Can Öner¹, Binali Çatak²

¹Dr Lütfi Kırdar Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Kafkas Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş: Doğum öncesi ve doğum sonrası bakım hizmetlerinin anne ve bebek sağlığı üzerine olumlu etkileri bulunmaktadır. Bu hizmetlerin nicel olarak yeterli olması yanında yeterli kalite ve içeriğin verilmesi de önemlidir. Bu hizmetlere erişime, hizmetlerin verilmesi ve içeriği sosyal faktörlerden etkilenmektedir. Bu çalışmanın amacı evde plansız doğum yapan kadınlarla hastanede doğum yapan kadınlar arasında doğum öncesi ve sonrası bakım hizmetlerinin nicel ve nitel özelliklerini kıyaslamaktır.

Yöntem: Çalışmaya 229 plansız ev doğumu yapan kadın alınmıştır. Her bir olgu için aynı bölgede yaşaması ve aynı aile hekimine kayıtlı olma şartıyla 2 kontrol seçilmiştir (n=458). Araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formu ile veriler toplanmıştır.

Bulgular: Evde doğum yapan kadınların %15,6'sı doğum öncesi bakım hizmeti almamıştır. Bu oran hastane doğumu yapanlarda %3,4 (n=13)'tür. Doğum öncesi bakım hizmetini sadece aile hekiminden alan kişi oranı her iki grup içinde düşüktür. Doğum sonrası bakım hizmeti almayanların oranı evde doğum yapanlarda %39,9 (n=16) ve hastanede doğum yapanlarda ise %38,7 (n=149)'dir. Hizmetlerin içeriği açısından değerlendirildiğinde doğum öncesi bakım hizmetlerinde oskültasyon dışındaki parametreler, doğum sonrası bakım hizmetlerinde ise batın muayenesi ve kanama kontrolü dışındaki hizmetler evde doğum yapan kadınlara anlamlı olarak daha az verilmekteydi.

Sonuç: Doğum öncesi ve doğum sonrası bakım hizmetlerinin nicel ve nitel özellikleri doğum yaptıkları yerlere göre farklılık göstermektedir. Bunun temel nedeninin sosyo-ekonomik düzeydeki farklılıklar olduğu düşünülmektedir.

Hekimlerin Obez Bireylere Hitap Tercihleri

Gönül Karakaya, Hatice Kurdak

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği AD, Adana

Giriş: Obezite, kilo ayrımcılığı ve etiketlenmenin giderek artmasıyla bütüncül sağlığı daha fazla tehdit eder hale gelmiştir. Obez hastaların kilo konusu konuşulurken duymayı tercih ettikleri ve etmedikleri terimlerle ilgili araştırmalar konunun önemine dikkat çekmektedir. Sağlıksız kilo, beden kitle indeksi yüksekliği gibi terimlerin şişmanlık kelimesine göre daha az etiketleyici olduğu ve sağlıksız kilo, kilo fazlalığı ifadelerinin obez hastaların motivasyonunu arttırdığı yönünde yapılmış çalışmalar mevcuttur. Hekimlerin hastalarıyla konuşurken kullandıkları kelimeleri araştıran çalışmalar ise sınırlıdır.

Yöntem: Bu kesitsel çalışmada Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi klinik bilimler araştırma görevlilerine onar terimden oluşan iki bölümlü bir anket uygulanmıştır. Anketin birinci bölümünde hekimlerin terimleri kullanma sıklıkları, ikinci bölümde hastalarının tercihlerine dair tahminleri beşli skalada sorulmuştur. Yanıtlar +2 (sıklıkla kullanırım, sıklıkla tercih ederler) ile -2 (hiç kullanmam, hiç tercih etmezler) arasında puanlanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılmayı kabul edenlerin %52'si kadın hekimdi (n=198, %75,6). Kadın hekimlerin yaş ortalaması 28,0±2,1, erkeklerin 28,7±2,7, kadın hekimlerin beden kitle indeksi ortalaması 21,9±2,3, erkeklerin 24,5±2,9'di. Kadın ve erkek hekimlerin en çok kullandıkları ve hastaların en çok tercih edeceklerini düşündükleri ifade "kilo sorunu" ydu (ortalama±SD) (sırasıyla; K:1,1±0,1 ve 1,1±0,1; E:0,9±0,1 ve 1,3±0,1). Tüm hekimlerin en çok kullandıkları ikincisi ifade "obezite"ydi (0,8±0,1). Kadın ve erkek hekimlerin kullanmayı hiç tercih etmedikleri "büyük beden" ifadesiyken (-0,3±0,1 ve -0,5±0,1) kadın hekimlerin ikinci tercih etmediği terim "şişmanlık", erkeklerinki ise "balık etli"liydi (-0,1±0,1 ve -0,3±0,1). Tüm hekimlerin hastalarının en az duymayı tercih edeceklerini düşündükleri iki ifade "şişmanlık" ve "aşırı kilolu" (sırasıyla; K:-0,4±0,1 ve -0,4±0,1; E:-0,3±0,1 ve -0,1±0,1) idi.

Sonuç: Çalışmaya katılan hekimlerin tercihleri ("kilo sorunu" ifadesi dışında) hastalarının tercih edeceklerini düşündükleri terimlerle örtüşmemektedir. Erkek hekimlerin "balık etli olma" ifadesini, kadın hekimlerin ise "şişmanlık" kelimesini daha az kullandıkları dikkat çekmiştir. Katılımcıların sık kullandıklarını belirttikleri "obezite" kelimesinin sanılanın aksine motivasyonu kırdığı ve hastalar tarafından daha az tercih edildiği bilinmektedir. Hekimlerin kullandıkları terminolojiyi anlamak obeziteyle savaşımında etkin iletişimin birinci adımı olarak önemlidir.

Hipertansiyon Hastalarında Fiziksel Aktivite Düzeyi, Fiziksel Aktivite Önündeki Engeller ve Fiziksel Aktivite Düzeyi ile İlgili Bilgi-Tutum-Davranış

Tuğba Günay, Gürcan Balık, Özge Ceyla Ekseli, Ediz Yıldırım, Vildan Mevsim
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Hipertansiyon dünyada önlenabilir ölüm nedenleri içerisinde önde gelen risk faktörlerindedir. Ulusal Hastalık Yükü-Maliyet Etkililik Çalışması'na göre hipertansif kalp hastalığının bütün ölümlerin %3'ünü oluşturduğu ve ulusal düzeyde ölüme neden olan hastalıklar içerisinde 6. sırada olduğu görülmektedir. Ülke genelinde yaygınlığı, yandaş hastalık ve risk faktörleri ile birlikteliği göz önüne alındığında hipertansiyon ülkemiz için önemli bir halk sağlığı sorunudur. Hipertansiyonu oluşturan mekanizmalardan biri periferik vasküler dirençtir. Düzenli yapılan fiziksel aktivitenin bu direnci azaltmada etkin bir yöntem olduğu görülmüştür. Ayrıca fiziksel aktivitenin hem hipertansiyonun oluşmasını önlemede hem de sağlıklı yaşam davranışı olarak medikal tedaviye fayda sağladığı bilinmektedir.

Amaç: Çalışmadaki amacımız hipertansiyonlu hastalarda fiziksel aktivite düzeyini saptamak, saptanan fiziksel aktivite düzeyinin ESC 2013 rehberiyle uyumluluğunu belirlemek ve fiziksel aktivite önündeki engelleri ölçmektir.

Yöntem: Araştırma modeli kesitsel analitik çalışma olarak tasarlanan araştırmamızda örneklemi, evreni bilinmeyen örneklem formülünden %50 prevalans hesabıyla DEÜTF Hastanesi Kardiyoloji, Genel Dahiliye ve Nefroloji Polikliniği'ne başvuran 18 yaş ve üzeri hipertansiyonlu 385 hasta oluşturmaktadır. Polikliniğine başvuran hastalar gönüllülük esasına göre örneklem sayısına ulaşıncaya kadar ardışık olarak çalışmaya dahil edilecektir. Veri toplama yöntemi yüz yüze görüşme ile anket uygulama şeklinde olacaktır. Katılımcılara, sırasıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Sosyo-demografik veriler anketi, fiziksel aktivite düzeyini ölçmek üzere UFAA kısa formu (Uluslararası Fiziksel Aktivite Anketi) ve fiziksel aktivite önündeki engelleri saptamak üzere FAEA (Fiziksel Aktivite Engelleri Anketi) uygulanacaktır. Hipertansiyonu olup çalışmaya dahil edilen katılımcılara anketin yapıldığı sırada kuralına uygun olarak 10 dakika dinlenme sonrası her iki koldan 5 dakika ara ile tansiyon ölçümü yapılacak, tansiyon ölçümünün en yüksek kaydedildiği değer referans alınacaktır. Çalışmamızda arteriyel tansiyon düzeyi ve fiziksel aktivite düzeyi bağımlı değişken olarak, hipertansiyon tedavisindeki fiziksel aktivite düzeyi ile ilgili bilgi-tutum-davranış ve demografik özellikler bağımsız değişkenler olarak kabul edilmiştir. Veri analizinde SPSS programı versiyon 22.0 yardımıyla tanımlayıcı analizlerin yanı sıra ki-kare, student's t test, lojistik regresyon analizleri uygulanacaktır.

Tartışma sorusu: Araştırma yöntemi için ek önerileriniz nelerdir ?

Asistan Hekimlerin İyilik Hallerinin Değerlendirilmesi Ve Uyku Kaliteleri İle İlişkisi

Gamze Akyol¹, Gürcan Balık¹, Emre Mısıır², Mehtap Kartal¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Asistan hekimlerin çalışma koşulları konusundaki tartışmalar; hasta güvenliği ve bakım kalitesinin yanında asistan hekimlerin psikolojik stresleri, sağlıksız yaşam biçimleri, nöbet sonrasında azalan mesleki performansları ve karar verme yetenekleri, uyku bozuklukları ve genel iyilik halleri hakkındaki endişeler nedeniyle halen devam etmektedir. Asistan hekimlerin iyilik halinin değerlendirilmesi; mevcut veya yeni ortaya çıkmakta olan bireysel sorunların tespitinin ötesinde, profesyonel çalışma koşullarının sürdürülebileceği uzmanlık eğitimi müfredatı ve ortamının sağlanması için de önemlidir. Ancak hizmet ve eğitim yoğunluğu nedeniyle ortaya çıkan zaman kısıtlılığı, bu değerlendirmenin düzenli ve tekrarlayan biçimde yapılmasını engellemektedir. Bu nedenle, asistanların iyilik halini birincil düzeyde değerlendirebilen, özbidirime dayalı, hızlıca uygulanıp puanlanabilen ve yorumlanabilen, 7 soruluk “Brief Resident Wellness Profile” (BRWP) geliştirilmiştir (Keim ve ark., 2006).

Bu çalışmada amacımız; BRWP ölçeğinin Türkçe geçerlilik-güvenilirlik çalışmasını yapmak ve asistan hekimlerin iyilik hallerinin uyku kaliteleriyle ilişkisini araştırmaktır.

Yöntem: Çalışmamız iki aşamalı olarak planlanmıştır. İlk aşamada BRWP'nin Türkçe'ye çevirisi ve İngilizce'ye tekrar çevirisi yapılarak görünüş geçerliliği araştırılacak ve 90 asistan hekime anket uygulanacak; güvenilirlik içinse split-half ve Cronbach-alfa analizleri uygulanacaktır. Kesitsel analitik tipte planlanan ikinci aşamada, BRWP ile birlikte 19 soruluk Pittsburgh Uyku Kalitesi Ölçeği (PUKÖ) kullanılarak Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'nde çalışan asistan hekimlerin iyilik halleri ve bunun uyku kaliteleriyle ilişkisi araştırılacaktır. Çalışmanın evrenini, Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'ndeki 535 asistan hekim oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü; %95 güven düzeyinde, alfa hata 0.05, prevalans %50 olmak üzere en az 224 asistan hekim olarak hesaplanmıştır. Veriler anket yöntemiyle toplanacak, SPSS 15.0 ile analiz edilecektir. Bağımlı değişkenler BRWP ve PUKÖ puanları; bağımsız değişkenler ise asistan hekimin yaşı, cinsiyeti, medeni durumu, mezuniyet yılı, branşı, uzmanlık eğitiminin kaçınıcı yılında olduğu, haftalık çalışma süresi, aylık nöbet sayısı ve uyku bozukluğu öyküsü olarak belirlenmiştir.

Tartışma Soruları:

1. Brief Resident Wellness Profile-BRWP için Türkçe isim önerileriniz nelerdir?
2. Geçerlilik-güvenilirlik çalışmasında asistan seçimi ve dağılımı için önerileriniz nelerdir?
3. Kesitsel çalışma için DEÜTF asistanları yeterli midir?

Trabzon İlinde 40-69 Yaş Kadınlarda Meme Kanseri Tarama Yöntemleri İle İlgili Eğitimin Etkinliği Ve Mamografi Bulgularının Değerlendirilmesi

Salih Zekeriya Karşlıoğlu, Turan Set

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Trabzon

Meme kanseri kadınlar arasında en sık görülen kanser tipidir. Toplam kanser vakalarının %23'ünü ve kanserden ölümlerin %14'ünü oluşturmaktadır. Dünyada ortalama insidansı yüz binde 40 iken, Avrupa'da bu oran yüz binde 67, ülkemizde ise ortalama yüzbinde 40 civarındadır. Ülkemizdeki meme kanseri vakalarının %43,6'sı 1. evrede, %56,4'ü ise 2-4. evrededir. Günümüzde meme kanserini kesin olarak önleyen bir yöntem mevcut değildir. Fakat düzenli yapılan muayene ve taramalar yardımıyla meme kanserine erken tanı konulduğu takdirde beklenen yaşam süresi uzatılabilmekte ve tamamen iyileşme sağlanabilmektedir. Meme kanserinde erken tanı için önerilen ve birbirini tamamlayan üç yöntem vardır. Bunlar "kendi kendine meme muayenesi", "sağlık personeli tarafından yapılan klinik muayene" ve "mamografi" yöntemleridir. Bu çalışmada 40-69 yaş kadınlar arasında meme kanseri tarama yöntemleri ile ilgili eğitimin etkinliği ve mamografi bulgularının değerlendirilmesinin yanında bu konuda kadınların farkındalıklarının artırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma Trabzon ili Ortahisar ilçesinde 40-69 yaş arası kadınlarda kesitsel olarak yapılacaktır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olanlara araştırmacılar tarafından hazırlanan sosyodemografik özellikler, meme kanserinde erken tanı için kullanılan yöntemlerle ilgili bilgi ve tutumlarını sorgulayan bir anket uygulanacaktır. Daha sonra 20'şer kişilik gruplar halinde yarım günlük eğitim verilecektir. Eğitim sonrası katılımcıların bilgi ve tutumları tekrar değerlendirilecektir. Çalışmaya alınan katılımcılar arasında tarama için mamografi endikasyonu olan gönüllü kadınlara mamografi çektirilecektir. Meme kanseri olan ya da tanı amacıyla biyopsi yapılan kadınlar çalışmaya alınmayacaktır. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında SPSS paket programına girilerek analiz edilecektir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Çalışmanın sonunda katılımcıların eğitim öncesi ve eğitim sonrası bilgi ve tutumları karşılaştırılacaktır. Ayrıca mamografi bulguları değerlendirilecektir. Mamografi çektiren 40-50 yaş arasındaki kadınlarla 50-69 yaş arasındaki kadınların mamografi bulguları karşılaştırılacaktır.

Sonuç: Henüz fikir aşamasında olan, etik kurul hazırlığı yapılan bir çalışmadır.

Tartışma Soruları

- 1) Çalışmamızda tarama yöntemiyle ilgili bilgi ve tutumu değerlendirmede hangi soruları önerirsiniz?
- 2) Katılımcılara verilecek eğitim içerisinde hangi pratik yöntemleri kullanabiliriz?
- 3) Çalışmamızla ilgili farklı bir yöntem öneriniz olabilir mi?

Hastayı Bilgilendirmenin Hastanın Anksiyetesi Üzerine Etkisi

Zeliha Cansever¹, Ebru Örsal², Müfide Öncel³, Türkan Toka Özer⁴, Bedri Seven⁵

¹Mevlana Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Konya

²Medeniyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nükleer Tıp, İstanbul

³Mevlana Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı, Konya

⁴Mevlana Üniversitesi Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Konya

⁵Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Nükleer Tıp Anabilim Dalı, Amasya

Giriş: Hasta eğitimi kaliteli sağlık hizmetinin sunulması için çok önemlidir. Hastanın tedavi sürecine katılmasını, uyum sağlamasını, yaşam kalitesini yükseltmesini, kendisine önem verildiğini hissetmesini sağlayan bir uygulamadır. Hastanın kendisine yapılacak uygulama için ihtiyaç duyduğu bilgiyi hekimiyle ya da hemşiresiyle paylaşmasıdır. Gerek birinci basamakta koruyucu hekimlikte, gerekse de ikinci ve üçüncü basamakta hastaya yapılacak uygulamalarda hastanın bilgilendirilmesi, hasta memnuniyetini, beklentilerin karşılanmasını ve tedavi başarısını da olumlu yönde etkilemektedir.

Yöntem: Çalışma 2012-2014 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Nükleer Tıp Anabilim Dalı'na başvuran 87 hasta üzerinde gerçekleştirilmiştir. Hastalara iyot tedavisi öncesi ve sonrası olmak üzere iki kez STAI anksiyete ölçeği uygulanmıştır. İşlem öncesi ve sonrası ölçek uygulanabilen 46 hastanın sonuçları değerlendirmeye alınmıştır. Hastalara ilk anket uygulandıktan sonra ve iyot 131 tedavisi öncesi bu tedavi hakkında eğitim verilmiştir. Hastaların işlem öncesi ve sonrası anksiyete düzeylerini belirlemek için alınan cevaplar Wilcoxon- Signed Rank test ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Hastaların yaş ortalaması 61.52±11.15 ve cinsiyet dağılımı 12 erkek/34 kadın şeklindeydi. İşlem öncesi durumluluk anksiyete puanı (18.74±6.74) işlem sonrasına (16.63±5.84) göre anlamlı olarak yüksek bulundu (p=0.033). Sürekli anksiyete puanı işlem öncesi ve sonrasında sırasıyla 25.74±7.71 ve 27.46±8.27 olarak belirlendi ve anlamlı bir değişiklik gözlenmedi. İyot131 tedavisi hakkında bilgisi olan hastaların işlem öncesi durumluluk anksiyete puanı sonrasına göre anlamlı olarak düşüktü (p=0.005). Daha önce İyot 131 tedavisi almış olan hastaların işlem sonrası hem sürekli hem de durumluluk anksiyete puanları, tedavi almamış olanlardan anlamlı olarak düşük bulundu (sırasıyla p=0.033 ve p=0.053).

Sonuç: Hastaya yapılacak işlemler kadar bu işlemler hakkında bilgi veya eğitim verilmesi de önemlidir. Hastalara verilen eğitimin hastaların anksiyetesini azaltmaya yardımcı olabileceğini düşünüyoruz.

Fetal Anomali Nedeni ile Terminasyon Uygulanacak Gebelerde Psikiyatrik Özelliklerin Belirlenmesi, Problem Çözme Yetisi ve Aralarındaki İlişkinin Belirlenmesi

Ahmet Yılmaz

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD.

Giriş-Amaç: Bir gebeliği sonlandırma kararı kadının suçluluk, pişmanlık ve kayıp duygularını yaşamasına neden olur. Problem çözme, karşılaşılan güçlüklerle baş edebilme becerileri, psikolojik uyum ile çok yakın ilişkilidir, Umutsuzluk, çaresizlik ve talihsizlik gibi değişkenlerin ruhsal iyilik, sosyal yeterlilik durumu ile yakından ilişkili oldukları düşünülmektedir. Umutsuzluk olumsuz yaşam olaylarını değişmez ve genel kabul etmesi anlamında olup genel olarak kişinin kendisini olumsuz özellikler ile tanımlaması, gelecek ile ilgili olarak olumsuz beklentiler içinde olması olarak tanımlanmaktadır. Çaresizlik teoreminin temel özelliği eyleme geçememe, yaşamını kontrol edememe algılayışı ve travmalar neticesinde geliştirdiği bu başarısızlığı genelleme durumudur Biz de çalışmamızda tıbbi nedenlerle gebeliklerinin terminasyonunu gerektirecek durumlar karşısında gebelerin bu durumu kabul etmelerinde mevcut yönelimlerinin, duygusal psikiyatrik yapılarının gebeliğinterminasyonunu kabul etme sürecinde etkili olup olmadığı, bu konuda içerisinde bulunabilecekleri çaresizlik durumları, psikiyatrik problemlerle baş etme, aralarındaki ilişkinin ortaya konmasını amaçladık.

Materyal-Metod: Araştırmamızda Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği ve Kadın Doğum Hastalıkları Ana Bilim Dalı polikliniğinde takip edilen gebelerden tıbbi nedenlerle gebeliğinin sonlandırılması gereken 40 hasta çalışmamıza dahil edildi. Bu süreçte antenatal tarama tetkikleri, takip eden fetal usg lerinde fetal anomali tespit edilerek gebeliğin devamının anne ve/veya bebeği için hayati veya yaşamla bağdaşmayan fetal anomalili doğumla sonuçlanacak gebelerde ilgili uzman hekim ve öğretim üyeleri tarafından terminasyon önerilen gebelerden bunu kabul edenlere sosyodemografik veri formu, Problem Çözme Envanteri (PÇE), Umutsuzluk Çaresizlik Talihsizlik Ölçekleri (UÇTÖ) uygulandı.

Bulgular; 40 hastanın yaş ortalaması: 27.62 ± 6.5 , okur yazar olmayan; 15(37,5%), ilkokul mezunu; 14(35), ortaokul mezunu; 8(20%), lise mezunu; 3(7,5) diğer demografik ve ölçek verileri tablo 1 ve 2 de gösterildi.

Sonuç: Sağlık çalışanlarımızın fetal anomalili gebelerin takiplerinde halihazırda gebeliğin fizyopatolojisi ile baş etme durumunda olan gebe hastaların ek olarak gelişen terminasyon sürecinde takiplerinde sorunlarıyla ilgili yaşayacakları problemlerin ne denli yaşam şartlarını etkileyeceğini ön görmeleri, doğum öncesi rehberlik ve eğitim hizmetlerinin gebe, eşi ve ailesine birlikte verilmesi ve bu alanda aile desteğinin çok ciddi boyutlarda verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı Sigara Bırakma Polikliniği'ne Başvuran ve Sigara Bırakma Programı'na Alınan Hastaların 1 Yıllık İzlemi

Vildan Mevsim¹, Aylin Demirci², Çiğdem Alkan¹, Leyla Doğan¹, Ceren Akkol¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı-İzmir

²Bayraklı Toplum Sağlığı Merkezi-İzmir

Giriş: Sigara bağımlılığı önemli ve önlenebilir bir sağlık problemidir. Türkiye'de 16 milyon insan sigara içicisidir ve yılda 100000 kişi sigaraya bağlı sağlık problemlerinden dolayı ölmektedir. Sigara bırakma programlarında, sigara bağımlılığının değerlendirilmesi, motivasyonel görüşme, farmakolojik ve non farmakolojik terapiler ve düzenli takip önerilmektedir. Bu çalışmanın amacı üniversitemizin aile hekimliği anabilim dalı sigara bırakma polikliniğindeki sigara bıraktırma programının 1 yıllık izleminin değerlendirmesini yapmaktır.

Yöntem: Bu çalışmaya Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı bünyesindeki Sigara Bırakma Polikliniği'ne 1 Mart 2014-1 Mart 2015 tarihleri arasında başvuran, onamları alınmış 122 kişi dahil edilmiştir. Kişilere telefonla ulaşıp sigara içme durumları sorulmuştur. Kişilerin dosyalarından sosyodemografik özellikleri, bağımlılık durumları, uygulanan terapiler edinilmiştir.

Bulgular: (40.2%)49'u kadın, (59.8%)73'ü erkek olmak üzere toplam 122 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. Ortalama yaş 39,3(±13.5) yıl idi. Ortalama sigara içme 21,4(±16.0,n=110)paket-yıl idi. Hastaların %32'si (n=41) nikotine yüksek derecede bağımlı idi. %14,8'i (n=18) veraniklin, %30.3'ü (n=37) bupropion kullanmış; %1.6'sına (n=2) bupropion+ nikotin replasman tedavisi, %0.8'ine (n=1) sadece nikotin replasman tedavisi ve %4.9'una (n=6) non farmakolojik terapi (motivasyonel görüşme ve bilişsel davranışçı terapi) uygulanmıştır. Bir yıllık izlem sonucunda, başvuranların %22.1'inin (n=27) sigara içmeyi bıraktığı, %73.8'inin (n=90) ise sigara içmeye devam ettiği saptanmıştır.

Sonuç: Sigara bırakma programı için yeni stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir.

Obezite ve Stigmatizasyon ile Yaşam Kalitesinin ve Benlik Saygısının Değerlendirilmesi

Hasan Hüseyin Şahin¹, Mikail Özdemir², Pemra Cöbek Ünalın¹, Burcu Başaran¹, Emre Yılmaz¹

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, İstanbul

Obezite beden yağ dokusunun artışıyla karakterize bir sağlık sorunudur ve tanımlanmasında “beden kitle indeksi” (BKI) kullanılmaktadır. BKI >30kg/m² obezite olarak kabul edilmektedir. Damgalama (stigma) bir kişinin diğer insanlardan aşağı görülmesi, genel olarak kötülenmesidir. Damgalama bazı hastalık gruplarına karşı toplumun tavır alması, toplumdan dışlaması gibi sonuçlar doğurabilir. Damgalamanın en fazla etkilediği gruplardan biride obez kişilerdir. Daha önce yapılmış çalışmalarda obez kişiler arasında yaşam kalitesinin ve benlik saygısının bozulduğuna dair sonuçlar elde edilmiştir. Obez kişilere yapılan damgalama hemen her yaş grubunda gözlenmektedir. Bu çalışmanın amacı; damgalamaya uğrayan obezlerin saptanarak yaşam kalitelerinin ve benlik saygılarının değerlendirilmesidir. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimliği, Endokrinoloji ve Çocuk Endokrinoloji Obezite Polikliniklerine Mayıs-Haziran 2016 tarihleri arasında herhangi bir sebeple başvuran 12-65 yaş arası obez hastalardan çalışmaya katılmayı kabul edenlere sosyodemografik bilgileri alındıktan sonra ”Stigmatizing Situations and Coping Responses Survey” anketi Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasından sonra uygulanarak damgalamaya uğrayan obez kişiler saptanacaktır. Aynı hastalara “Obezlere Özgü Yaşam Kalitesi Ölçeği” (100 üzerinden değerlendirilen toplam puan sıfıra yaklaştıkça azalmış yaşam kalitesi olarak değerlendirilir) ile “Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği”(15 puanın altı azalmış benlik saygısını göstermektedir) uygulanacaktır. Çalışmanın kontrol grubu olarak damgalamaya uğramayan obezler ile sağlıklı obez olmayan bireyler değerlendirilecektir. Çalışmaya kliniklere herhangi bir sebeple başvuran BKI 30kg/m² olan ve çalışmayı kabul eden tüm hastalar alınacaktır. Herhangi bir sebeple psikiyatrik hastalığı olan, deliryum, epilepsi, kafa travması, mental retardasyon, nörolojik hastalık, alkol ve ilaç bağımlılığı, obeziteye sekonder olanlar dışında kronik hastalık, obezite yapabilecek ilaç kullanımı, işlev kaybına oluşturan fiziki hastalık hikayesi olanlar çalışmaya alınmayacaktır. Bilişsel işlevleri veya dil engelleri nedeniyle iletişim kurulamayan hastalar alınmayacaktır. Obezlerdeki stigma oranı normal bireylere göre 9 kat fazla olduğu kabul edilerek %5 hata payı ve %95 güven aralığıyla 126 obez, 126 kontrol toplum temsiliyeti için yeterli bulunmuştur. İstatistiksel olarak veriler Pearson ve Spearman korelasyon, multivariate analizler, regresyon modelleri yapılarak değerlendirilecektir.

İlimiz Kapalı Cezaevi Erkek Tutuklularında D Vitamini Eksikliği Ve Yetersizliği

Nuriye Dinç, Yeltekin Demirel

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: D vitamini; yağda eriyen vitaminler arasında yer almakta olup aynı zamanda endojen olarak uygun biyolojik ortamda sentezlenebildikleri için hormon ve hormon öncüleri olan bir grup steroldür. En önemli etkisi kalsiyum, fosfor metabolizması ve kemik mineralizasyonu üzerinedir. Son yıllarda, D vitamini eksikliği ve yetersizliğinin, yaygın kanserler, kardiyovasküler hastalıklar, metabolik sendrom, diyabet, depresyon, diğer ruh sağlığı hastalıkları, enfeksiyöz ve otoimmün hastalıkların dahil olduğu bir çok kronik hastalıklarla ilişki içinde olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda D vitamini eksikliği osteoporoz, düşme ve kırıklar için tanımlanmış bir risk faktörüdür. D vitamini eksikliği artık küresel bir salgın olarak kabul edilmektedir. 25(OH)D düzeyi 20 ng/mL'den düşük ise D vitamini eksikliği, 21 ile 29 ng/mL arasında ise D vitamini yetersizliği, 30 ng/mL'den yüksek ise yeterli düzey olarak kabul edilmektedir.

Amaç: Çalışmamızın amacı kapalı cezaevinde kalan tutukluların kapalı ortamda ve sedanter yaşamaları sebebiyle D vitamini eksikliği ve yetersizliği açısından artmış risk grubunda olup olmadıklarını araştırmak, normal popülasyona göre düşük D vitamini değerleri saptanması halinde koruyucu önlemler yönünden tutukluları ve sorumluları bilgilendirmektir.

Yöntem: İlimiz E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalan gönüllü erkek tutuklular ve kontrol grubu olarak cezaevinde kalmayan gönüllü erkekler çalışmaya dahil edilecektir. Bütün katılımcıların yaş, boy, kilo, cilt rengi, meslek, cezaevinde kalma süresi, alışkanlıkları, beslenmeleri, egzersiz yapıp yapmadıkları, hastalıkları ve kullandıkları ilaçları sorgulanacaktır. Plazma 25-OH vitamin D ölçümü yapılacaktır. Sonuçlar SPSS paket programı ile analiz edilecektir.

Araştırma soruları:

- 1- Adalet Bakanlığı'ndan izin alınabilir mi?
- 2- Çalışmamızı hangi mevsimde yapmalıyız?
- 3- Değerlendirme dışı bırakma kriterleri neler olmalıdır?

Tıp Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Hekimlik Tercihleri ve Aile Hekimliği Uzmanlığına Yaklaşımlarının Değerlendirilmesi

İrem Eçen, Aslıhan Çiflik Bolluk, Tuğba Günay, Mehtap Kartal
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Tıp fakültesinde son sınıf; tıp öğrencilerinin kendi ilgi ve yeteneklerini sorguladıkları, gelecekle ve kariyerleri ile ilgili karar vermeye çalıştıkları ancak kararlarının pek çok gelişmeden etkilendiği önemli bir dönemdir. Yüksek Öğretim Kurumunun resmi rakamlarına göre 2013-2014 Eğitim yılında tıp fakültelerinden 5175 hekim mezun olmuş ve Eylül 2014 Tıpta Uzmanlık Sınavı'nda (TUS) ise 2572 uzmanlık eğitimi için kadro açılmıştır. Görünen odur ki en iyi ihtimalle fakülteden mezun olan iki hekimden biri Devlet Hizmet Yükümlülüğüne tabii olarak hekimlik görevine başlayacak ya da istifa ederek TUS için hazırlanacaktır. Bu karar noktasında hekimlerin pek çok kaygısı kararlarını etkilemektedir.

Amaç: Bu çalışma ile tıp fakültesi eğitimlerini tamamlayarak kısa bir süre sonra aktif olarak sağlık hizmeti sunacak olan tıp fakültesi 6. sınıf öğrencilerinin hekimlikle ilgili yakın geleceğe ilişkin duygu ve düşünceleri, uzmanlaşma istekleri, uzmanlık tercihleri arasında aile hekimliğinin yeri ve birinci basamak sağlık hizmetlerine olan yaklaşımlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu araştırma kesitsel analitik araştırma olarak planlanmıştır. Araştırmaya İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi 6. Sınıf tıp fakültesi öğrencilerinin tamamı dahil edilecektir. Araştırmaya dahil edilen öğrencilere yüz yüze görüşme yöntemiyle hazırlanan veri kayıt formu doğrultusunda, sosyodemografik verileri, hekimlik ile ilgili duygu ve düşünceleri, uzmanlaşma istekleri, uzmanlık tercihlerini kapsayan anket soruları yöneltilecektir. Veriler SPSS 15.0 paket programında değerlendirilecek ve istatistiksel analizler olarak tanımlayıcı analizler ki-kare ve t testi yapılacaktır.

Bulgular: Öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Ankette yer almasını önereceğiniz sorular nelerdir?
- 2) Çalışma için farklı bir grup önerir misiniz?

Kadınların Akıllı Telefon Adet Takvimi Uygulamaları Hakkındaki Farkındalık Durumu

Yeliz Özendi¹, Arzu Uzuner¹, Esmâ Özçelik¹, Sunullah Soysal², Cansu Kanlıoğlu²

¹Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

²Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Son yıllarda android işlemcisi olan akıllı telefonların iletişim dışında, sağlık alanında kullanımı giderek artmaktadır. Sağlık alanında kullanılan uygulamalardan birisi *period tracker* olarak adlandırılan, adet takvimi uygulamasıdır. Bununla kadınlar adet düzenlerini ve ovulasyon günlerini takip edebilmektedir. Ülkemizde bu uygulamanın kullanıldığı gözlenmekle birlikte 15-49 yaş arası kadınlardaki farkındalığına ve kullanım sıklığına ilişkin bilimsel kanıt bulunmamaktadır. Bu çalışmada, 15-49 yaş arası kadınların akıllı telefon adet takvimi uygulamalarıyla ilgili farkındalık durumunun ve kullanım sıklığının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma, gözleme dayalı tanımlayıcı tipte bir çalışmadır. 15.01.2016-29.02.2016 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Pendik EAH Aile Hekimliği ve Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniklerine başvuran 15-49 yaş arası kadınlar çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcılara farkındalık ve bilgi soruları içeren ve 22 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır.

Bulgular: Toplam 547 kadın çalışmaya katıldı. Katılımcıların yaş ortalaması 30±7,59 (15-49); %49,7'sinin eğitim durumu ortaokul ve altı; %43,9'unun geliri 1001-2000 TL arasında idi. Soruyu yanıtlayan 500 kadından 300'ü (%60) akıllı telefon kullandığını belirtti. Adet takvimi uygulaması farkındalık sorusuna cevap veren 495 katılımcının %27,3'ü (n=135) adet takvimi uygulamasını duymuştu, %16,2'si (n=80) ise halihazırda kullanmaktaydı. Ortaokul ve altı eğitim düzeyindeki katılımcıların %70,9'u uygulamayı duymamışken, lise ve üzeri eğitim alanlarda bu oran %45,1 idi (p<0,001). Lise ve üzeri eğitim alanların uygulamayı kullanma oranı, almayanlara göre daha yüksek idi (p<0,001). Gelir düzeyi 0-2000 TL olan katılımcıların uygulama farkındalığı %41,3 iken, 2001 TL ve üzeri gelire sahip katılımcıların uygulama farkındalığı %54,4 idi (p=0,029). Uygulamayı kullananların %65,2'si uygulamayı adet günü takibi amacıyla; %13,6'sı ise fertil dönemi belirlemek amacıyla kullandığını; %63,6'sı uygulamayı faydalı bulduğunu belirtti.

Sonuç: Katılımcıların yaklaşık yarısı adet takvimi uygulamasının farkındadır. Eğitim arttıkça uygulama kullanımı ve farkındalık artmaktadır. Üreme sağlığı alanında daha çok adet günü takibi amacıyla kullanılan ve faydalı bulunan bu uygulama, dünyadaki örneklerinde olduğu gibi gebeliğin planlanması ve kontrasepsiyon amaçlarıyla da kullanılabilir. Uygulamanın farklı alanlarda kullanımına ilişkin yeni araştırmalara gereksinim vardır.

Aile Hekimliği Anabilim Dallarında Yapılan Uluslararası İndekslere (Web Of Science) Giren Yayınların Değerlendirilmesi

Mehmet Kaya

Erciyes Üniversitesi Tıbnfakültesi, Aile Hekimliğ Ana Bilim Dalı

Amaç: Çalışmamızın amacı, Türkiye’de aile hekimliği anabilim dallarınca uluslararası indekslere (web of science: WOS) giren dergilerde yayınlanan makalelerle ilgili kantitatif bir değerlendirme yapmaktır.

Yöntem: Bu çalışmanın örneklemini ülkemizde bulunan aile hekimliği anabilim dallarında bulunan öğretim üyesi ya da görevlileri (ÖÜG) s. Temmuz 2015’e kadar araştırmacı soy isminin tamamı ve isminin baş harfi ile taranmıştır. Elde edilen liste çalıştıkları kurumlara göre gözden geçirilip ayıklanmıştır. Bu listeler üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

Bulgular: Toplam 187 ÖÜG’nin 109 ü (%58.3) erkek, 78 ini (%41.7) kadın, ortanca yayın sayısı 7 (min: 0, maks: 53), toplam makale sayısı 1587 idi. En fazla makale İç Anadolu bölgesinde (436 makale, ortanca 9), en az makale Güneydoğu Anadolu bölgesinde (59 makale, ortanca 5.5) idi. Makalelerde yazar sıralaması 1., 2., 3., 4.isim ve sonrası için yayın sayısı sırasıyla 354 (minimum 0, maksimum 8, ortanca 1), 301 (minimum 0 maksimum 12 ortanca 1), 270 (minimum, 0 maksimum, 18 ortanca 1), 662 (minimum 0, maksimum 24, ortanca 2) dır. Cinsiyetler açısından, bölgelere açısından, ilk isim, 2. isim, 3. isim, açısından fark bulunamadı. Ünvanlar açısından yapılan karşılaştırmada 1-5 yayını olanların çoğunu Yard. Doçent, 6-10 yayını olanların çoğunu Doçentler olduğunu tespit ettik. En çok yayın iç hastalıkları ve çocuk sağlığı ve hastalığı alanında, en az yayın solunum sistemi alanında yayınlanmıştır. Ünvan açısından fark bulundu.

Sonuç: AH akademisyenlerin çoğunun erkek ve SCI indeksli yayın sayısının ortancası 7 olduğu, yayınların çoğunun iç hastalıkları ve çocuk sağlığı ve hastalıkları alanında olduğu, en az yayında solunum yolu hastalıkları alanında olduğu tespit edilmiştir. Konuları bakımından coğrafi bölgeler arasında farklı alanlarda yayınlar yapıldığı görülmüştür.

Birinci Basamakta Kanser Erken Tanısı Ve İzleminde Aile Hekimlerinin Yeri

Ali Ömer Koçak, Okay Başak, Şirvan Hande Erdoğan
Adnan Menderes Üniversitesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Aydın

Giriş: Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de kanser en önemli bir halk sağlığı sorunudur, tüm ölüm nedenleri arasında ikinci sırada yer almaktadır. Kanser vakalarının (%56.8) ve kanserden kaynaklanan ölümlerin (%64.9) yarısından fazlasının az gelişmiş ülkelerde olduğu gösterilmiştir. Tüm kanserlerin %40'ından korunulabilir, aile hekimleri bireylerin bilinçlendirilmesi, risk faktörlerinin belirlenmesi-azaltılması, tarama ve erken tanıda rol alabilirler. Tanı sonrası dönemde bakım koordinasyonunda ve yaşam kalitesini artırmaya yönelik girişimlerde aktif rol alabilirler.

Materyal ve Metod: Çalışma kesitsel tanımlayıcı tipte planlanmış olup aile hekimlerinin bilgi, tutum ve davranışlarının saptanmasını amaçlandı. Aydın ilinde çalışan yaklaşık 300 aile hekimine ulaşıldı. Aile hekimlerinin konu ile ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmeye yönelik bir anket formu geliştirildi. Gerekli izinler ADÜ GOEK ve Aydın HSM'den alındı. Veriler SPSS 22.0 ile analiz edildi.

Bulgular: İlk etapta 190 aile hekimine ulaşıldı. Katılımcıların 50'si (%26,3) kadın, 140'ı (%73,7) erkekti; yaş ortalaması 49,9±5,2 (34-64 yaş arası) olan hekimlerin 167'si (%87,9) evliydi. Erkekler (50,6±5,4) kadınlardan (47,9±4,0) daha yaşlıydı (t=3,265; p=0,001). Aile hekimlerinin büyük çoğunluğu (s=159; %83,7) 20 yıldan daha fazla meslek deneyimine sahipti. On biri (%5,8) aile hekimliği uzmanı, 179'u (%94,2) ise tıp fakültesi mezunu idi. Yüzde 65,8'i (s=125) kentsel bölgelerdeki ASM'lerde çalışmaktaydı. Yüzde 32,6'sı (s=62) tütün kullanan katılımcıların %30,0'u (s=57) daha önce kullanmış ve bırakmıştı; tümünün (s=119) ortalama tütün kullanma süresi 21,1±13,7 (1-70 arası) paket/yıl idi. Aile hekimleri kendi ekonomik durumlarını çoklukla orta (%52,6; s=100) ve iyi (%43,7; s=83) olarak değerlendirmekteydi. Kendi sağlık durumu algıları ise iyi (%55,3; s=105) ve orta (%39,5; s=75) düzeyde idi. Katılımcıların 115'i (%60,5) yaşlılarıyla karşılaştırdıklarında herhangi bir kansere yakalanma şansını ortalama riskte görmekteydi. Katılımcıların 86'sının (%45,3) kanser tanısı alan yakın akrabası vardı, 119'u (%62,6) kendi anne-babasına bir kanser taraması yaptırmıştı. 113'ü (%59,5)'i ülkemizde kanser taramalarının seyrek yapıldığını düşünmekteydi. 87'si (%45,8) kanser taramalarının çok az etkin olduğunu düşünmekteydi. Katılımcıların 127'si (66,8)'i kanser taramalarının önündeki en önemli engel olarak hastaların kendilerini, 119'u (%62,6) sağlık hizmetlerinin organizasyonunu görmekteydi. 140'ı (%73,7) kişilerin tarama yaptırmasının önündeki en büyük engel olarak çıkacak sonuçtan kaygı duymayı göstermişlerdir. Katılımcıların 126'sı (%66,3) hekimlerin hastalarına tarama yaptırma önerisinde bulunmasının önündeki en büyük engeli hasta uyumunun yetersizliği olarak görmekteydi. 112'si (%59) kanser erken tanısına yönelik semptom ve bulgular konusunda, 99'u (52,1) tarama konusunda kendini yeterli görüyordu.

Sonuç: Aile hekimlerinin rolü sağlıklı yaşamı teşvik etmek, yıllık risk değerlendirmesi yapmak, taramalara uygun zamanda başlamak, erken tanı ve hastaların bakımlarında etkin rol almaktır.

Neden Sigaradan Vazgeçemiyoruz? Tıp Fakültesinde Çalışan Asistan Hekimlerin Sigara Kullanma Alışkanlıkları, Bırakma Konusundaki Düşünceleri ve Davranışları

Özge Ceyla Ekseli, Efsun Akın, Nilgün Özçakar

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş: Sigara içiciliği dünyanın ve Türkiye'nin önlenabilir en önemli sağlık sorunudur. En tehlikeli alışkanlıklardan biri olduğu bilinmesine rağmen, her sekiz saniyede bir kişi sigaranın neden olduğu hastalıklardan dolayı yaşamını yitirmektedir. Dünya sağlığını önemli ölçüde tehdit eden bir alışkanlık olmasından ötürü, bu konuda pek çok çalışma yapılmaktadır. Ülkemizde sağlık çalışanları arasındaki sigara içme oranı genel popülasyona yakın, hatta yüksektir. Toplumla rol model oluşturmak açısından sağlık çalışanlarının sigaraya karşı tutum ve davranışları önemlidir. Hekimler başta olmak üzere sağlık çalışanlarının öncelikle kendileri sigara içmemeli, hastaneler sigara içilmeyen alanlar haline getirilmeli ve sonraki aşamada da topluma sigara bırakma konusunda yol göstermeleri gereklidir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda sigara içme oranları doktorlarda ortalama %31,9-70,0 arasında değişirken, erkek doktorlarda ortalama %33,3-64,5, kadın doktorlarda ise %13,6-72,2 olarak bulunmuştur.

Amaç: Çalışmamızda hastanemizde görev yapan asistan hekimlerin sigara içme davranışları, sigaranın zararları, sigaraya karşı alınan önlemler, sigara bırakma ve bıraktırma hakkındaki isteklilikleri, bilgi düşünce ve tutumlarını sorgulamayı amaçladık. Sigara içmenin zararlı olduğunu bilip kabul edip sigarayı bırakmak/bıraktırmak gerektiği konusunda hemfikir olup bunlara göre sigara bırakmada ne kadar başarılı olunduğu, başarılı olunamaması durumlarında neden olunamadığına dair açıklama getirebilmeyi amaçladık.

Gereç-Yöntem: Kesitsel araştırma olarak planlanan çalışmamızda hastanemiz tüm birimlerinde çalışan asistan hekimlerin araştırmacı tarafından hazırlanan anket uygulanacaktır.

Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Sadece hekimleri mi dahil edelim?
2. İki farklı hastanede çalışan hekimleri araştırmaya alalım mı?

Tamamlayıcı ve Alternatif Tedavilerin Toplum ve Sağlık Çalışanları Açısından Değerlendirilmesi

Hüseyin Nejat Küçükdağ, Turan Set

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Trabzon

Giriş: Tamamlayıcı ve alternatif tıp (TAT) yöntemleri toplumda yaygın kullanım alanına sahiptir ve sık tercih edilmektedir. Bununla beraber uygunsuz kullanımı, uzman kişiler tarafından uygulanmaması ve buna bağlı komplikasyonlar gözlenebilmesi nedeniyle önemli bir toplum sağlığı sorununa dönüşebilmesi mümkündür. Bu çalışmada tamamlayıcı ve alternatif tedaviler hakkında halkın ve sağlık çalışanlarının bilgi, tutum ve davranışlarının araştırılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Bu çalışma kesitsel olarak yapılacaktır. Araştırmanın evrenini Trabzon ilinde yaşayan bireyler oluşturacaktır. Sağlık çalışanları ve toplum içinden rastgele örnekleme yöntemiyle 2 ayrı grup oluşturulacaktır. Tamamlayıcı ve alternatif tedavilerle ilgili bilgi, tutum ve davranışları sorgulayan bir anket yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanacaktır. Veriler bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS paket programı ile analiz edilecektir.

Bulgular:

Çalışma gruplarının demografik özellikleri ve tamamlayıcı ve alternatif tedavilerle ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını içeren tanımlayıcı istatistikleri yapılacaktır.

Tamamlayıcı ve alternatif tedavilerle ilgili bilgi, tutum ve davranışları ile ilgili sağlık çalışanları ile toplum arasındaki ilişkiyi değerlendiren istatistikler yapılacaktır.

Sonuç:

Toplumdaki TAT bilgi, tutum, davranışlarıyla sağlık çalışanları arasında örtüşme durumu değerlendirilecektir.

Tartışma Soruları:

- 1) Araştırmanın yöntemi ile ilgili değerlendirme ve önerileriniz nelerdir?
- 2) Sağlık personeli ve toplumun tamamlayıcı ve alternatif tedavilerle ilgili bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmek için farklı sorular içeren anket formları mı olmalıdır?
- 3) Toplumun tamamlayıcı ve alternatif tedavilerle ilgili bilgi düzeyini ölçmek için hangi soruları sorabiliriz?

Periyodik Sağlık Muayenelerinin Erişkinlik Döneminde Uygulanma Sıklığı

Senem Buğdaycı, Burçin Kavaklı Geriş, Hatice Keleşmehmet, Arzu Uzuner
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Periyodik sağlık muayenesi; hastalık belirtisi göstermeyen sağlıklı kişilere, muayene, tarama testleri, danışmanlık ve eğitim yoluyla korunmaya yönelik yapılan düzenli sağlık kontrolüdür. Her birey için, yaşa ve risk faktörlerine göre biçimlendirilmiş, kanıta dayalı olarak yapılandırılmış, spesifik, etkin, uygulanabilir ve kabul edilebilir bir izlem programıdır.

Bu çalışmanın amacı, periyodik sağlık muayenelerinin; erişkinlik döneminde uygulanma sıklığı ve hangi kurumlarda uygulandıklarının araştırılmasıdır.

Yöntem: Çalışmamızda; 01.04.2016-30.09.2016 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Hastanesi Aile Hekimliği polikliniklerine herhangi bir nedenle başvuran ve araştırmaya katılmayı kabul eden 18 yaş ve üzeri tüm hasta ve hasta yakınlarına araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu uygulanacaktır. Anket formu; sosyodemografik özellikler, risk faktörleri, kronik hastalık öyküsü ve periyodik sağlık muayenelerine ilişkin toplam 61 sorudan oluşmaktadır. Periyodik sağlık muayenelerine ilişkin sorular, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu'nun 2015 yılında yayınlamış olduğu "Aile Hekimliği Uygulamasında Önerilen Periyodik Sağlık Muayeneleri ve Tarama Testleri" Rehberi temel alınarak oluşturulmuştur. Veriler bağımsız değişkenler olan; sosyodemografik özellikler, bireyin sahip olduğu risk faktörleri, ailede ve bireyde bulunan kronik hastalıklar ile periyodik sağlık muayeneleri kapsamında yapılması gereken uygulamalar karşılaştırılarak analiz edilecektir. Analizler, SPSS programı kullanılarak yapılacaktır.

Bulgular:

1. Aile hekimliği polikliniklerine başvuran hastaların, sosyodemografik özellikleri; risk faktörleri; kendilerinde ve birinci derecede akrabalarında bulunan kronik hastalıklar ve kanserlerin sıklığı;
2. Periyodik sağlık muayeneleri rehberinde yer alan; yaşa, cinsiyete ve risk faktörlerine göre yapılması gereken uygulamaların hangilerinin yapıldığı;
3. Bu uygulamaların hangi kurumlarda gerçekleştirildiği;
4. Periyodik sağlık muayeneleri rehberinde yer alan; yaşa, cinsiyete ve risk faktörlerine göre yapılması gereken uygulamalarla, bireyin özelliklerinin karşılaştırmalı sonuçları.

Sonuç: Aile hekimliği pratiğinde, periyodik sağlık muayeneleri bileşenlerinin uygulanma sıklığı.

Trafik Kazası Sonucu Akalazyaya Tanısı Alan Olgunun Sunumu

Hilal Öztürk¹, Mevlüt Başkol², Mustafa Mümtaz Mazıcıoğlu¹

¹Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Kayseri

²Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji Ana Bilim Dalı, Kayseri

Akalazyaya özofagus gövdesinde peristaltizm yokluğu ve yutma sırasında alt özofagus sfinkterinde yetersiz gevşeme ile karakterize motilite bozukluğudur. Akalazyaya ile ilgili şikayeti olmayan olguda trafik kazası sonrası çekilen tomografide tesadüfen konulan tanıyla ilgili süreci sunmayı planladık. **GİRİŞ:** Hastalık erkek ve kadınlarda aynı sıklıkta ve daha çok 30-60 yaş aralığında görülür. İnsidansı 0.5-1/100.000, prevalansı ise 7-10/100.000 civarındadır. Temel lezyon myenterik pleksustaki nöronal dejenerasyon ve buna bağlı olarak alt özofagus sfinkterinde (AÖS) nöronal inervasyon kaybıdır. Bunun sonucunda özofagusda aperistaltizm gelişir, AÖS istirahat basıncı artar ve yutma sırasında sfinkterde gevşeme zorlaşır.

Olgu: 51 yaşında erkek hasta trafik kazası sebebiyle acile başvurdu; akciğere alınan travma nedeniyle pnömotoraks, hemotoraks ve amfizem durumlarını dışlamak amaçlı çekilen bilgisayarlı tomografisinde çekim alanına giren özofagus kesitlerinde genişleme raporlanınca, ileri tetkik ve tedavi için gastroenterolojiye yönlendirildi. Daha öncesinde gece öksürükleri dışında şikayeti bulunmayan hastanın fizik muayenesi normal olarak değerlendirildi. Genel laboratuvar tetkikleri normal sınırlardaydı, çekilen Kontrastlı BT' sinde özofagus gastroözofajial bileşke düzeyine kadar belirgin genişlemiş olarak izlendi. Özgeçmişinde, 8 yıllık Tip2 DM ve 10 yıldır ara ara devam eden gece öksürükleri dışında özellik yoktu. Soygeçmişinde annesinde DM, babasında koroner arter hastalığı ve kolon kanseri mevcuttu. Kullandığı ilaçlar, Novomix 30 2*14 IU ve metformin 2*1000 mg idi. Hastaya, nazogastrik sonda takılıp, oral alımı kesilerek mide içeriği ve yemek artıklarından özofagusun temizlenmesi için endoskopik girişim ve sonrasında darlığın görüldüğü bölgeye botox uygulandı. Ancak tanısı geç konulduğu ve özofagusdaki genişleme ciddi olduğu için botox uygulaması ya da dilatasyon düşünülmedi.

Tartışma ve Sonuç: Akalazyaya için kilo kaybı ya da disfaji önemli semptomlar olsa da tanısında olmazsa olmaz semptomlar değiller. Birinci basamakta gece öksürükleri, kilo kaybı, disfaji, besin artıkları içeren kusma gibi şikayetlerle gelen hastalarda akalazyayı ayırıcı tanı düşünülüp yönlendirerek, erken tanı ile cerrahiye gerek duymadan endoskopik girişimlerle tedavisinin gerçekleşmesini sağlanabilir.

Tıp Fakültesi 6.Sınıf Öğrencilerinin Erişkin Dönem Aşılı Bilgi Düzeyi Ve Aşılama Durumları

İlyas Erken¹, Sema Kılıç², Ozan Fırat Kuz², Gizem Limnili³, Nilgün Özçakar²

¹Sinop Erfelek İlçe Hastanesi, Aile Hekimliği Kliniği, Sinop

²Dokuz Eylül Üniversitesi, Aile hekimliği AD, İzmir

³Dokuz Eylül Üniversitesi, Mediko-sosyal Hizmet Birimi, İzmir

Giriş-Amaç: Koruyucu sağlık hizmetleri kişiye ve çevreye yönelik olmak üzere iki başlık altında toplanabilir. Aşılama koruyucu sağlık hizmetinin önemli bir parçasıdır. Aşılama programları erişkin ve çocukluk aşılı olarak ayrılmıştır. Tüm dünyada erişkin aşı programları istenen seviyeye ulaşamamıştır. Erişkin aşılama ile ilgili hekimlerin güncel bilgiye sahip olmaları ve uygulamaları ayrı bir önem taşımaktadır. Bu konuda çeşitli sağlık kuruluşlarında sağlık çalışanlarının, tıp fakültelerinde öğrencilerin farklı aşı türleri hakkında bilgi ve aşılama düzeyi araştırılmış, ancak sağlık bakanlığının erişkin aşılama dair takviminde yer alan aşılıların tamamını içeren bir çalışma literatürde yer almamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi 6. Sınıf öğrencilerinde erişkin aşılı bilgi düzeyleri ve aşılama durumunu tespit etmektir. Yöntem: Kesitsel olarak planlanan çalışmada katılımcılara aşılama durumunu ve aşılı ile ilgili bilgileri soran bir anket uygulanmıştır. Verilerin analizi, 15.0 SPSS istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. $p < 0.05$ anlamlı kabul edilmiştir.

Sonuç: Çalışmaya katılanların %51,1'i kadındır ve ortalama yaş 24.45 ± 1.01 (min=22, max=31) olarak bulunmuştur. Katılımcıların %88,6' sını Hepatit B, %7,4' ü pnömokok, %4'ü HPV, %74,4' ü tetanoz, %18,8'i grip aşılı olmuştur. Aşı yaptırmama nedeni sorulduğunda %44,3' ü bir neden belirtmemiş, %30,1'i aşının gereksiz olduğunu düşünmüştür. Aşı yaptırmama nedenleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p > 0.05$). Aşılıların koruyuculuğu ile ilgili doğru cevap verme oranı Hepatit B, HPV, tetanoz için sırasıyla %81,9, %64,2, %49,4 olarak bulunmuştur. Hepatit B aşılama takvimini katılımcıların %92,6'sını doğru olarak bilmiştir. HPV aşılı yaş aralığı %52,3 oranında doğru olarak bilinmiştir ancak HPV rapeli hakkında bilgi düzeyi düşüktür (%33,5). Katılımcılar grip aşılısının gebelere uygulanabileceğini belirtmişlerdir(%64,8).

Tartışma: Tıp öğrencilerinin yetişkin aşılı ile ilgili bilgisi orta düzeyde bulunmuştur. Bu konuya daha fazla önem verilmelidir. Tıp öğrencileri koruyucu hekimlik açısından, çocukluk çağı aşılı kadar erişkin aşılılarını da bilmelidir.

Hastaneler Arası Kapasite Kullanım Karşılaştırması

Esat Veli Karakoç¹, Erdinç Ünal², Onur Bayazıt³, Bektaş Murat Yalçın⁴

¹İzmir Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilimdalı, İzmir

²Okan Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü, İstanbul

³İzmir Üniversitesi Tıp Fakültesi Biofizik Anabilimdalı, İzmir

⁴Ondokuzmayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilimdalı, Samsun

Giriş-Amaç: Hastanelerin işletme ve sağlık kuruluşu olarak çeşitli performans ölçüm kriterleri vardır. Bu çalışmada mekandan yararlanım göstergelerinden olan; yatak doluluk oranı, yatak devir aralığı, yatan hasta ortalama kalış günü, yatak devir hızı açısından mülkiyete göre ayrılaştırılmış hastanelerin (Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel) karşılaştırılması amaçlandı.

Yöntem: Karşılaştırmada 2012 Yılı Sağlık İstatistikleri Yıllığındaki ilgili veriler kullanıldı. 2002-2011 yılları arasını kapsayan 10 yıla ait veriler kullanılarak istatistiksel değerlendirme yapıldı. Üç grup hastane arasındaki yatak doluluk oranı, yatak devir aralığı, yatak devir hızları Kruskal Wallis testi ve Mann Whitney U testleri; yatan hasta ortalama kalış günü ise Kolmogorov Smirnov testi kullanılarak karşılaştırıldı.

Bulgular: Son on yılın verileri karşılaştırıldığında; yatak doluluk oranının üniversite hastanelerinde, bakanlık ve özel hastanelere oranla istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu saptandı ($p<0,001$). Diğer ikili karşılaştırmada bakanlık hastanelerinin yatak doluluk oranı açısından özel hastanelerden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu bulundu ($p<0,001$). Yatak devir aralığının üç hastane arasındaki karşılaştırılmasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmadı. Üç grup hastanelerin yıllara göre ortalama kalış süreleri karşılaştırıldığında üniversite hastanelerinde ortalama kalış süresi, Sağlık Bakanlığı ve özel hastanelere göre daha uzun bulundu ($p<0,001$). Benzer şekilde Sağlık Bakanlığı hastanelerinde ortalama kalış süresi, özel hastanelere göre daha uzun bulundu ($p<0,001$). Üç hastane grubunun yatak devir hızı yönünden karşılaştırılması sonucunda hastaneler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar saptanmıştır ($p=0,003$). Sağlık Bakanlığı hastanelerinin yatak devir hızlarının üniversite hastanelerinin yatak devir hızlarından daha yüksek olduğu ($p=0,033$), Sağlık Bakanlığı hastanelerinin yatak devir hızlarının özel hastanelerinin yatak devir hızlarına benzer olduğu ($p=0,156$), üniversite hastanelerinin yatak devir hızlarının özel hastanelerinin yatak devir hızlarından daha düşük olduğu ($p=0,009$) bulundu.

Sonuç: Üniversite hastanelerinin ortalama kalış günü diğer hastanelere göre daha uzun ve yatak doluluk oranı diğer iki hastane grubuna göre daha yüksek bulunmasının nedeninin üniversite hastanelerinin diğer iki grup hastaneye oranla daha ağır ve komplike bir hasta grubuyla karşı karşıya olmalarına bağlı olması olarak düşünüldü.

Obez Kadınlarda Menopozla İlişkili Semptomların Şiddeti

Öznur Erbağ, Ayşegül Uludağ, Erkan Melih Şahin, Murat Tekin, Yusuf Haydar Ertekin
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Çanakkale

Çalışmada obezitenin menopozla ilişkili semptomların şiddeti üzerine olan etkisini belirlemek amaçlandı.

Metod: Çalışmaya, Mart-Ağustos 2012 tarihleri arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne ayaktan başvuran, 40-65 yaş arasındaki STRAW sınıflamasına göre menopozda olan kadın hastalar alındı. Hastalara çalışmanın amacı anlatıldı, katılmayı kabul ettiğini beyan eden hastalara anket uygulandı. Sosyo-demografik bilgileri, obstetrik ve jinekolojik bilgileri sorgulayan anket ile menopozla ilişkili semptomları değerlendiren ve Sneider tarafından geliştirilen Menopozla İlişkili Semptom Ölçeği (MRS) kullanıldı. MRS ölçeğinde psikolojik semptomlar 0-16 puan; somatik semptomlar 0-16 puan ve ürogenital semptomlar 0-12 puan arasında puanlanmaktadır. Menopozdaki kadınların ağırlıkları ve boy ölçümleri yapılarak, vücut kitle indeksleri hesaplandı. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde normal dağılıma uymaması nedeniyle non-parametrik test olan Mann Whitney-u testi ile Kendalltau_b korelasyon analizi kullanıldı.

Bulgular: Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalaması $55,0 \pm 5,7$ ve VKİ leri ortalama $30,5 \pm 5,7$ idi. Kadınların MRS'de psikolojik semptom ortalama puanı $6,5 \pm 4,0$, somatik puan ortalaması $6,0 \pm 3,3$, ürogenital semptom puanı ortalaması $3,7 \pm 3,1$ ve MRS toplam puanı ortalaması $16,5 \pm 8,6$ idi. Obez olmayan kadınların ortalama menopoz süresi $7,7 \pm 0,6$, obez kadınların $7,3 \pm 0,6$ aydı. Aralarında anlamlı farklılık yoktu ($p > 0,05$). Vücut kitle indeksi 35 ve üzerinde olan toplam 64 kadın, obez olmayan toplam 102 kadın vardı. Obez kadınların VKİ ortalaması $35,0 \pm 3,8$, olmayanların $25,8 \pm 2,6$ idi. Obez olan ve olmayanlar arasında menopozla ilişkili semptomların toplam ve alt grup puanları arasında anlamlı farklılık yoktu ($u=2180,50$; $p > 0,05$). Menopozla ilişkili semptomların şiddeti ile vücut kitle indeksi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmadı (Kendalltau_b $r=0,046$; $p > 0,05$).
Sonuç: Çalışmada obezitenin menopozla ilişkili semptomlarla ilişkili olmadığı saptanmıştır. Bu konunun nedenlerini araştırmak amacıyla vaka sayısı daha fazla olan bilimsel çalışmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Üniversite Öğrencilerinde İçecek Tüketimi ile Obezite İlişkisi

Vildan Mevsim¹, Ayşe Özge Altın¹, Tolga Günvar¹, Emel Kuruoğlu², Azize Dilek Güldal¹

¹Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İzmir

²Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Fakültesi, Bilgisayar Bilimleri Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinde içecek tüketimi ile obezite arasındaki ilişkiyi saptamaktır.

Yöntem: Bu çalışma kesitsel tanımlayıcı bir araştırma olarak planlanmıştır. Araştırma evreni olarak Dokuz Eylül Üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler seçilmiştir. Araştırma yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulanarak yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan 27 soruluk anket kullanılmıştır. Bu anket şekerli içecekler ile obezite arasındaki ilişkiyi saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Soruları son bir yıl içerisindeki alışkanlıklarını göz önünde tutarak yanıtlamaları istenmiştir. Veriler SPSS 15.0 veri tabanında değerlendirilerek, veri analizinde tanımlayıcı istatistikler, t testi ve khi kare testi kullanılmıştır. $p < 0,05$ anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan 1529 öğrencinin %50.6'sı erkek, %49.3'ü kadındır. Öğrencilerin %0,3'ü hazırlık, %36,6'sı 1. sınıf, %23,5'i 2. sınıf, %20,1'i 3. sınıf, %14,2'si 4. sınıf öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin, %45,8'i 17-20 yaş, %50,2'si 21-24 yaş, %1,8'i 25-29 yaş, %0,3'ü 30 yaş ve üstündedir. Öğrencilerin %35.8'le en fazla olarak şekerli sıcak çay ve kahveyi tercih ettikleri görülmektedir.

Gazlı içeceklerin tüketim miktarı %19.1, meyve suları %11.2, taze sıkılmış meyve suları %4.1, soğuk çay/kahve %2.2, çikolatalı içecekler %1.5 ve diğer seçeneği %1.2 olarak bulunmuştur. Diyet içeceklerin tüketimi ise şekerli sıcak çay/kahve %25.5, diyet gazlı içecekler %11.8, diğer diyet içecekler %1.14, diyet soğuk çay/kahve %1 ve hiçbirini %53.1 dir. VKİ'lerine göre katılımcıların %12.8'i zayıf, %71.9'u normal kilolu, %10.5'i kilolu ve %0.9'u obezdir. Vücut kitle indeksiyle tüketilen içecek çeşitleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmazken, şekerli içecek tüketim miktarı arttıkça VKİ artışı arasından zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Diyet içecek tüketim miktarı arttıkça da VKİ artmaktadır ve aralarında istatistiksel olarak anlamlı zayıf bir ilişki saptanmıştır.

Sonuç: Tüketilen şekerli içecek ve diyet içecek çeşitlerinin obezite üzerine etkisi saptanmazken hem diyet hem de şekerli içeceklerin içim miktarları arttıkça vücut kitle indeksi artmaktadır.

Yaşlılarda Depresyon Sıklığı ve İlişkili Faktörler; Kesitsel Bir Çalışma

Aylin Asa, Birol Çıbık, Erkan Melih Şahin, Ayşegül Uludağ, Murat Tekin, Yusuf Haydar Ertekin
Çanakkale Onsekizmart Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Çanakkale

Giriş: Depresyon yaşlı nüfusu etkileyen yaygın psikiyatrik bozukluklardan biridir. Tedavi edilmediğinde erken ölüm, genel sağlık durumunda bozulma gibi olumsuz sonuçlar yaratırken, doğru tanınıp, uygun bir şekilde tedavi edildiğinde yaşlının yaşam kalitesini arttırmak mümkün olabilmektedir.

Amaç: Çalışmada Çanakkale il merkezinde 65 yaş ve üzeri yaşlılarda depresyon sıklığını belirlemek amaçlandı.

Materyal-Metod: Kesitsel tipteki bu çalışmanın evrenini Çanakkale il merkezinde bulunan bir beldede yaşayan 65 yaş ve üzeri yaklaşık 1200 yaşlı birey oluşturdu. Örneklem basit sistematiik yöntemle yapılarak toplam %10'una ulaşmak hedeflendi. Yaşlılar görüşme için ÇOMÜTF Aile Hekimliği polikliniğine davet edildiler, gelemeyeceğini beyan eden hastalara ev ziyaretinde bulunuldu. Araştırmacı onamları alınan katılımcıların fizik muayeneleri ve ölçümleri yapıldıktan sonra 'Geriatrik Depresyon Skalası' (GDS) kısa form uygulandı.

Bulgular: Çalışmaya 65 yaş ve üzeri 56'sı (%48,3) erkek, 60'ı (%51,7) kadın toplam 116 yaşlı birey alındı. Katılımcıların yaş ortalaması 74,1 ± 6,5 idi. Katılımcıların ortalama GDS skoru 4,0 ± 4,2 idi. GDS'den kesme değer olan altı puan ve üzeri alan yaşlı bireylerin sayısı 35 (%30,2) idi. GDS skoru yaş ile pozitif korele (r=0,336, p<0,001) idi. GDS ortalama skoru 65-74 yaş grubunda 3,4±3,7; 75-84 yaş grubunda 4,5±4,4; 85 yaş ve üzeri olan grupta 7,3±5,2 idi. Depresif olma durumu kadınlarda (%48,3) erkeklerden (%10,7) anlamlı yüksekti. GDS skoru; evli olanlarda (3,1±3,5) dul olanlardan (5,8±4,6), emekli olanlarda (3,1±3,6) çalışmayanlardan (5,5±4,6) anlamlı düşüktü. Yaşlıların eğitim durumları ve öznel gelir algısı ile GDS skorları arasında anlamlı korelasyon yoktu.

Sonuç: Depresyon yaşlılık döneminde sık görülen ve tanındığında başarılı bir şekilde tedavi mümkün bir hastalıktır. Yaşlılıkta işlevselliğin ve yaşam kalitesinin artırılması için erken tanınması önem kazanmaktadır.

Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Yaşam Tarzının Ruhsal Durum ve Okul Başarısıyla İlişkisine Eğitimin Etkisi

Burcu Aykanat, Turan Set
Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi

Giriş ve Amaç: Toplumun %50' sinden fazlasında kötü beslenme ve hareket kısıtlılığı görülmekte ve bu tarz yaşam biçimi gün geçtikçe artmaktadır. Sağlıksız yaşam biçimi ilerleyen yıllarda çeşitli hastalıklar ve ruhsal problemler gelişmesine neden olmaktadır. Beslenme düzeni hayatın belli dönemlerinde farklılıklar arz etmektedir. Öğrencilik çağında, özellikle de üniversite döneminde aileden ayrı yaşamaya bağlı beslenmede önemli değişiklikler olmaktadır. Bu çağdaki popülasyonun yaşam tarzlarının değerlendirilerek bilinçlendirilmesi önemlidir. Bu çalışmanın amacı tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam tarzlarının ruhsal durum ve okul başarısı ile ilişkisinin ve bu konuda verilecek eğitimin etkinliğinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışmamız KTÜ Tıp Fakültesi öğrencileri üzerinde prospektif olarak yapılacaktır. Araştırmanın evrenini KTÜ tıp fakültesindeki ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri oluşturacaktır. Tabakalı örnekleme yöntemi ile 200 öğrenciye ulaşılması hedeflenmektedir. Katılımcılara sosyodemografik özellikler, okul sınav notları, beslenme ve egzersiz gibi yaşam davranışlarını sorgulayan bir anket uygulanacaktır. Ruhsal durum değerlendirmesi için Beck depresyon ölçeği ve Hamilton anksiyete ölçeği uygulanacaktır. Daha sonra 50'şer kişilik gruplar halinde beslenme ve yaşam tarzı ile ilgili yarım günlük bir eğitim verilecektir. Eğitimden 6 ay sonra öğrencilerin yaşam tarzı, ruhsal durumu ve okul başarısı tekrar değerlendirilecektir. Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak SPSS paket programı ile analiz edilecektir. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınacaktır.

Bulgular: Bu çalışmayla tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam tarzı ile ruhsal durum ve okul başarısı ile ilgili tanımlayıcı istatistikler yapılacaktır. Öğrencilere verilen bir eğitimle yaşam tarzı değişikliğinin ruhsal durum ve okul başarısını etkileme durumuna bakılacaktır.

Sonuç: Araştırma planlanma aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Bu araştırmanın türü nedir?
- 2) Bu araştırmanın yöntemi ile ilgili önerileriniz nelerdir?
- 3) Öğrencilere verilecek eğitimle ilgili önerileriniz nelerdir?

Vitamin B12 Eksikliğine Bağlı Atrofik Glossit Olgusu

Ebru Atıcı, Burcu Başaran, Emre Yılmaz, Mehmet Akman

Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İstanbul

Giriş: Dil hastalıkları toplumda sık görülmekle birlikte klinik pratikte dil muayenesine gerekli özen gösterilmemektedir. Atrofik glossit dilin yüzey özelliklerini kaybetmesi ve inflamatuvar görünüm alması ile karakterize bir dil hastalığıdır. Genellikle vitamin B12 eksikliğinde görülmekle birlikte folik asit eksikliği, demir eksikliği, kronik inflamatuvar barsak hastalığı ve beslenme bozuklukları ile birlikte görülebilir.

Vitamin B12 (kobalamin), özellikle kırmızı et olmak üzere et ve et ürünlerinde bulunan, dokularda kobalamin metabolizmasında kullanılan insanlar için esansiyel bir vitamindir. Türk hematoloji derneği B12 Vitamini Eksikliği Tanı ve Tedavi Kılavuzu'na göre serum vitamin B12 alt düzeyi 200 pg/ml'dir. Bu düzeyin altındaki değerlere tedavi önerilmektedir.

Olgu: 30 yaşında bayan hasta son bir haftadır olan boğaz ağrısı ve öksürük şikayeti ile hastanemiz aile hekimliği polikliniğine başvurdu. Yapılan fizik muayenede orafarenks hiperemik olup, dil lateral papillalarında atrofi, ve dil santralinde eritemli fissür dikkat çekmekteydi. Ayrıca her iki el dorsal ve palmar yüzeylerde hiperpigmentasyonu mevcuttu. Akciğer sesleri doğal olup, diğer sistem muayeneleri normaldi. Viral üst solunum yolu enfeksiyonu düşünülen hastada öykü derinleştirildiğinde hastanın bilinen bir sistemik hastalığının olmadığı, özellikle domates yediğinde dilinde ağrısı olduğu, unutkanlığının olduğu, zaman zamanda el ve kollarında uyuşma şikayetlerinin olduğu öğrenildi. Beslenme durumu sorgulandığında ise hastanın et ve et ürünlerinden fakir beslendiği tesbit edildi. Aile öyküsünde aileninde et ve et ürünlerinden fakir beslendiği, hastanın iki kardeşi olduğu, 25 yaşındaki erkek kardeşinin 8 yıldır crohn hastalığı nedeniyle takip edildiği öğrenildi. Hastanın yapılan tetkiklerinde kan sayımı, biyokimyasal değerleri, serum folik asit ve ferritin değerleri normaldi. Serum vitamin B12 düzeyi düşük saptandı (134 pg/ml). Vitamin B12 eksikliği tedavisi düzenlenerek, hasta özellikle sistemik hastalıklar açısından takibe alındı. Tüm aile üyeleri taramaya çağrıldı.

Sonuç: Aile hekimliği pratiğinde öykü ve fizik muayene hastaların bütüncül değerlendirilmesinde önemli olup, gözden kaçmış hastalıkların tanı ve tedavisini sağlayabilir. Atrofik glossit gibi dil hastalıkları vitamin eksiklikleri başta olmak üzere diğer sistemik hastalıklarında bir bulgusu olabilir.

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 Öğrencilerinin Öğrenme Biçimlerinin Değerlendirilmesi

Engin Burak Selçuk

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Öğrenme biçimleri endeksi Felder-Solomon tarafından öğrencilerin aktif/yansıtıcı, algısal/sezgisel, görsel/sözel, sıralı/global öğrenme şekillerini belirlemek amacıyla geliştirilmiş olan bir ölçektir. Bu ölçek öğrencilerin öğrenme biçimlerini fark ederek yüksek düzeydeki öğrenme biçimi tercihlerinin daha etkili kullanılmasını sağlamak üzere geliştirilmiştir. Bu çalışmada İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 öğrencilerinin öğrenme biçimlerinin analiz edilerek hangi tür öğrenme biçimlerini tercih ettiklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Yöntem: İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Dönem 1 öğrencilerine “öğrenme biçimleri anketi” uygulanmıştır. Anketin puanlama formuna göre gerekli hesaplamalar yapılmıştır. Anket sonuçları 8 alanda ayrı ayrı incelenmiştir. Bunlar AKT/YAN (aktif/yansıtıcı), ALG/SEZ (algısal/sezgisel), GÖR/SÖZ (görsel/sözel) ve SIR/GLO (sıralı/global) biçiminde tanımlanmıştır.

Bulgular: Toplamda 140 öğrencinin cevapladığı ölçekler üzerinde çalışılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %52,8’i erkek (n:74), %41,2’si bayan (n:66) idi. Erkek öğrencilerin %39,1’i (n:29) aktif, %61,9’u (n:45) yansıtıcı, kız öğrencilerin ise %43,1’i (n:31) aktif, %46,9’u (n:35) yansıtıcı öğrenme biçimini tercih ediyordu. Erkek öğrencilerin %58,1’i (n:43) algısal, %41,9’u (n:31) sezgisel, kız öğrencilerin ise %75,7’si (n:50) algısal, %24,3’ü (n:16) sezgisel öğrenme biçimini tercih ediyordu. Erkek öğrencilerin %,77’si (n:57) görsel, %33’ü (n:17) sözel, kız öğrencilerin ise %86,3’ü (n:57) görsel, %13,7’si (n:9) sözel öğrenme biçimini tercih ediyordu. Erkek öğrencilerin %50’si (n:37) sıralı, %50’si (n:37) global, kız öğrencilerin ise %43,1’i (n:31) sıralı, %46,9’u (n:35) global öğrenme biçimini tercih ediyordu. Tüm öğrencilerin en baskın şekilde tercih ettiği öğrenme biçimi %81,4 (n:114) ile görsel öğrenme biçimi iken en az tercih ettikleri öğrenme biçimi %18,5 (n:26) sözel öğrenme biçimi idi.

Sonuç: Tıp fakültemizdeki Dönem 1 öğrencileri dört öğrenme biçimi alanından en fazla görsel öğrenme biçimini tercih etmiştir. Daha sonra sırasıyla algısal, yansıtıcı ve global öğrenme biçimleri tercih edilmiştir. Tıp Fakültesinin başlangıç sınıfı olan Dönem 1’ den itibaren öğrencilerin öğrenme biçimlerinin bu anket yoluyla tespiti ve sonrasında sonuçlarının analiz edilerek öğretim üyeleri ile paylaşılması eğitim yönteminin şeklinin de tespitini kolaylaştırıp daha verimli hale gelmesine katkıda bulunacaktır.

İnsülin Direncinin Erken Tespiti

Betül Battaloğlu İnanç

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Tıp Fakültesi

Amaç: Obezite, çağımızın önemli, yaygın, bulaşıcı olmayan hastalığıdır. Obezitede insülin direnci önem arz etmektedir. Bu maksatla, normal ve fazla kilolu insan grubu arasında, insülin direncini ölçümle erken tespit edebilmeyi amaçladım.

Materyal-Metod: İnsülin direnci yağ, karaciğer, iskelet kası ve kalp kasında insülin yolunda yetersizliğe neden olduğundan vücudun en önemli sistemlerini sinsice etkiler. İnsülin direncini, femurun üst 2/3'lük kısmının kas çevresi ve tibia fibula kemiklerinin orta noktasının kas çevresi ölçümlerinin, vücut kitle indeksi, karaciğer enzim değişiklikleri, vücut yağ oranı, ve insülin direnci ile olan ilişkilerini tespit etmeyi korelasyon ve bağımsız örneklem t testleri analizi ile sonuçları değerlendirmeyi düşündüm.

Bulgular: Bacak çevresinin artışının insülin direncinin erken tespit edilebilmesi yönünde bulguları olabilir mi? sorusunun cevabı bulunacaktır.

Sonuç: Üst ve alt bacak ölçümleri, erken insülin direncinin bir bulgusu ise, buradaki ölçüm ve artış tespitleri, obeziteye gidebilecek basamakların önlenmesi, bacak egzersizlerinin artırılarak, obezitenin engellenebileceği öngörüsü kazanılabilir mi?

Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsündeki Öğrenci ve Çalışanların Sağlıklı Yaşam Davranışlarının Belirlenmesi

Sevim Aksoy Kartcı, Çiğdem Apaydın Kaya, Senem Dede, Burçin Kavaklı, Ebru Atıcı, Serap Çifçili
Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD

Giriş-Amaç: Üniversite kampüslerinde sağlıklı yaşam davranışlarının değerlendirildiği çalışmalar genellikle öğrenciler üzerinden yürütülmüştür. Bu çalışmanın amacı Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsündeki (MÜGK) öğrenci ve çalışanların sağlıklı yaşam davranışlarını belirleyerek koruyucu hekimlik açısından öncelikli müdahale alanlarını ortaya koymaktır.

Yöntem: Araştırma MÜGK’de birinci öğretimde öğrenim gören öğrenciler ve çalışan personel ile Ocak-Şubat 2016’da yürütülen kesitsel tipte bir araştırmadır. Toplam 29575 kişi için %99 güven aralığı ve %5 hata payı ile ulaşılmaya hedeflenen örneklem 652 kişi olarak belirlenmiş, olası %20 kayıp gözetilerek 782 kişiye ulaşılmaya hedeflenmiştir. Tüm fakülte ve birimler tabaka olarak değerlendirilip orantılı tabakalı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Öğrenciler dersi olan sınıfların kurayla belirlenmesiyle, diğer çalışanlar da örneklem sayısına erişene kadar gelişigüzel yöntemle seçilmiştir. Gönüllülere sosyodemografik özelliklerini, hastalıklarını, reçeteli ve reçetesiz ilaçlarını, sigara, alkol kullanma durumunu, egzersiz ve beslenme alışkanlıklarını, periyodik kontrol/check-up yaptırma durumunu değerlendiren bir anket uygulanmıştır. Analizde tanımlayıcı istatistikler ile ki-kare testleri kullanılmıştır. $p<0,05$ olması istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya yaş ortalaması $24\pm 7,9$ olan (min:18-max:68) 864 kişi katılmıştır. Katılımcıların %80,5’i öğrenci, %8,8’i akademik, %10,7’si diğer işlerde görevli personeldi. Sigara kullanma oranı öğrenci, akademisyen ve diğer personel için sırasıyla %31,3, %21,3, %34,1; alkol kullanım oranı %30,8, %32,9 ve %23,9’dır. Haftada 3’ten fazla fast-food tüketimi sırasıyla %28,9, %8,1, %4,4’dır. Öğrencilerin %38,4’ü kahvaltıyı atladığını bildirirken akademisyenlerin %28,9’u diğer personelin de %15,2’si kahvaltıyı atladığını bildirmiştir. Düzenli spor yapma öğrenciler arasında %32,7, akademisyenlerde %33,8 iken diğer personel için %18,7’dir. Reçetesiz ilaç kullanımı öğrencilerde %6,5, akademisyenlerde %48,6, diğer personelde %25,6’dır. Öğrencilerin sadece %8’i periyodik kontrol/check-up yaptırdığını bildirirken bu oran akademisyenler için %28,9, diğer personel için %21,7’dir. Bitkisel ilaç kullanma ve periyodik kontrol/check up yaptırma oranı çalışan personelde öğrencilerdekinden daha fazladır (sırasıyla $p=0,014$, $p<0,001$).

Tartışma: Araştırmamız özellikle sigara ve alkol kullanımı, reçetesiz ilaç kullanımı, beslenme ve egzersiz konularının hem öğrenciler hem de çalışanlar için müdahale alanları olması gerektiğini, çok az yapılan periyodik kontrollerin yapılması gerektiğini düşündürmektedir.

İzmir İlinde Adölesanlarda Problemlı İnternet Kullanımı ile Psikolojik Belirtilerin İlişkisi

Gürcan Balık, İsmail Çifçi, Azize Dilek Güldal

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Dünya üzerinde yaklaşık 605 milyon insanın internet kullandığı bildirilmekte ve bu kişilerden bazıları “internet bağımlısı” olarak tanımlanmaktadır. Davis’ e göre “sağlıklı internet kullanımı” düşünsel, davranışsal herhangi bir rahatsızlık duymaksızın; uygun bir zaman diliminde, istedik amaca ulaşmak için internet kullanmaktır. Bazı bireyler internet kullanımını gereksinim duydukları miktarla sınırlarken, bazılarının bu sınırlamayı yapamadığı; iş, sosyal ve akademik yaşamlarında aşırı kullanım nedeniyle sorunlar yaşadıkları görülmüştür. Bireylere sorun yaşatan davranış örüntüsü, zarar verici olması ya da normalden belirgin sapma göstermesi nedeniyle aşırı internet kullanımı; “patolojik” ya da “problemlı” olarak tanımlanmaya başlanmıştır. Davis (2002) problemlı internet kullanımına yönelik internetle ilgili bilişsel durumu değerlendiren 36 maddelik, likert tipi “İnternette Bilişsel Durum Ölçeği” adında bir ölçek geliştirmiştir. “Kısa Semptom Envanteri” Derogatis (1992) tarafından geliştirilmiş 53 maddelik kendini değerlendirme türünde, likert tipi bir envanterdir. KSE normal örneklemelerde olduğu gibi, çeşitli psikiyatrik ve medikal hastalarda da ortaya çıkabilecek bazı psikolojik semptomları yakalamak amacıyla geliştirilmiş çok boyutlu bir semptom tarama ölçeğidir.

Amaç: İzmir ilindeki 14-17 yaş arası adölesanlarda problemlı internet kullanımı ve etkileyen faktörler ile adölesanların psikolojik durumlarının problemlı internet kullanımına etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Kesitsel analitik çalışma olarak tasarlanan araştırmanın evrenini İzmir ilindeki lise öğrencileri oluşturmaktadır. Küme örneklem formülünden hesapla çalışmaya İzmir il merkezinde bulunan rastgele seçilecek 30 lisenin 1, 2, 3 ve 4. sınıfları içerisinde; yine rastgele seçilecek birer şubesindeki öğrencilerin tamamı alınacaktır. 30 okulda ulaşılması gereken en az sayı %5 hata payı, güven aralığı ± 3 , prevalans %50 olmak üzere 1056 olarak hesaplanmıştır. Gönüllü katılımcılara sırasıyla internet kullanımını da değerlendiren sosyo-demografik veriler anketi, Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmış “İnternette Bilişsel Durum Ölçeği” (Özcan, 2005) ve “Kısa Semptom Envanteri” (Şahin, 2002) uygulanacaktır. Veriler SPSS 22 paket programında uygun istatistiksel analizler ile değerlendirilecektir.

Tartışma Sorusu:

1) Tüm okullardan dörder sınıf almak yerine, oransal yöntemle birer sınıf (7 okuldan 1. sınıflar, 7 okuldan 2. sınıflar vb.) alınabilir mi? Sonuçları etkiler mi?

Sigarayı Bırakmada İrade Her Şey Mi?

Onur Öztürk¹, Mustafa Yasin Selçuk², Bektaş Murat Yalçın², Mustafa Ünal²

¹Asarcık Meydan Aile Sağlığı Merkezi / Samsun

²Ondokuzmayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği A.D / Samsun

Giriş: Sigarayı iradesiyle bırakan bir hasta tartışılacaktır.

Yöntem/ Bulgular: Rutin kontrol amaçla Aile Sağlığı Merkezine başvuran 58 yaşında, esansiyel hipertansiyon tanısı ile takipli erkek hastaya anamnezinde sigara içip içmediği soruldu. Hastamız 18-53 yaşları arasında günde 4 paket (140 paket/yıl) sigara içtiğini, son 5 yıldır sigara içmediğini belirtmiştir. Sigarayı bırakma kararını bir anda verdiği, herhangi bir tıbbi veya alternatif/ tamamlayıcı tıbbi öneri almadığı öğrenildi. Bu kararı aldığı günkü dış etken olarak, yaptıkları bir ev ziyareti esnasında ev sahibinin, yemekten sonra sigara içen hastamıza yönelttiği sigara içmesi ile ilgili kırıncı sözler olduğu not edildi.

Sigarayı bıraktıktan sonra ilk 1 ay sıkıntı yaşamamış olan hastada, 1. ayda ve 1 yıl sonra (toplam 2 kere) mide bulantısı ve bayılma olmuştur. Ailesinin tekrar sigara içmesini tavsiye ettiği hasta, sigara içmeye yeniden başlamayı düşünmemiştir. Bir yıllık dönemde ağırlığında 3 kg artış olmuş, bunun dışında oral aft, sinirlilik, sindirim-boşaltım sistemi fonksiyon bozukluğu gibi şikayetler görülmemiştir. Sigara aklına geldiğinde ceviz, fındık ve bol su tüketmiştir. Cüzi miktarda da maddi birikim yaptığı belirtildi. Olumlu bulgu olarak ilk 15 gün içerisinde uzun zamandır mevcut olan öksürüğü ve balgamı azalmış, yürüme, merdiven çıkma gibi aktivitelerde daha az efor sarf ettiğini hissetmiştir. Olgumuz halen sigara içmemekte, sigarayı arzulamamaktadır. Yaşadığı evde sigara içen yoktur, devamlı görüştüğü arkadaşları ise sigara içmektedir. Sigara içtiği son yıllardaki Fagerstrom Nikotin Bağımlılık skoru 10 (on) olarak hesaplanmıştır. Sistemik muayeneleri doğal bulunmuştur.

Sonuç: Hastamızın, oldukça yüksek sigara tüketim geçmişine rağmen, medikal destek almadan sadece iradesiyle sigarayı bırakması şaşırtıcıdır. Her ne kadar sigarayı bırakmada kişinin kararı ve bu konudaki tutum, davranışları belirleyici rol alıyorsa da, bu sürecin profesyonelce yönetilmesi ve gerektiği durumlarda farmakoterapi uygulanması gerekmektedir.

Tartışma sorusu:

1- Sigarayı bırakmada irade tek başına yeterli midir?

Malatya’da Birinci Basamakta Çalışan Hekimlerin Otizm Spektrum Bozukluğu ile İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi

Engin Burak Selçuk, Cansu Ülkü Tural, Burcu Kayhan Tetik
İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Bu çalışmadaki amacımız Malatya ilinde birinci basamakta çalışmakta olan aile hekimlerinin Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarını değerlendirmek ve hekimlerin bu konudaki bilgi ve farkındalık düzeyini artırmaktır. Ayrıca birinci basamak hekimlerinin bebek ve erken çocukluk döneminde fiziksel gelişimin yanı sıra bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim basamaklarının değerlendirmeleri gerektiğini hatırlatmak ve OSB’li çocuğu olan ailelere uygun bilgilendirme ve yönlendirme yapılmasını sağlamaktır.

Yöntem: Araştırmaya Malatya il merkezindeki Aile Sağlığı Merkezi (ASM), Toplum Sağlığı Merkezinde (TSM) çalışan aile hekimleri ve aile hekimliği uzmanları dahil edildi. Araştırma formu olarak Katılımcı Bilgi Formu, DSM-5 tanı kriterleri, The Childhood Autism Rating Scale (CARS), Modified Checklist for Autism in Toddlers (M-CHAT) ve İmran ve arkadaşlarının kullanmış olduğu anket formu baz alınarak hazırlanan sorulardan oluşturuldu. Çalışmaya toplam 101 hekim katıldı.

Bulgular: Çalışmamızda Malatya’daki aile hekimlerinin OSB’nin tanı ölçütleri ve karakteristik klinik bulguları açısından kısmen yeterli bilgiye sahip oldukları bulundu. Hekimler tanı kriterlerinden toplam 12 puan üzerinden ortalama 8.2 ± 2.3 puan aldı. Tecrübeye dayalı öğrenmenin OSB konusunda da etkili bir faktör olduğu saptandı ($p < 0.05$).

Sonuç: Sağlam çocuk takibinde önemli bir yeri olduğu için tıp bilimi OSB’nin erken tanısında aile hekimlerinin yerini ve birinci basamak sağlık hizmetinin önemini konuşmaya başlamıştır. Ülkemizde de bu konuda aile hekimlerinin yeri tartışılır olmuştur. Hastalarla ilk temas noktasında bulunan aile hekimlerinin OSB konusunda farkındalıkları ve bilgileri artırılmalı, prognoz açısından erken tanı ve müdahalenin önemli olduğu bu alanda aile hekimlerine yönelik sağlık politikaları oluşturulmalıdır.

Aile Hekimliği Asistanlarının, Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimini Seçme Nedenleri ve 3 Yıllık Eğitim Süresince Düşüncelerinde Meydana Gelen Değişiklikler

Merve Kayan, Saliha Serap Çifçili

Marmara Üniversitesi Tıp fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Giriş: Aile hekimliği bir tıp disiplini. Diğer branşlar gibi kendine özgü eğitimi, uygulaması ve araştırma konusu vardır. Çocuk, genç, yaşlı tüm bireylere hem koruyucu hem de tedavi edici sağlık hizmetleri sunar.

Türkiye'de bu uzmanlık alanı 1983 yılında Tababet Uzmanlık Tüzüğünde yer almış, 1985 yılından beri bu alanın uzmanlarının eğitimine başlamış. 2010 yılında tüm sağlık ocakları aile hekimliği birimine dönüştürülmüştür. Bu çalışmada; tıp fakültesi mezunu pratisyen hekimlerin, aile hekimliği uzmanlık eğitimini tercih etme sebepleri, eğitim süresince bu isteklerinin karşılanma derecesini ve değişen düşüncelerini incelemeyi planladık.

Yöntem: Kohort tipi bir araştırma planlanmıştır. Araştırma evrenini 2016 nisan TUS'u aile hekimliği kadroları oluşturmaktadır. 257 kadro vardır. Örneklem büyüklüğü %95 güven düzeyi, %5 hata payı ile 154 olarak hesaplanmıştır. Örneklem seçim yöntemi, hastanelerdeki 2016 TUS'u ile yerleşmiş uzmanlık öğrenci sayısına göre tabakalandırma yapılarak seçilecektir. Araştırmada kullanılacak soruları belirlemek için bir önceki TUS'ta gelmiş asistanlardan oluşan, erişebildiğimiz 2 hastanedeki asistanlar ile odak grup görüşmeleri yapılacaktır. Bu görüşmede aile hekimliği uzmanlık eğitimini seçme nedenleri üzerine odaklanılacaktır. Görüşme sırasında ses kaydı alınacak, ses kayıtlarının birebir dökümleri yapılacaktır. Verilerini analizinden hareketle tüm örnekleme uygulanacak anket soruları oluşturulacaktır. Anket soruları uzmanlık eğitiminin birince ve üçüncü senesinde tüm asistanlara telefonla sorulacaktır. Çalışma 2016 temmuzda başlayacak 2019 ağustosta bitecektir. Verilerin tanımlayıcı istatistikleri yapılacak. Karşılaştırmalı analizde ki kare testi kullanılacaktır. Bu sürede aile hekimliği uzmanlık eğitimini bırakan asistanların, bırakma sebepleri de sorgulanacaktır.

Bulgular: Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1- Anket soruları ile ilgili önerileriniz nelerdir ?
- 2- Örneklem hesabı ile ilgili farklı yöntem uygulanabilir mi?

Karaciğer Transplantasyonu Sonrası Normal Gebelik Vakası

Necmi Arslan¹, Fatih Mehmet Fındık², Hamza Aslanhan¹

¹Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

²Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

Giriş: Aile hekimleri, hastalarına bireysel ve bütüncül yaklaşır. Özellikle takip gerektiren hastalarının periyodik bakımını üstlenirler. Periyodik takiplerinde ise özellikle bu grubun hastalıklarını ve nelerle karşılaşabileceklerini iyi bilmeleri gerekir. Aile hekimlerinin de gebelik takiplerinde özen göstermesi gereken riskli hasta grupları bulunmaktadır. Bu tür hastaların bilinmesi ve takibi açısından burada karaciğer transplantasyonu sonrası gebe olgu sunulmuştur.

Olgu: 28 yaşında kadın hasta, 9 yıllık evli,GoPo, kronik Hepatit B'ye bağlı karaciğer yetmezliği sonrası 3 yıl önce karaciğer transplantasyonu yapılmış hasta gebe kalmak istediğini belirterek aile hekimliğine başvurdu. Hastanın daha öncesinde karaciğer transplantasyonu olması nedeniyle riskli gebelik olarak gastroenteroloji ve kadın doğum poliklinikleriyle konsulte edilerek gebe kalmasına engel teşkil edecek problem olup olmadığı yönde görüş istendi. Gebe kalmasına engel görülmeyen hastanın yapılan fizik muayenesinde özellik saptanmadı. Yapılan tetkiklerinde özellik saptanmadı. Periyodik takiplerine gelen gebenin takiplerinde yapılan tetkiklerinde Hb:12,3 Hct: 39 PLT:187000 Glukoz:85 Üre:11 Kreatin:0.5 T.bilirubin:1 ALT:8 AST:15 GGT:10 tespit edildi. Hastanın periyodik yapılan obstetrik ultrasonografisinde patoloji saptanmadı, gastroenteroloji takiplerinde özellik saptanmadı. Ancak gebeliğinin 37. haftasında yapılan ultrasonografisinde plasenta posterior yerleşimli olduğu, amnion mayinin azaldığı ve makat prezantasyon tespit edildi. Bunun üzerine sezeryanla ile doğumuna karar verildi. Sezaryan sonrası 1.ve 5.dakika apgar 8 ve 10 olan 2780 gr ağırlığında 51 cm boyunda kız bebek doğurtuldu. Hastanın kontrol muayenesi ve ultrasonografisinde özellik saptanmadı. Hasta kontrole gelmek üzere haliyle taburcu edildi.

Sonuç: Son dönemlerde tranplantasyon vakalarının arttığı bilinmektedir. Haliyle reproduktif çağda karaciğer tranplantasyonu olmuş ve çocuk sahibi olmak isteyen hastaların sayısı da artmıştır. Bu hastaların da normal yolla gebe kalabileceğini ve normal gebelik süreci geçirebileceğini bilmeleri önemlidir. Bu hastalara gebelik konusunda danışmanlık hizmeti verilmesi ve gebelik takibi aile hekimliğinin önemli görevlerindedir. Bu takipleri yaparken, bu tür özellikli hastalara, karşılaşılabilecek durumlar konusunda danışmanlık hizmeti verebilmeli, takip ve tedavisi açısından diğer disiplinlerle sevk ve konsültasyon konusunda koordineli olarak çalışabilmelidir.

Trabzon İlinde Diyabet, Hipertansiyon ve Obezite Prevalansı

Selman Demirci, Elif Ateş

Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Trabzon

Giriş-Amaç: Günümüzde diyabet, sıklığı ve yarattığı sorunlar nedeniyle tüm dünyada önemi gittikçe artan bir sağlık sorunudur. Türkiye’de Diyabet Prevalansı 2002’de 6,7 iken 2013’te 13,7’ye yükselmiştir.

Hipertansiyon da tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de sık görülen, önemli bir halk sağlığı sorunudur. Ülkemizde her 4 ölümden 1’ine hipertansiyon sebep olmaktadır. PatenT-2 2012 çalışmasında Türkiye geneli hipertansiyon prevalansı %30,3 iken TURDEP-2 2013 verilerine göre ülkemizde Hipertansiyon prevalansı %31,3 olarak bulunmuştur. Obezite başta Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa olmak üzere tüm dünyada giderek artan ciddi bir sağlık sorunudur. Obezite ile birlikte yüksek kalorili diyet ve sedanter yaşam tarzı kardiyovasküler hastalıklar, diyabet ve kanser için potansiyel bir risk faktörü olarak kabul edilmektedir. TURDEP-2 sonuçlarına göre ülkemizde obezite prevalansı %32 olarak saptanmıştır.

Fazla kiloluları da dâhil edilirse ülkemizde nüfusun yarısı başta kardiyovasküler hastalıklar olmak üzere birçok kronik hastalık yönünden risk altındadır. Toplumda görülme sıklıklarının her geçen yıl daha da artması; diyabet, hipertansiyon gibi hastalıklar ve birçok kronik hastalığın oluşmasında potansiyel risk faktörü olarak kabul edilen obezite ile ilgili prevalans çalışmalarının önemini arttırmaktadır.

Biz araştırmamızda Trabzon ilindeki diyabet, hipertansiyon ve obezite prevalansı ve ilişkili faktörleri belirlemeyi amaçladık.

Yöntem: Araştırmamızı Kesitsel olarak planladık. Çalışmamızın evreni Trabzon ilinde yaşayan 20-75 yaş arası bireyler. Örneklemi tabakalı örneklem metodu ile ilçelerden ve merkezden olacak şekilde toplam 2246 kişi olarak belirledik. Mayıs 2016 ile Mayıs 2017 tarihleri arasında, bireylere çalışma ekibimiz tarafından hazırlanan sosyo-demografik özelliklerinin bulunduğu bir anketi yüz-yüze görüşme tekniği ile uygulanmasına karar verdik. Çalışmaya katılmayı kabul eden bireylerin kan basıncı ve antropometrik ölçümleri yapıldıktan sonra açlık plazma glukozu, HbA1c, kreatinin, lipid profili düzeyleri için kan örnekleri alınacak.

Bulgular: Trabzon ilinde Diyabet, Hipertansiyon ve Obezite prevalansını bulmayı ve ilişkili faktörleri değerlendirmeyi planladık.

Sonuç: Araştırma tasarımı aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

1. Amaçta “ilişkili faktörler” bulunmalı mı, neler olabilir?
2. İnsülin düzeylerine de bakalım mı?
3. Araştırmamızda kullanılacak tetkiklerin maliyeti nasıl karşılanabilir?

Aile Hekimliği Müfredatı Beceri Kapsamı Hakkında Uzmanlar Ne Düşünüyor: Bir Delphi Çalışması

Selahattin Köroğlu, Saliha Serap Çiççili, Pemra Ünalın

Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, İstanbul

Amaç: Çalışmada; Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı içinde kapsanan becerilerin Aile Hekimliği uygulamasında gerekliliği ve uzmanlık eğitimi sırasında kazanılabilirliği ile ilgili Aile Hekimliği eğitiminin uygulayıcıları; uzmanları ve kısa süre içinde uzman olacak öğrencilerinin görüşlerini derlemek ve katılımcılar arasında bir görüş birliği sağlamak planlanmıştır. Yöntem: Tanımlayıcı bir çalışmadır. Yöntem olarak Delphi tekniği kullanılmıştır. İki ayrı tur olarak planlanmıştır. Amaca yönelik örneklem ile seçilen 236 kişiye e-mail adresleri kullanılarak, ulaşılmaya çalışılmıştır. İletişim bilgileri tam olan ve anketin %50'den fazlasını yanıtlamış olan katılımcıların yanıtları analizlere dahil edilmiştir. İlk turda SurveyMonkey data sistemi üzerinden belirtilen her yeterlilik için KAZANILABİLİRLİK ve GEREKLİLİK ölçüleri açısından değerlendirilmek üzere likert tipte cevaplar içeren bir anket düzenlenmiştir. İlk tur sonuçlarının tanımlayıcı istatistiksel analizleri yapılmıştır. İkinci turda ise katılımcılardan, ilk tur sonuçlarını inceleyerek, kendi eski cevaplarını da değerlendirip ardından çekirdek yeterliliklerin tümünü, kazanılabilirlik ve gereklilik açısından yeniden değerlendirmeleri istenmiştir.

Bulgular: Çalışmanın 1. turunda toplamda 236 mail gönderilmiş, 119 (%50,4) kişiden yanıt alınmıştır. İlk tur analizleri sonucunda; “bireyin sağlık yönetimi ve sağlığın korunması” konusunda uzmanlık eğitimi sırasında pratikte kazanılması zor görülen unsurlar “mağdur/şiddet uygulayanı fark edebilme”, “şiddet konusunda alınacak önlemleri bilmek” ve “engelli sağlığı”dır. İlk turda ortaya çıkan tam uyum sağlanamamış sonuçlardan “bireyin hastalıkları” konusunda “idrar ve vaginal akıntının mikroskopik tanısı”, gaitadan taze preparat hazırlama ve değerlendirme”, “peakflow yapma ve değerlendirme” ve “eksizyon/ekstirpasyon yapabilmek” becerileri bazı katılımcılar tarafından ‘kazanılması zor’ ve ayrıca ‘gerekli değildir’ olarak bulunmuştur. İkinci turda anket gönderilen 67 katılımcının 30 (%44,7)‘undan yanıt alınmıştır. İkinci tur sonunda bütün becerilerde tam uyum sağlanmıştır. Tüm katılımcıların “kazanılabilir” ve “gerekli” olarak nitelediği başlıklar; “Araştırma ve Kanıta Dayalı Tıp”, “Mesleki Değerler ve Etik” ve “İletişim”dir.

Sonuçlar: Çalışmamız Aile Hekimliği Uzmanlık Müfredatı konusunda ülke genelinde yapılmış ve ayrıca Delphi tekniği kullanılmış ilk araştırma olması nedeniyle bu alana katkı sağlayabilir. Aile Hekimliği uygulamasında gerekli fakat kazanılması zor olduğu belirtilen görülen beceriler için Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi sırasında tamamlayıcı eğitimler veya rotasyon planında değişiklikler planlanabilir.

İzmir İlinde 18-45 Yaş Arası Yetişkinlerde Bitkisel İlaç Kullanım Sıklığının ve Nedenlerinin Değerlendirilmesi

Efsun Akın, Bahar Karateke, İrem Eçen, Tolga Günvar
Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, İzmir

Giriş: Bitkisel ilaçlar, bitkinin bütününden, bitkinin belli bölümlerinden veya bitki ekstraterlerinden vb. elde edilen ürünlerdir. Ayrıca homeopatik veya klasik yolla hazırlanmış bitki ve doğal mineral karışımları da bitki oranı ağır bastığı sürece bitkisel ilaç adı altında değerlendirilir. Doğal tıbbın, dolayısıyla holistik, bütüncül tıbbın hızla önem kazandığı bir dönemde yaşamaktayız. Bu nedenle bitkisel ilaçlara eğilim günden güne artmakta ve bitkisel ilaçlar çok farklı amaçlarla kullanılmaktadır. Bu çalışmada amacımız; İzmir ilinde yaşayan 18-45 yaş arası yetişkinlerde bitkisel ilaç kullanım sıklığını ve nedenlerini saptamaktır.

Yöntem: Kesitsel tanımlayıcı tipte planlanan araştırmanın evrenini İzmir ili merkez ilçelerde yaşayan 18-45 yaş arası yetişkinler oluşturmaktadır. Toplam yetişkin sayısı 18-30 ve 31-45 yaş olarak tabakalandırılarak her iki tabakadan evreni bilinen örneklem formülü ile hesaplanan sırasıyla 385 ve 385 olmak üzere 770 kişi çalışmaya alınacaktır. Tabakalandırılan her bir ilçenin nüfusu toplam nüfusa oranlanarak, merkez ilçelere düşen katılımcı sayısı belirlenip 11 merkezde rastgele seçilecek ASM 'lere başvurular üzerinden çalışma yürütülecektir. Katılımcılara yüz yüze görüşme yöntemi ile, sırasıyla sosyodemografik veriler anketi ve bitkisel ilaç kullanımına dair bilgi formu uygulanması planlanmıştır.

Bulgular: Bağımlı değişken, bitkisel ilaç kullanımı; bağımsız değişkenler ise yaş, BMI, eğitim durumu, cinsiyet, medeni durum, gelir düzeyi, kronik hastalık varlığı, bitkisel ilaç kullanım nedenleri, bitkisel ilaçlarla ilgili bilgi düzeyi olarak saptanmıştır.

Sonuç: Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları:

- 1) Bitkisel ilaç kullanımını etkileyen faktörler açısından önerileriniz nelerdir?
- 2) Bağımsız değişkenler açısından önerileriniz nelerdir?

Hemodiyaliz Hastalarında Beslenmeyi Değerlendirmede Subjektif Global Değerlendirme ve Antropometrik Ölçümlerin İlişkisi

Zeynep Dağlı, Ayşegül Uludağ, Erkan Melih Şahin, Yusuf Haydar Ertekin, Murat Tekin
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Çanakkale

Amaç: Bu çalışmada, hemodiyaliz hastalarında malnutrisyonu belirlemede Subjektif Global Değerlendirme'nin (SGD) antropometrik ölçümlerle ilişkisini belirlemek amaçlanmıştır.

Aynı zamanda SGD'nın birinci basamakta kronik hastalıklarda malnutrisyonu belirlenmedeki ek yararı değerlendirilecektir.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı desendeki çalışma Ağustos-Aralık 2015 tarihleri arasında, Çanakkale'de özel bir diyaliz merkezinde tedavi alan hastalar dahil edildi. Çalışmaya katılan hastalara sosyo-demografik özelliklerini, özgeçmiş öyküleri ile alışkanlıklarını sorgulayan anket ile malnutrisyonu değerlendirmede kullanılan SGD ölçeği uygulandı. Hastaların boy ve kiloları ölçülerek, Holtain kaliper ile dört bölgelerinden cilt kalınlıkları ölçüldü (biceps, triceps, abdominal, iliak).

Bulgular: Çalışmaya özel bir diyaliz merkezinde tedavi gören yaş ortalaması 58.0 ± 10.2 olan 61 erkek, 27 kadın toplam hasta 88 hasta dahil edildi. Hastaların ortalama 107.3 ± 88.4 ay [3-420] süredir böbrek hastası olduğu, ortalama 84.8 ± 75.8 ay [3-420] süresince hemodiyalize bağlı oldukları gözlemlendi. Hastaların SGD skor ortalaması 14.4 ± 5.2 [7-33] idi. SGD'ya göre normal sınırlarda olan 57 (64.8%) hasta varken, hafif-orta derece malnutrisyonu olan 31 (35.2%) hasta vardı. SGA skoru, kronik böbrek yetmezliği ve hemodiyaliz sürelerine bağlı olarak anlamlı olarak artış gösterdi ($u=609.000$; $p=0.016$ ve $u=657.000$; $p=0.048$). Beden kitle indeksi (BKI), cilt kalınlığı, ağırlık ve SGD skorları arasında anlamlı bir ilişki saptanmadı ($p>0.05$).

Sonuç: Diyaliz hastalarında SGD'nın değerlendirilmesi malnutrisyonu göstermede antropometrik ölçümlerle ilişkili olduğundan kullanılabilir. Pratik ve kolay uygulanabilir olması nedeniyle SGD'nın diğer kronik hastalıklarda kullanılması açısından daha fazla çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Obeziteye İlişkin İnanç, Tutum ve Önyargılarının Değerlendirilmesi

İsmail Ekiz, Hatice Kurdak

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, ADANA

Giriş: Obezite prevalansı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artmaktadır. Bununla paralel olarak kilolu ve obez olanlara yönelik etiketleme, taraf tutma ve ayrımcılığın da arttığına dair kanıtlar çoğalmaktadır. Obez bireyler sağlık çalışanları tarafından da olumsuz davranışlara, kalıp/ön-yargıya, etiketlemeye maruz kalabilmektedirler. En sık rastlanan kalıp/ön-yargılar tembel, iradesiz, tedaviye uyumsuz, başarısız, kavrayışı kıt ve dürüst olmadıkları şeklindedir. Konuyla ilgili literatürde; önyargısı olan hekimlerin hastanın beden kitle indeksi arttıkça ona karşı saygısının azalabildiğini, hastaya daha az zaman ayırdığını, pelvis muayenesi, kanser taraması ve mamografi gibi önleyici sağlık hizmeti taramalarını gerçekleştirilmede daha isteksiz olduklarını, obstetrik tarama ve in-vitro fertilizasyon gibi hizmetleri sağlamayı reddedebildiklerini bildirilmektedir. Kilo önyargısı, obez bireylerin sağlık hizmetlerinden yararlanma konusunda daha isteksiz olmalarına ve dolayısıyla biyopsikososyal kültürel varoluşsal ve ekonomik açıdan önemli sorunlara yol açabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada fakültemizdeki eğitimlerinin başında ve sonunda olan hekim adaylarının obeziteye yönelik, inanç, tutum ve önyargılarını ve bunların bireysel özellikleriyle ilişkisini incelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi dönem 1 ve 6 öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcılara üç bölümden oluşan anket uygulanacaktır. Anketler öğrencilere dağıtılarak bilgilendirme kısmını okumaları istenecek ve çalışmaya katılmak isteyenlerden isim yazmadan, boş soru bırakmamaya özen göstererek doldurmaları istenecektir. Birinci bölümde katılımcıların sosyo-demografik bilgilerinin yanı sıra beden kitle indeksleri, obezite öyküleri, beden algıları, toplumsal cinsiyete dair obezite yargıları, kendilerinin kiloya yönelik ayrımcılık deneyimleri, meslektaşlarına dair izlenimleri ve kendi tutumlarını nasıl değerlendirdikleri sorulacaktır. İkinci bölümde Türkçe geçerlik güvenilirliği çalışılmış olan Obez Bireyler Hakkında İnanç Ölçeği (Beliefs About Obese Persons Scale) ve Obez Bireylere Yönelik Tutum Ölçeği (Attitudes Toward Obese Persons Scale) ve son bölümde Türkçe olarak geliştirilmiş olan GAMS-27 Obezite Önyargı Ölçeği uygulanacaktır.

Bulgular:

Ölçeklerden elde edilen puanlar değerlendirilerek birinci ve altıncı sınıf öğrencilerinin sosyodemografik özellikleriyle ilişkisi incelenecektir. Araştırma öneri aşamasındadır.

Sonuç:

Araştırma öneri aşamasındadır.

Tartışma Soruları

- 1) Sosyodemografik anketimize önerileriniz nelerdir?
- 2) Mevcut soru sayısı veri kalitesini etkiler mi? Azaltmaya yönelik önerileriniz nelerdir?

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Çalışanlarında HBV, HCV ve HIV Seropozitifliğinin Araştırılması

Nagihan Yıldız Çeltek, Gülseren Oktay

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Tokat

Sağlık çalışanları bulaşıcı hastalıklar açısından riskli grupta yer almaktadır. Bireysel korunma önlemleri, eğitimler ve kurumsal önlemler ile bu risk en aza indirilmeye çalışılmaktadır. Çalışanların bağışıklık düzeylerini bilmek erken tanı ve tedavi açısından son derece önemlidir. Bu çalışmanın evrenini Gaziosmanpaşa Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğüne bağlı olarak 2015 yılında görev yapan 1036 sağlık personeli oluşturmaktadır. Çalışmaya katılmak istemeyen personel çalışma dışında bırakılacaktır. Bu çalışma için 250 doktor, 281 hemşire, 18 ebe, 9 laborant ve 478 diğer sağlık personelinden kan alınması planlandı. Alınan kanlar çalışılana kadar -20° C 'de derin dondurucuda saklanacaktır. Alınan örnekler Roche Cobas E601 cihazında Kemilüminesans immunoassay (CLIA) metoduyla incelenecektir. Alınan serumlarda HBs Ag, anti HBs, anti HCV ve anti HIV seropozitiflikleri bakılacaktır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılacaktır. Sağlık çalışanlarının düzenli aralıklarla HCV, HBV ve HIV serolojisi açısından taraması erken tanı ve tedavi için gereklidir. Hastaneye işe yeni başlayacak personelin tarama tetkiklerinin yapılarak mevcut durumlarının tespiti, aşıllı olmayanların aşılınması, taşıyıcı olanların rutin takiplerinin yapılması hasta ve çalışan güvenliği açısından önemlidir. Yapılan taramalar sonrasında personele korunma önlemlerinin ve şüpheli temasta yapması gerekenlerin öğretilmesi sağlık çalışanlarının riskini azaltmada etkili olacaktır.

Nadir Görülen Bir Endometriozis Türü: Karın duvarı endometriozisi Olgu Sunumu

Fatih Mehmet Fındık¹, Erkan Kıbrıslı², Gamze Akın¹, Pelin Değirmenci¹, Burcu Yücesoy¹, Ali Özler¹

¹Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı

²Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı

Giriş: Endometriozis fonksiyonel endometrial gland ve stroma dokusunun uterin kavite dışına yerleşmesi durumudur. Vücudun tüm organlarında görülebilmekle birlikte en sık pelviste bulunur. Dismenore, disparoni, kronik pelvik ağrı ve infertiliteye neden olabilir. Karın duvarında ortaya çıkan endometriozis için genellikle cerrahi öykü mevcuttur. Bu hastaların tanısı kolay konulmaktadır. Adet dönemlerinde olan siklik karın ağrısı ve o bölgede ele gelen kitle olması tanıda yardımcı olur. Sütür granülomu, insizyonel herni, ya da primer ya da metastatik kanser ile ayırıcı tanısının yapılması gerekir.

Olgu: 42 yaşında, gravida 5, parite 5 olan hasta 3 defa sezaryen ameliyatı olmuş. Son sezaryeni 5 yıl önce olan hasta adet dönemlerinde karnında şiddetli sancısı olması üzerine polikliniğe başvurdu. Hastanın yapılan jinekolojik muayenesi ve pelvik ultrasonografisi normal olarak geldi. Batın ön duvarı yüzeysel ultrasonografisinde cilt altında 22*17 mm'lik heterojen solid kitle lezyonu izlendi. Hastanın sezaryen öyküsünden ve bu bölgedeki ağrısının siklik olduğu öyküsünden yola çıkarak karın duvarında endometriozis ön tanısı ile ameliyat edildi. Sol pararektal alan insizyonu ile cilt açıldıktan sonra rekrus fasyasına fikse yaklaşık 2 cm'lik kitle izlendi. Kitle çevre dokuyla birlikte total olarak çıkartıldı. Patoloji sonucu endometriozis odakları içeren fibromuskuler-muskuloadipöz dokular olarak geldi. Hasta postoperatif 1. günde taburcu edildi.

Sonuç: Karın duvarı endometriozisi eksternal endometriozisler arasında çok nadir görülen bir tip olmasına karşılık tanısı en kolay konulanıdır. Siklik ağrı ve ele gelen kitle tanıda yardımcı olan en önemli semptomlardır. Küçük bir cerrahi işlem ile tedavisi mümkündür.

Trabzon İli 2012 Yılı Kuduz Riskli Temas Vakaları

Şükrü Özgün, Tolga Payas, Ekrem Yıldırım, Köksal Hamzaoğlu
Trabzon Halk Sağlığı Müdürlüğü

Giriş-Amaç: Kuduz, dünyada hâlâ önemini koruyan bir hastalık olup önemli bir halk sağlığı sorunudur. DSÖ verilerine göre dünyada her yıl yaklaşık; 10 milyon kuduz riskli temas, 55-60 bin ölüm, 560 milyon dolar profilaksi amacıyla harcama meydana gelmektedir. Türkiye’de ise sağlık bakanlığı verilerine göre yılda yaklaşık 180.000 kuduz riskli temas, 1-2 insan kuduz vakası ortaya çıkmakta olup, sadece kuduz aşısı ve antiserumu için yılda yaklaşık 7 milyon TL kaynak harcanmaktadır. Ülkemizde kuduzla mücadele çalışmaları “Kuduzla Mücadele ve Profilaksi Uygulamaları Genelgesi” ve eki “Kuduz Saha Rehberi” kapsamında yürütülmektedir. Trabzon ili merkez ve ilçelerinde 2012 yılı içerisinde bildirim zorunlu hastalıklardan en fazla bildirim yapılan hastalık olan kuduz riskli temas vakalarının kır-kent, sebep olan hayvanın türü, aşı ve sahiplik durumunun değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Gereç-Yöntem: Çalışmada, veriler Trabzon Halk Sağlığı Müdürlüğü’ne bildirilen vakaların geriye dönük incelenmesi ile elde edilmiş olup, veri sunumunda sayı ve yüzdeler kullanılmıştır. Bulgular: Yapılan çalışmaya göre ilimizde Kuduz Riskli Temas Vakaları yoğun olarak yaz aylarında görülmekle birlikte her ayda rastlanmaktadır. İlimizde 2011 yılında 1177, 2012 yılında 1475 Kuduz Riskli Temas vakası meydana gelmiş olup 2012 yılı vakalarının %67’si kentsel bölgelerdeydi, Kuduz Riskli Teması yapan hayvanların dağılımı ise %71 köpek, %21 kedi ve %1 diğer hayvanlar şeklindeydi. Vakaların % 72’si sahipli, %28’i sahipsiz hayvanlar tarafından oluşturulmuştu. Sahipli hayvanların sadece %19,2’si aşılydı.

Sonuç ve Öneriler: Vakaların yaklaşık 2/3’ü kentsel bölgede, 3/4’ü sahipli hayvanlarca ve vakaların yaklaşık 3/4’ü köpekler tarafından oluşturulmaktadır. Kuduz Saha Rehberi kapsamında aşıly hayvanlar tarafından temasa maruz kalmış kişilerde aşılama gerekmekte ve hayvanın 10 gün takibi önerilmektedir. Sahipli hayvanların aşılanması durumunda aşılama gereksinimi ve aşılama komplikasyon oranı azalacaktır.

2007-2015 Yılları Arasında Türkiye Nedeni Bilinmeyen Ateş Olgularının Analizi

Ahmet Ünal, Ali Ömer Koçak

Adnan Menderes Üniversitesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Aydın

Giriş: Nedeni bilinmeyen ateş (NBA), ilk olarak 1961 yılında Petersdorf ve Beeson tarafından 38.3° C üzerinde en az üç haftadır süren ve yapılan bir haftalık incelemeye karşın nedeni belirlenemeyen ateş olarak tanımlanmıştır. Durack ve Street ise 1991’de yeni bir sınıflama yapmıştır. Klasik tanımlamanın yanı sıra nozokomiyal enfeksiyonlar, nötropeni ve HIV enfeksiyonları ile ilişkili NBA tanımlanmıştır. Klasik NBA tanımına nozokomiyal, nötropenik ve HIV ile infekte hastalardaki tanımları ilave ederek, süreyi üç güne indirmeyi önermişlerdir. Nedeni bilinmeyen ateş etyolojisinde enfeksiyon, bağ doku hastalıkları, malign hastalıklar gibi birçok neden vardır. Bunlar arasında ilk sırayı enfeksiyon hastalıkları almaktadır. Tanı koyma sürecinde birçok zorluklar karşımıza çıkmakta ve birçok hasta tanı alamamaktadır. Bu çalışmada 2007-2015 yılları arasında ülkemizde yapılan neden bilinmeyen ateş çalışmalarının biraraya getirilerek analiz edilmesi amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: 2007 ile 2015 yılları arasında ülkemizde yapılan NBA serileri “nedeni bilinmeyen ateş”, “nba”, “fever of unknown origin”, “pyrexia of unknown origin”, “fuo”, “puo” anahtar kelimeleri kullanılarak PubMed, Google Scholar ve Türk Tıp Dizini aracılığıyla taranarak biraraya getirilecektir. Toplanan çalışmalar SPSS paket programı aracılığıyla birleştirilerek yeniden analiz edilecektir. Olgular serileri ise çalışmaya dahil edilmeyecektir.

Bulgular: Çalışmada NBA etyolojisindeki hastalıklarının ülkemiz içindeki sıklığının karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

Sonuç: Çalışma öneri aşamasındadır.

Tıp Öğrencilerinde Tütün Bağımlılığı ve Bırakma Girişimleri: Engeller Ve Başarıyı Etkileyen Faktörler

Mavişe Esra Ünüvar, Güzel Dişçigil

Adnan Mederes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Aydın

Giriş: Tütün bağımlılığı mortalite ve morbidite açısından önemli bir toplum sağlığı sorunudur. Ülkemizde tütün kullanımı oranı %27,1,18 yaş altında sigaraya başlama oranı %58,7'dir. Erken erişkin dönemde tütün alışkanlığının incelenmesi ve tütünle mücadelenin başlatılması önemlidir. Çalışmamızda sağlıkla ilgili bir meslek grubunu seçmiş olan bir grup gencin; sigara kullanma durumunu, başlama nedenlerini, bırakma girişimlerini, başarı ve başarısızlık nedenlerini, bırakma girişimlerinin önündeki engelleri, doktorların sigara kullanımını sorgulama durumunu belirlemeyi amaçladık.

Yöntem: Kesitsel analitik araştırma olarak planlanan çalışmada, Adnan Menderes Tıp Fakültesinde 2014-2015 eğitim- öğretim yılında tıp fakültesinde okuyan tüm öğrencilere anket uygulanması planlanmıştır. Elde edilen veriler istatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılanların %25,9'u tütün mamulü kullanmaktaydı. Düzenli olarak kullanmaya başlama yaş ortalaması 18'di. Düzenli tütün kullanmaya başlama nedenlerinden merak, rahatlatıcı/ keyif verici özelliği, stress/sorunlar ilk üç sıradaydı. Tütün mamulünün kullanımının arttığı dönemler sıklık sırasına göre sınav zamanı/duygusal stres, azaldığı dönemler ise evde ve tatilde olarak bildirilmiştir. Sigarayı bırakmayı düşünme nedenleri arasında sağlığa zararlı olması (%71,1), mali yük getirmesi (%44,1) ve ileride sağlık sorunlarına yol açacağı (%41,4) ilk üç sıradaydı. Sigara içen öğrencilerden %53,2'si son bir yılda en az bir kez bırakmayı denemişti. Sigarayı bırakma deneme nedenleri en sık sağlığa zararlı olması (%66,4), mali yük getirmesi (%50), ileride sağlık sorunlarına yol açacağı (%40,5) olarak belirtilmişti. Sigarayı bırakmayı deneme nedenlerinin başarılı olmasındaki en sık etkenler irade (%71,9) ve arkadaş desteği (%21,1); başarısız olmasındaki en sık nedenler ise sigaraya özlem duyma (%51,2) ve sınav zamanında ders çalışmada zorlanma (%34,1) olarak bulundu. Görüştükları doktorun tütün kullanma durumlarını sorgulamalarıyla ilgili %33,9'u sadece sorulduğunu; sigara kullananların %45,3'ü ise doktorun sigarayı bırakmasını önerdiğini belirtmişti. Profesyonel yardım önerisinde bulunulduğunu belirtenlerin oranı %30,4'tü. En sık göğüs hastalıkları uzmanları tütün kullanımını sormuş, bırakmayı önermiş ve profesyonel yardım teklif etmişti.

Sonuç: Öğrencilerimizin; yarısından fazlası tütün mamulüyle karşılaşmıştı. Tütün kullanımı sınav dönemi ve duygusal stresle artarken, stresin azaldığı dönemlerde azalmaktaydı. Öğrencilerin yaklaşık yarısına başvurduları doktorlar tütün kullanımlarını sormakta, çok daha azı bırakmalarını önermekte ve yardım teklif etmekteydi. Aile hekimlerinin sigara kullanımını sorguladığı ancak bırakmak için destek vermeyi önerenlerin sayısının az olduğu belirlenmiştir.

Yaşlılarda Aşılama Durumu ve Bilgilendirmenin Etkisi

Büşra Korkmaz, Güzel Dişçigil

Adnan Menderes Üniversitesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Aydın

Amaç: Araştırmamızda yaşlı bireylerin, yaşlı aşıları hakkındaki bilgi düzeylerini ve bu aşılarla aşılama oranlarını saptamak ve yaşlılık dönemi bağışıklaması hakkında bireylerin farkındalıklarının artırılması ve aşılama oranlarında artış sağlanması amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: Ocak 2010- Mayıs 2014 yılları arasında Adnan Menderes Üniversitesi Aile Hekimliği Polikliniği'ne başvurmuş ve çalışmaya katılmayı kabul eden 60 yaş ve üzeri hastalardan toplam 400 kişiye telefonla görüşme yoluyla anket çalışması uygulanmıştır. Hastalara demografik bilgileri, yaşlı dönemi aşıları hakkındaki farkındalık durumlarını ve bu aşılarla aşılama durumlarını içeren sorular yöneltilmiştir. Anket bitiminde hastalara yaşlılık dönemi aşıları hakkında kısa bilgilendirme yapılmıştır. Aynı hastalar üç ay sonra tekrar aranarak aşılama durumları sorgulanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya 279 (%69,8)'u kadın, 121 (%30,3)'i erkek, toplam 400 kişi katılmıştır. Katılımcılardan çok azı (s=17, %4,3) "65 yaş üzerinde aşı gerekli midir?" sorusunu "evet, gereklidir." şeklinde cevaplamışlardır. "Evet" şeklinde cevaplayan 17 kişinin tamamı aşıların hastalıklardan koruduğunu ifade etmişlerdir. 65 yaş üzerinde hangi aşıların yapıldığını bilenlerin sayısı oldukça azdı. Aşılananlardan hekim önerisi belirten katılımcı sayısı sınırlıdır. Bilgilendirme öncesi influenza aşılama oranı %1, pnömokok aşılama oranı %1 ve tetanoz aşılama oranı %1,3 olarak bulunmuştur.. Bilgilendirme öncesi toplam aşılanan 10 (%2,5) kişi iken, bilgilendirme sonrasında bu oran 43(%10,8) kişiye çıkmaktadır.

Sonuç: Bulgular bireylerin yaşlı bağışıklaması hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıklarını göstermektedir. Özellikle bütüncül yaklaşım ve kapsamlı bakım ilkeleriyle klinik süreci yöneten aile hekimlerinin bu konuda duyarlı olmaları aşılama oranlarının yükselmesine büyük katkı yapacaktır.